

a m. Angloria oiga
a omigtaia on
migel miel son
Wefaxen P. 1800 a.
Rector

40

1

1

Tien Osottaja
Tjankaittiseen Elämään;

Songa

NILS HAMNERIN

on kirjoittanut

Niille neuvoxi ja hyödytyksxi;

Jotka

Niinkuin Sangeinwarta Philippistä
yriwakkaisesti kysywät:

Mitä minun pitä tekemän, että minä
autuaxi tulisin? Ap. Tek. 16: 30.

Ja

GUSTAF RANCKEN

Suomexi tehnyt

L U K U U S A .

Prändäty Joh. C. Grenckellin tykönä, 1202.

Imprimatur.

Åbo den 26 Augusti 1801.

CHRIST, CAVANDER,
Fac., Theol. h. t. Pro-Dec.

I:nen Tutkistelemus

osotta

Kuninga tapellista se on sinun, Ihminen, tutkia, mitä ijantaittisuuden tietä sinä waellat; Lawiatako tietä, joka wie kadotukseen, eli kaitaa, joka wie elämään.

1) **S**e on tarpellista; sillä kaikki ihmiset, te kaikki jotka tätä wähäistä kirjaa luette, olette matkamiehiä; niin hywin sinä, joka purpuralla puettettu olet, kuin sinä, joka käyt rääpäleisiä; niin hywin sinä; kuin korkeimpaan kunniaan yletty olet, kuin sinäkin, joka halwimmaksi ihmisten seasa arwatan; niin hywin sinä, jolla katowäistä tawarata on ylönpaldisesti, kuin sinäkin, joka palases muitten kynnnyrisä kynneleillä kerjät; niin hywin sinä, joka ässen aloit elämään, kuin sinäkin, jolla tuskin askel enä on jälillä tuolemaan; niin hywin sinä, joka soisit saawas ijantaittisesti täällä elää kuin sinäkin,

joka katiwaistit kuolemata ennen kuin aarnihai-
 taa, Job, 3: 21. niin hywin sinä, joka et ko-
 span täällä lähdeä ajattele, kuin sinäkin,
 joka arvat joka askelen viimeisen olewan; Te
 kaikki, sanon minä, waellatte taikka lawiassa
 kadoturen, eli kaidalla elämän tiellä; sillä kol-
 matta ei ole, engä me rohkene, wastoin P.
 Naamatun todistusta, sanoa, muuta tilaa ole-
 wan, kuin että sielun halu ja pyrkiminen on
 kokonansa kiinitetty, taikka epäjumaliin, eli
 uskosa Jesureen meidän Wapastajaamme. Je-
 sus on elämä ja tie; kuolema on päämaali.
 Jos sinä epäuskosa ja synneisä elät; niins o-
 let, o ihminen, kadoturen tiellä, ja sinun kuo-
 lemas on owi ijankaikkiseen surkeuteen; mut-
 ta jos elät uskon kautta Christuressa, niins o-
 let kaidalla tiellä, ja kuins loppuun asti sinä
 pyrit, niin on kuolema sinulle sisälle käynds
 ijankaikkiseen elämään.

2) Se on tarpeellista; sillä jos sinä lawi-
 alla tiellä olet, niin ei yriskän ole onnettomam-
 masta tilasta kuin sinä; sillä sinä olet eroitettu
 Wapastajasta, osatoin Hänen ansioistansa, hyö-
 tymätöin Hänen kuolemastansa, Isän armon
 ylönkagoja, Jesuren weren tallaja, Pyhän
 Hengen vastanseisoja; sinä olet murhe Juma-
 lalle, lewottomus Jesurelle, kauhisuus taiwal-
 le, ilkiä Engeleille, häwettäwä uskowaisille;
 sinä olet satanan orja, rietasten hengein a-
 suinisa, kadoturen ilo; ei auringon pidäis si-
 nulle walaiseman, ei luondokappalden sinua
 palweleman, eikä maan kandaman sinua; se
 Uma jotas hengität, mahta huogata, että sen
 pitä

pitä pidendämän sinun jumalatoinda elämä-
 täs; jos sinä olisit se kaikkein rikkain, niins
 olet sel köyhin; ehkä olisit se voimallisin,
 niins olet se miheljäisin, vaikka kaikkein kau-
 niin, niins olet kuitengin se julmin, ehkä wii-
 fain, niin kuitengin tyhmin, jos mailman e-
 edesä olisit kaikki, et Jumalan edesä ole mi-
 tän, sinä olet helwetin kekäle, walmis heitet-
 tä ijankaikkiseen tuleen. Ei kenengän tila sur-
 tiambi ole kuin sinun; sillä satanas joka kait-
 ki muutkin epäuskon lapsen on kadotukseen kul-
 jettanut, halliise myös sinua, ja on sinun joh-
 dattajas sinne, ynnä sinun hiihimättömän hi-
 mois, turmelduin tapais, ja wiettelewäisen
 mailman kanga; sinua noudatta paha oma-
 tundo, joka kanda päälles, kalwa ja duomii
 sinua, koska se jossus wängin sywästä syn-
 nin unestansa heräjä, mutta sillä wälillä sa-
 laisesti, ja sinun tietämätäs, muistoon kaitte
 kaikki sinun syndis, ynnä ne salatummatkin
 menos; sinulla on tyymätöin sielu, jolla ei
 ensingän iloa Jumalasa ole, ei myöskän ma-
 ilmaisa eli synneisäs ilänänsä oikein iloita tai-
 da; lewottomus, joka usein iloisinakin hetki-
 nä saotta sinun suuttumaan ike päälles; si-
 nua seuraa lukematoin synnin welka, ei ai-
 noastans niistä kuins ike harjoittanut olet;
 waan myös monin kerroin enendännyt, osalli-
 suden kautta muiden synneisä, osallisuudella si-
 nun Isäis pahoisa tegoisa, osallisuudella niiden
 rikorisä, joitas olet wietellyt syndiä tehemään;
 sinun kumpanis owat ijankaikkisen kadotuksen
 osujammet, jotka, niinkuin sinäkin, seisowat

Usesta vastan, ja iankaikkiseen perikatoon riendävät; sinua noudattamat myös usein, niinkuin olivat syntein rangaistukset, sairaus, köyhyys, ja muita senkaldaisia. Lyhykäisestii sanoen: sinä olet se onnettomin kaikista onnettomista, ja wihelijäisin, kaikkein wihelijäisten seasa.

3) Se on tarpeellista; sillä ei yksin onnettomammaksi tule kuin sinä, jos kadotuksen tiellä kuljet, ja sinä loppuun asti pyrit; sillä silloin sinä kuolet sen iankaikkisen kuoleman, silloin sinä Wapahatajaldas hyljätän, duomitän ja poisheitetän, ettei hänen werensä ole sinua puhdistaa saanut, ei hänen ansionsa sinua hyödytä, eikä hän itse sinua wapahata; Hänen rakkaudensa muuttu sentähden wihaksi, ja Hänen armahdamisensa kostoksi; silloin Paimen näke lamban suden suussa, mutta ei auta sitä, Isä lapsen sywimmässä surkeudessa, mutta ei armahda enä, Wapahatajan sielun, jongatähden hän niin paljon kärsinyt on, mutta ei pelasta eikä surkuttele sitä; ja, Hän itse, joka sinun siasas rangaistu on, on silloin sinua rangaistewa; Hän, joka on kuollut sinun autuudexes, on sinun sielus iankaikkisestii kuolettawa; sinun perindös on kadotus, sinun siunauwes on kirous, sinun walkeudes on pimeys, sinun ilos on se sywin murhe, sinun hekumas on sammuttamatoin tulen kipu, eikä kaikkein kuolemaisten kiwut yhten luetut täällä, ole yhteen kypeneen sinun waiwoistas werrattawat.

4) Se

4) Se on tarpellista; sillä, jos sinä kadotuksen tiellä olet, niins kerkiät pian siihen onnettomaan määrään, johon kiiruhdat, ja sitten ei sinun surkia tilas ikänäs enä parata taita; yri assel kaikkiansa on sinun ja kadotuksen välillä, yri hengenweto sinun syndisen elämäs ja ijanikkaisen kuoleman välillä, yri silmänräpäys eroitta nykyisen onnettoman tilas, siitä tulewaisesta, kuin odotta sinua, ja se on viimeinen; kossas sinne joudut, niin on armon aika ijanikkaisesti loppunut, parannuksen tila ijanikkaisesti laiminlyöty, ja mahdotoin sillen ijanikkaisesti pelasteturi tulla; et sinä kaikkena elinaitanas palainut, nyt ei Jumala ikänä lakka sinua kuoltuas rangaisemasta; sinä teit syndiä niin kauwan kuin armon aikaa kesti, nyt Jumala sinua waiwaa, niin kauwan kuin ijanikkaisuutta kestä; ei Jesuksen sanat eikä suloiset kugumiset sinua kossan liikkelle saanet, nyt ei Hän enä liiku kaikesta sinun walituksestas eli parustas; ei Hänen karmimisensa eikä kipunsa sinun sydämelles kosnet, ei myöös sinun rangaitukses ja waiwas nyt enä Händä liikuta; ett sinä kossan eginyt elämätä Jesuksen kuolemasa, siis ei sinun ijanikkainen kuolemas kossan lopu; ei sinun pimendes kossan wakkene, ei tules kossan sammu, ei tornias kossan aweta, ei waiwas lopu, eikä walitukes ikänä lakka, kadotettu sä olet, ja kadoteturi sinä jädät, kirottu sä olet ja kiroturi myöös jädät.

5) Se on tarpellista; sillä ensin osa ihmistä walitettawasti waelda lawialla tiellä, niin

Kuin JESUS ike todista: Se portti on lawia ja awara tie, joka wie kadotukseen, ja niitä on monda, jotka siitä sisälle menewät, Matth. 7: 13. Mikä mahta siis tarpellisempi olla, kuin ettäs wisusti kagot, jos olet näiden onnettomain lugusa, ja jos niin on, kohta totisen parannuksen kautta, lähdet kaidalle elämän tielle.

6) Se ou tarpellista; sillä jos sinä kaidalla tiellä olet, niin ei yriäkän ole onnellisempi sinua, sinä olet JESUYEN morsian, osallinen hänen ansioistansa, puhdistettu hänen weresänsä, kaunistettu Hänen wanhurskaudellansa, sinä olet Jumalan lapsi, Pyhän Hengen templi, ilo taimalle, huwitus Engeleille, jäsen uskowaisen kansa, pelko perkeleille, murhe kadotukseen; koko luondo riemuike sinusta, ja palwele ilolla sinua, joka hänen Herransa silmäteriä ja kruunu olet. Sinä olet rikkain, waikka mailman edessä khyhin olisit, sinä olet se korkein, ehkä mailmassa halwin olisit, sillä sinä olet yrihengi Jumalan kansa, 1 Cor. 6: 17. Osallinen Jumalan luonnosta, 2 Pet. 1: 4. Sinä olet se kauniin, ehkä ulkonaisesti rumin olisit, sillä sen kaikkinäköwän silmän edessä olet sinä kokonans ihana, ja ei sinussa ole yhtään wirheä, Korl. w. 4: 7. Sinä olet se wiisain, waikka mailmalda tyhjänä pidetään, sillä sinä olet oppinut sen hywän osan walizemaan, Luc. 10: 42.

Ei yriäkän sinua autuambi ole, sillä Wa-pahtaja hallige, johdatta ja warjele sinua, sinua

nua noudatta hyvä oma tundo, ilo Wapah-
tajasas, usein paljon ruumillista hyvää, mon-
da pyhää Engeliä, jotka palvelevat ja holho-
vat sinua; waikkas waellat maan päällä, niin
on sinun perindös jo tällesse pandu, sinun
kruunus walmis, ja sinun waldakundas wal-
mistetan, Matth. 25: 34.

7) Se on tarpellista; sillä ei yrittäni au-
tuammaksi tule kuin sinä, jos elämän tiellä o-
let, ja sinä pysyt uskollisna kuoleman asti,
kossa se tule. Silloin sinun uskos muuttu
nautigeräiseksi, sinun toivotukses täyttämiseksi,
sinun lewottomudes ja waiwas lewoksi, sinun
murhes iloksi, sinun kiiwotukses witoiksi. Sil-
loin sinä saamutat loppumattoman ilon, sillä
jankaittisen ilon ja riemun sinä käsität, mur-
he ja huokaus pakene sinua, Es. 51: 11. Sen-
kaldaisen jota ei silmä ole nähnyt eikä kor-
wa ole kuullut; ja ei ihmisen sydämeen ole a-
stunut, 1 Cor. 2: 9. Sen suhten kuin sinä
saat, ei ole mailma muuta kuin raiska; sen
suhten kuin sinä maistat, ei ole kaikki mail-
man huwitukset muuta kuin surkeita waiwoja.

8) Se on tarpellista; sillä jos elämän
tiellä olet, waikkas paljon waiwoja waellu-
ren ajalla kärsit, niin ne kuitengin pian lop-
pumat, mutta ei se autuus kuins tulewaisesa
elämässä saat kossan loppu; sinun muutokset on
laksna, sinun hääs pian käsillä; niinkuin Wa-
pabtaja pian pelasti Danielin jalopeurain luo-
lasta, ne kolme miestä tulesta, niin myöds si-
nä pian pelastetan tämän mailman jalopeu-

voista ja murhen pägistä; niinkuin päivämies pian ehton ennättä, ja usein ennen kuin hän luulekan, niin myös sinä teet; pyi ainoa sana kaiken teke, se on tämä: Tänapäinä pitää sinun oleman minun kansani paradesssa, Luc. 23: 43. Yhden silmänräpähän sinä halpa olet, mutta ijanlakkifesi sinä kunnioitetan, silmänräpähän sinua wainotan, mutta ijanlakkifesi sinua suojellan, silmänräpähän kestä sinun murhes, mutta ijäti pysy sinun ilos, ei sinun riemus ikänä lakka, ei sinun autuudes koskan loppu.

9) Siitä kuin nyt sanottu on, näet sinä, Kuinga tarpellista se on sinun tutkia, millä tiellä sä seisot, että jos kadotuksen tiellä olet, sinä mahdaisit sen huomaita, ja kohta toisen parannuksen kautta läxisit kaidalle tielle, ja tulisit pelasteturi; mutta jos elämän tiellä olet, että sen selkiästi tundisit, ja saisit siitä lohduksen, wirtotuksen ja urhollisen mielen, loppuun asti sinä pyrkiä, ehtä mitä sinulle tapahduis. Kuingas taidat hawaita, millä tiellä sinä olet, sen saat nyt nähdä.

2:nen Tutkistelemus.

Kuinga sinun ihminen, pitää hawaita, zeman, millä tiellä sinä waellat.

1) Jos ei se ole sinun suurin murhenpitos, ja ellet sinä ennen kaikkia pyri sen perään, että eläisäs saisit armon, eli pysyisit

Jesuksen armosa, ja kuollessas perisit ijanikäi-
 lisen elämän, niins kuljet lawialla tiellä; jos
 sinä endämmin murhetta pidät siitä, kuingas
 maallisen katumises toimitaisit, kuingas saisit
 eratusta, waatetta, ja mitäs tähän elämään
 tarwiket, kuingas saisit elä lihallisisa huwi-
 turyisa, jotka sinua parhain ilahuttawat, kuin-
 gas maallista hywyttä paljon kokoisit; kuin
 sitä, kuingas toimitaisit hengellisen katumi-
 ses, johon sinä Waapahtajalda kuyttu olet,
 eli kuingas sitä saisit, mitä sielu ja hengelli-
 nen elämä tarwike, kuingas saisit nauitta ja
 maista sitä viemua ja rauhaa, kuin Jumalasa
 sinun Waapahtajasas löyty, kuingas kokoisit i-
 helles tawarata, jota ei warikat kaima eli wa-
 ralla, joka silloin hyödyttä, kuin tämä elämä
 loppu; niin sinä olet kadoturen tiellä. Jos si-
 nä tosinans ajattelet autuuttas, mutta sillä
 wälillä olet huolimaton, niins olet lawialla
 tiellä, ja se mainittu wäähä murhen pito, on
 ainoastans ennättäwäisen armon vaikutus, jon-
 gas kohta kuoletat ja pois tykkäs karlotat.

2) Jos ei sinun sieluras koskan totista
 käändymistä ole tapahtunut, niin sinä olet ka-
 doturen tiellä; waikkas tosin olet nähnyt ises
 olewan syndisen, niinkuin muutkin ihmiset,
 mutta jos et ole tundenut ja pitänyt isias
 kaikkein suurimbana, ja senkaldaisena riendä-
 nyt Waapahtajan tygö; jos sinä wielä jossus
 olisit kuyneleitä muodattanut syndeis ylige,
 mutta et koskan olis ylönnandanut niitä, ja
 siinä mielesä todella paennut Waapahtajan ty-
 gö apua esimään; jos sinä olet nähnyt tar-
 pel.

pellisxi, paeta Wapahatajan tygö, tundenut myös jonkun halun siihen, mutta et ikänä sydämeistä sitä tehnyt, niins olet laiwalla tiellä. Jos sinä olet peljätetty ollut lailda, mutta et järjetty lailda, jos liikutettu Ewangeliumilda, mutta et muutettu Ewangeliumin jälkeen, niins olet laiwalla tiellä. Jos olet palaundunut ollut, mutta jälleens langennut epäuskoon ja syndiin, niins olet laiwalla tiellä, ja niiden lugusta kuin JEsus sanoo, että he hetkxi uskawat, mutta tiusauxen ajalla poislangewat, Luc. 8: 13. olet myös nyt pahemmasa tilasa, kuin se joka ei koskan ole käändynyt ollut, sillä viimeinen tule pahemmaksi kuin ensimmäinen. Ja olis sinulle parempi ollut, ettes wauhurstauden tietä tundenutkan olisi, kuin ettäs sen tunsit, ja poikkeisit pois pyhästä kätystä, kuin sinulle annettu oli, 2 Pet. 2: 20, 21.

3) Jos sinulla taikka ei ensingän ole halua, eli ainoastansa pysymätöin halu JEsuxen perän, waan tunnet sydämesäs wihan ja ynseyden händä kohtan; jos sinulla on ainoastansa häälwäinen halu JEsuxen tygö; jos on jotakin, jotas korkeemmin halajat, yriwälaisemmassi ehit, sydämellisemmassi pyydät, kuin JEsusta ja hänen armoansa; jos taidat jossus oikein iloinen eli tytywäinen olla, ilman ettes tiedä igelläs olewan JEsuxen ja hänen armonsa; jos taidat lewätä ja tytyä igelles, tietämätöinä jos seisot siinä armosa; ellei JEsuxen armo ole sinun mielestäs kalliin ja tarpeellisin kaikista; niins olet kadotuxen tiellä.

4) Jos sinulla on paljas löyhä ja hok-
 stawillinen tieto siitä, että JESUS on koko ma-
 ilman Wapastaja, että hän kaiken mailman
 synnit on sovitannut, ja tullut koko mailma-
 ta autuaksi tekemään, ilman että sinä halajat
 ennen kaikkia siitä osalliseksi tulla, eli sydäm-
 mellisellä wiiseydellä sitä sinulles wastanotat,
 eli jos luotat armollisen Jumalan päälle, il-
 man JESUSTA, niins olet lawialla tiellä; sillä
 Poikaan yriänsä Jsa mielistyy, Matth. 3: 17.
 ja ei yhdesäkään toisesä ole autuutta, Ap. Tek.
 4: 12: eli jos luotat omaan wanhurstautees,
 ulkonaiseen Jumalan palwellukseen, ja n. e.,
 eli johongun munhun, kuin yriänsä ja aino-
 aan Wapastajaan, ja hänen ansioonsa, niins
 olet kadotuxen tiellä.

5) Jos Wapastaja mielestäs tosin on ra-
 kastettava, ja sinullakin tosinans on halu hän-
 dä rakasta, mutta sinulla kuitengan ei ole to-
 tista rakkautta hänen tygönsä, eli jos yriwa-
 kaisesti tutkisit sydändäs, kummanga sä ennen
 tahdoisit, taikka jättä Wapastajan, eli jota-
 kin, kuin sinulla juuri rakasta on, jos silloin
 Wapastajan ennemmin jättäisit, niins olet ka-
 dotuxen tiellä.

6) Jos et sinä rakasta lähimmäistäs, jos
 kagot ainoastansa omaa ja omaises parasta,
 mutta et muiden; jos sinulla on leppymätöin
 wiha wihollistas kohtan; jos teet lähimmäisel-
 les hywää, ainoastans näkyäres mailman es-
 desä, mutta et Christillisestä mielestä ja rak-
 kaudesta; jos ei sinulla ole halua, johdatta
 mui-

multa parannukseen ja elämän tielle, niins olet kadotuksen tiellä.

7) Jos olet hyljännyt ainoastans muutamia wirit synnit, jotka mielestäs owat waurallisimmat, niins olet kadotuksen tiellä; sillä joka syndiä teke, nimittäin tieten ja ehdolla, hän on perkelestä, 1 Joh. 3: 8. Jos olet ulkonaisesti synnistä lakannut, mutta sydämessä sitä rakastat, ja huwitat ihiäs siinä, niin sinä kadotuksen tiellä olet; kappo Jac. 1: 14, 15. jos kartat synnin harjoituxia, ainoastans rangastuksen pelwosta, eli ettäs häpet tehdä niitä ihmisten nähden, ettäs muilda pidetäisiin hywänä Christittynä, niins olet kadotuksen tiellä; ellet sinä sydämestäs hywää tee, niin sinä myös kadotuksen tiellä olet; sillä hywä puu kaswa hywät hedelmät; hedelmistänsä puu turtan, Matth. 7: 16, 17.

8) Jos et sinä ole ristinnaulittu mailmalle, synnille ja ihelles, ja ei sinulla ole elämää Christuxesa, waan elät vielä synnissä; mailman jälkeen ja turhudessa, kuitengin jotakin ihe mielestäs Wapastajasa, niin sinä kadotuksen tiellä olet; sillä Wapastaja ei tahdo jaettua sydäntä.

9) Jos sinä elät josakusa ehdollisessa synnissä, niins olet lamialla tiellä. Jos omasta rakkaudesta paisunut olet; sillä jokainen ylpää on HERRalle kaubistus, ja ei pääse rangaisemata, San. 1. 16: 5. Jos olet ahne; ja yllön paljon maallisten perän pyrit; sillä ei yrittän ahne, joka epäjumalan palwelija on, ole
Christ

Christuksen ja Jumalan waldakunnan perik-
 nen, Eph. 5: 5. Jos olet juomari, syömäri,
 irstas, kade, kiukkuinen lähimmäistäs vastaan,
 matkansaatat riitoja, eripuraisutta ja eriseu-
 roja; sillä kaikki jotka senkaldaisia tekewät, ei
 pidä Jumalan waldakundaa perimän, Gal. 5:
 19, 20, 21. Jos olet kiroillia; sillä sinun pu-
 hes pitää oleman, On, On, Ei, Ei; mutta mi-
 tä siihen lisätän, se on pahasta. Jos mielelläs
 panettelet duomiket ja sadattelet muita; sillä
 siinä samasa sinä duomiket ja sadattelet itziäs,
 Luc. 6: 37. Jos olet walhettelia; sillä siihen
 raiwalliseen Jerusalemiin ei pidä yhdengän
 walhettelian sisälle tuleman, Ilm. k. 21: 27.
 niin sinä olet lawiassa tiellä.

10) Jos harwoin ajattelet Wapahtajaas,
 niins olet lawiassa tiellä; sillä se on todistus
 siihen, ettes hänestä paljon lukua pidä, että
 händä suuresti rakasta. Jos mielelläs turhia
 ja syndisiä puhut, niins olet lawiassa tiellä;
 sillä sanoistas sinä duomitan, Matth. 12: 57.
 ja jokaisesta turhasta sanasta pitää sinun lugun
 tekemän, w. 36.

11) Eset sinä jokapäiwä kaswa armosa, u-
 skosa ja hywästä, waan pysyt aina senkaldaise-
 na kuins ollut olet, niin sinä olet lawiassa
 tiellä; sillä niinkuin hyi lapsi aina endämmin
 kaswaa ja wahwistuu, sixi kuin se täydeksi ih-
 miseri tule, niin teke myöds Jesuxen lapsi.

Jos nyt sinun kansas niin hywin on,
 että Jumalan Hengi on saanut otta pois peit-
 ten sinun sielus silmistä, ja näyttä sinun ole-
 was

was lamialla tiellä, kuinga sinä sitten kaidalle elämän tielle tulla taidat, sen minä kolmannesa Tutkistelemusesa tahdon sinulle osotta.

Kaidalle tielle olet sinä tullut, jos seura-waiset tundomerkit yhteen sinusa löytyvät:

1) Jos Jumalan Hengi on saanut näyt-tä sinulle, olewas suuren syndisen, ja senkal-daisesa tundemisesa yligewoitettuna sinun ri-koistias ja wihelijäisydestäs, johdattanut sinua Jesuren tygö, niin ettäs täsä tundemisesa jokapäiwä kaswat, mutta riput kuitengin kiini Jesuresa, ja nautiget jokapäiwä Hänestä syn-dein anderi saamista ja puhdistusta Hänen we-resänsä; jos Jumalan Hengi on saanut teh-dä sinun tundemisesas peräti kbyhäri kaikesta omasta, ja sinä tilasa kuljettanut sinun Jesuren tygö, ettäs nyt uskosa vastaanotat ja ihelles omistat kaikki Hänen armonsa tawarat, niinkuin sinun ijonkaiikkisen kyllydes; jos Jumalan Hengi on saanut herättä sinusa mur-hen syndeis ylige, jota ei hillittä eli wähetttä taita, muulla kuin Jesuren läsnä olemisellä sielusas, ja jos tämä murhe on suurempi ja ei wähempi, kossas vielä nyt joffus olet kii-pauresa Hänestä; jos Jumalan Hengi on saanut herättä sinusa senkaldaisen lewottomuden, ettes ole lepoa saanut, ennen kuins olet heit-tänyt iges Jesuren weriseen helmaan, josas vielä makaat, ja nautiget kaikkea sielus le-poa, wirwoitusta ja tywendää; niin sinä olet kaidalla tiellä.

2) Jos sinä heräjäät ja nukut, kulutat päi-

päiväs ja aikas, erinomattain siinä ajatuksessa ja halussa: Kuinka mahdollan minä suuri ja vaimainen syndinen, Jesuksen tyköä saada anderi kaikki minun syndini, tulla yhdistettyksi sen rakkain ja sulhisen Wapahatajan kansa, ja autuaksi hänen kauttansa? Jos tämä halu ei wähenene, eikä sammuu, wän on lakkamatoim saadakses sen tähtetyksi; niins olet elämän tiellä.

3) Jos sinun uskos on wahwempi eli heikompi uskalluksessa sitä, että Jesus on sinulle armollinen, ettäs olet osallinen hänen ansiosansa, ja hänen tähtensä saat iankaikkisen elämän; jos sodit sitä epäilystä wastan, kuin on eli nousse sydämesäs, syndein anderi saamisesta ja Jesuksen armosta; jos tahdoisit mielelläs sitä wapa olla, ja wisi uskosa; jos ruhoilet lakkamata, ja perustat rukoukses aina Jesuksen ansion päälle, tutkistelet ahkerasti Ewangeliumin armolupauria, Jesuksen rakkautta ja ansioo, päästäkses wapari epäilystäs, ja wahwistuakses uskosa, joka sinua enemmin ilahuttais kuin kaikki muut, niins olet laidalla tiellä.

4) Jos rakastat Wapahatajaa ylise kaikkia, tahdot, mielelläs, jos niin waaditais, kiellä Isän ja Wittin, kaikki maailiset, ja itse hengeskin Jesuksen tähden; jos tahdot aina, ettäs rakastaisit Wapahatajaa paremmin ja enemmin; niin siinä olet laidalla tiellä.

5) Jos siinä aina kartat syndiä, ei ainoakansa rangaisuksen pelwosta, eli että syndi

ihesäns on niin paha ja häijy, wan erinomaitain rakkaudesta Wapahatajaa kohtan, jonka mielstä ett sinä tietes pienimmästään rikkois. Jos teet hyvää, ei ansaitares sillä mitään, eikä sentähden Wapahatajalle kelwatares, wan rakkaudesta händä kohtan, jonka mielstä sä kaikisa noudatta tahdot, ja häneidä kehoitettu sisälliseen haluun hyvää tekemään; niins olet kaidassa tiellä.

6) Kostas kakelet sinun endistä ja nykyistä tilaas, sitä endistä, kostas waelsit kadotuksen tiellä, wihan lapsena, ja nykyistä, jos olet autuas, ja uskot Jesuxen Christuxen Jumalan Pojan nimeen; jos näet, että niiden välillä on sama eroitus kuin yön ja päivän välillä; niins olet kaidassa tiellä.

7) Jos sinä olet nöyrä, niin ettes luule Petän kalwemmaksi eli huonommaksi Jumalan edestä kuin sinä; kärsiwäinen, ettäs mielelläs kannat, mitä Wapahataja pääsles pane; jos olet wastan kaikki, niinkuin Isäs ja Ylkäs Iädestä, joka ei tahdo, eli tee sinulle muuta, kuin mitä sinun hyväres tule, ehkä kuinga ihmelliseyti se usein sinun filmisäs näky; jos olet tytywäinen siihen maalliseen osaan kuin Wapahataja sinulle määrännyt on, ett walita etkä napise sitä, ettet sinulla sitä ole kuin muilla on; jos olet sinidä, ettäs pikemmin annat ihelles wäärtyttä ja wahingoa tehtä, kuins wahingoittaisit muita; jos olet rauhan tekidä, joka sydämmestäs annat wiholliselles andeyti, suot ja pydät tehdä kaikkea hyvää niulle, jot-

ka

ka tahdoisit tehdä sinulle kaikkea pahaa; jos olet puhdas, raitis, lempeä, ja n. e. Jos rakastat lähimmäistä; teet mielelläs hyvää kaikille, armahdat sitä waiwattua, olet hänelle awullinen kaiken woinas jälkeen; jos soitit taitawas wetä kaikki ihmiset, jos mahdollinen olis, kansas Wapahatajan tygö; niin sinä olet kaidalla tiellä.

8) Jos se on totuus sydämesäs, mitä suus usein tunnusta, että JESUS on sinun korkein hywydes; jos kaikkein enemmin Wapahatajaa ajattelet; niins olet kaidalla tiellä, sillä Wapahataja itse sano: Kusa teidän tawaranne on, siellä on myös teidän sydämenne, Luc. 12: 34. Jos Wapahataja sinun tawaras on, niin on sinun sydämes ja ajatures enimmästi hänen tykänäsä.

9) Jos kaswat jokapäiwä hyvässä, niin että, kossas sowitzat nykyisen tilas sen rinnalle, kuin se joku aika ennen on ollut, silloin näet kaswawas hengellisessä wiisaudesa, uskossa, rakkaudesa ja n. e. niins olet kaidalla tiellä.

10) Jos se käy sydämes, kossa JESUSTA häwäistän; jos usein ajattelet kuolemata, ja ehit ennen kaikkia, uskon kautta Wapahatajan pääwe, siihen walmis olla; niin sinä olet kaidalla tiellä.

Nyt suutta moni kuin tätä luke, sanoa, niinkuin muutamat JESUYEN opetuslapset muinon: Tämä on kowa puhe: kuka woi sitä

Kutulla? Joh' 6: 60. Se on ylönpaljon waad-
 tia ja pyytä sitä ihmiseldä. Toiset sanowat:
 engä minä ole, engä taida ikänäns senkaldai-
 seji tulla. Te jotka niin sanotte, olette war-
 sin käändymättömät, ja kaukana Wapah-
 taja. Muutamat jällens taitawat ajatella: Ent
 minä juuri senkaldainen ole, mutta toiwon
 kuitengin olewani kaidalla tiellä. Te jotka
 niin ajattelite, ette ole kylmät etkä palawat
 wan penssiät, joita JEsus tahto ulos orenda
 suustansa, Jlm. k. 3: 16. Ja teitä kaikkia
 newon minä JEsusen puolesta, JEsusen ni-
 mesä, tekemään mitä seurawaisesa tutkistele-
 muresa opetetan. Sitä wastan, sinä siunattu
 sielu, joka tunnet iges senkaldaiseji, kuin mi-
 nä osottanut olen, sinun tarwihewan olla,
 jos kaidalla tiellä kuljet, mitä sinun pitä te-
 kemän, sen minä neljännesä, wiidennessä ja
 kuudennesa Tutkistemuresa sinulle osotta
 tahdon.

3:mas Tutkisteleminen.

Kuinga sinun ihminen, joka kadotus-
 ren tiellä olet, pitä palajaman, ja
 tuleman elämän tielle.

1) Se ensimmäinen kuin waaditaaan totiseen
 käändymiseen, on sinun hengellisen wihelijät-
 sydes oikia tundeminen. Ettäs tunduwalla
 tawalla hawaihet, ja sydämmesäs täydellisesti
 woitetuxi tulet, olles ylöskiittämättömän Wa-
 pah-

pahatajaa kohtan; olemas suuren pahointekian, täynnänsä synnin haamoja, hengellisesti kuollen, perfelen vastan alla, kadotuksen tiellä, köyhän kaikesta hyvästä. Tämä tundeminen on wälttämättömästi tarpellinen, sillä ett sinä ikänäns halaja saada parembaa mielmä Wapahatajaas kohtan, ennen kuins hawatket sinun julman wihas händä wastan, ja mikä wahingo siitä on; sillä ei kengän anderi pyydä, joka ei rikkonensa tunne. Ett sinäkin halulla pyydä Wapahatajaa sinun syndias anderi andamaan, elles tunne igiäs suurexi pahointekiaxi.

Ei kukan parandajata egi, joka ei sairaa xi igiänsä tunne, ett sinä ikänäns Jesuren woren puhdistawaa woimaa egi, ellei synnin haawat kirwele, mutta jota enemmin ne kirwelewät, sitä kallimmaksi se sinulle tule. Ei kengän rukouile hengaensa säästämistä, jota ei uhata tapetta. Et sinä oikein wäkewäsi rukouile tulla säästetyxi, ja saada osaa siinä elämästä kuin Christuresa Jesuresa löyty, elles elämästi tunne igiäs hengellisesti kuolleri, ja olemas tiellä kuolla sen ijankaiikkisen kuoleman. Ei se pyydä irrallensa päästä, joka wapa on, wan se yxin joka fangittu on; et sinä pyydä Wapahatajan kautta saatanan kahleista pelastetuyxi tulla, elles tunne hänen julmaa waldaansa yliges. Ei se almuja kerja, joka ei köyhä ole; et sinäkin Jesuren ansaitsematwinda armoa kerja, ellet sinä hengellistä köyhyttäs oikein tunne. Tämä tundeminen on korkemmaksi tarpellinen; sillä jota suurem-

bi wihehdäisydes ja hätäs on, sitä haluttisem-
bi sä olet awun perän, ja ilman sywää wihe-
jäisydes tundemista, ei tule Wapahtaja sinulle
pikoin tarpellisezi, kalliyzi, suurezi eli raklaxi,
ei myöds sinun käändymises tottisezi, eikä ju-
malisudes wagari; waan käändyminen on itse
tehty, ja jumalisuus ulkokullattu.

Koska Jumalan Hengi, joka aina sanan
kautta waikutta, rupee näyttämään sinulle si-
nun wihehdäisydes, niin karta seurawaisia Zar-
bareitzi, joille saatanas ja sinun sywä turmel-
lyses tahto sinua wiedä, joiden kautta sinun
käändymises tule estetyxi, nimittäin: älä ajat-
tele silloin, sen olewan satanan kiusauksen,
kuin tahdois saatta sinua epäilyseen, eli luon-
nollisen taudin ja mielen lewottomuden, joka
huwisa seuroisa pidäis pois karkotettaman,
eli myöds jotakin kuin taidais tehdä sinun hei-
komiellisezi ja hulluyzi, jota ei sinun niinmuc-
don pidäis ajatteleman, waan iloissilla ajanku-
luilla mielestäs pois ajaman. Älä myöds ajat-
tele tehnes niin paljon pahaa, ettes enä ar-
moa saa, ja että niin muodon on yhtä kaikki,
kuingas igiäs synneisä huwitat, eli mitä pa-
haa sä teet, koska sinun kuitengin täyty hui-
kua; Ei! Jesurelle mailman Wapahtajalle
ei kelpa jumalattoman kuolema, mutta että
jumalatoim käännöis tiestänsä ja eläis, Hes.
33: 11. Älä myödskän ajattele, käändymisen
olewan niin raskan, eli Christuksen iken niin
kovan, ettes sitä kanda eli täyttä wois; sillä
Christuksen ijes on soweljas ja hänen kuorman-
sa

sa on kewiä, Matth. 11: 30. Ei myöskään: waikka pahoin on kansas laita, että aikaa on kyllä parannusta tehdä wanhudesta eli tauti wuotella; sillä ett sinä tiedä koska se aika tulee, jona huonen Zerua tulewa on, Marc. 13: 33, 35. Sentähden niin pian kuins wihelijäisydes näkemään tulet, älä wiiwyttä silmä räpähystä, riendamästä Warahtajan työ, sillä tawalla kuins edespäin tästä tutkiskelemyresä oppia saat.

2) Se toinen kuin waaditan totiseen kääntymiseen, on sydämen murhe ja mielikarwaus sinun syndeis ylige, sillä jos sinä oikein tunnet wihelijäisydes, niin ett sinä mahdollisesti taida olla suremata sitä: jos ajattelet kuinga paljon pahaa sinä olet tehnyt, sitä ääretönnä Jumalan hywyttä vastaan, mihingä sureuteen syndis sinun sydsnet owat, ja misä i jankaikkisessa waarassa sinä kuljet. Sure sentähden, ja älä säästä kynnelleitäs, älä hämmennä huokaurias, älä estä walitustas, itke sydämmestä, itke hartasti, sillä ett sinä taida wuodatta niin monda kynneldä, kuins perfecten työtä tehnyt olet, händä kuullut ja palwellut; itke, sillä ett sinä taida niin monda kynneldä wuodatta, kuins syndiä olet tehnyt, tundoas haawoitannut, ja hetkiä pahoin kulluttannut; itke, sillä ett sinä taida niin monda kynneldä wuodatta, kuin Jesus weren piisaroita sinun tähtes on wuodattannut, raskaita hetkiä pitännyt, ja waiwoja kärsinnyt sinua warahtarensa; niin monda kynneldä, kuin

nä askeleita hänestä pois juosnut olet, hänen
 armo katumisiansa ylöntagonut, ja korvias
 hänen ääneldänsä tukkinut; itke, sillä ett sinä
 taida niin monda kyneldä muodatta, ettes u-
 siammiin ole Jumalata lemottomaxi, Wapah-
 tajaas murheksixi saattanut, ja saatanata i-
 lauttanut; Huoka ahkerasti, sillä ett sinä itä-
 nänsä taida niin usein huogata, kuin Wa-
 pahtaja on rukoillut sinun edestäs, Jumalan
 Hengi huogannut sinun puolestas, säästämi-
 sä sinulle rangaistuksesta, aikaa vielä elää, ja
 armoa parannukseen. Balita sydämesäs, sillä
 ett sinä taida niin usein walitta, kuin saata-
 nas, sinun syndis ja oma tundos sinun pääl-
 les kandanet owat. Tämän murhen alla, ka-
 wahda seurawaisia Zarhateitä: sitä ensimmäi-
 sesä kappalesa mainittua epäilystä; sitä, ettes
 oman mieles jälken pydäis murheitas suurext
 eli wähäxi tehdä, wan jätä se kokonansa Py-
 hälle Hengelle; sitä, ettes kowimbain mur-
 hen tundemisten välillä, wastauudesta rupeis
 syndiä rakastamaan, ja sen kautta taikka lan-
 geis takaperin siihen, eli myös tekis sydändäs
 wastahakoisxi Jumalan hengeä wastan; sitä,
 ettes murheksixi tulduas syndeis ylise, pie-
 nindäkän wiimyttelis, eginästä lohduitusta
 Tesuresta. Mutta ennen kaikkia, karta ettes
 ajattelis eli uskois, tämän sinun katumises,
 nämät sinun kynneles, tämän walituses jo-
 takin anjaisewan, ettäs niiden tähden, eli
 mitäs Jumalan waiikutusen kautta kreetellut
 olet, soweljari tullut olisit, Jumalan lapsxi
 tulemaan: sillä se ajatus ja usko on wäärä
 ja

ja lain jälkeen; sillä kaikki mahdollisuus ja voima Jumalan lapsesi tulla, on perustettu JESUXEEN ihmisten Vapahtajaan.

3) Se kolmas, kuin waaditan totiseen Eäkändymiseen on wiha syndiä vastaan, että arwat synnin kaikkein pahimmaksi kaikesta pahasta; sillä jota vihattawammaksi syndi sinulle tule, sitä halullisemmaksi sinä tulet pelastuksen perän, sitä tarpeellisemmaksi Vapahtaja sinulle, joka yrin sen tehdä taita. Jota enemmän sinä wihelijäisydes tunnet, sitä enemmän sinä wihat syndiä, sentähden että se sinun Vapahtajastas on eroittanut. Koskas tähän asti tullut olet, niin sinä todella rupet halajamaan, ja lakomaan, kuingas pelasteturi tulisit, sinä rupet silloin huutamaan: Ach! Kuungan pakene apua egimään. Karta silloin wisusti kaikkia Sarrhateitä, esimerkiksi: paeta armollisen Jumalan tygö, ilman JESUSTA, sillä Jumala ilman JESUSTA ei ole armollinen, wan sängen wihoitettu; sillä Vapahtaja on tie, totuus ja elämä; ei kengän tule Jsan tygö, wan hänen kauttansa, Job. 14: 6. Kawahda sinuas, ettes oltais pakoas ulkonaiseen jumalisuteen, eli mitäs ike tehdä ja waikutta taidaisit; sillä ilman JESUS' tulet hukkan, ilman armot JESUXEN, sydän saa abdisturen, ilman händ ei auta Eukan, kaitis tustis apunas, JESUS on, ja turwanas, Wirs. L. 134: 2. Älä ryöskän pakene siihen kadotawaiseen ajatureen: Ei minun mahda pahemmin Eändä, kuin muiden minun muatoisteni;

sillä lohduttaves igiäs; sillä mitä se sinua aut-
ta, jos kuinga monda sinun kansas hukkuisi;
wan pakene kohta Bapabtajan tygö, sillä ta-
walla, kuin minä seurawaisesa kappalesa tah-
don osotta.

4) Se neljäs, kuin totiseen käändymiseen
waaditan, on yriwäkainen halu Jesuxen ja
hänen armonsa perän, ja rukoulla apua hä-
neltä. Ja tämä halu pitää senkaldainen ole-
man, että koko sinun sielus pyyhdö kaikkein
enemmin palaa Jesuxen armon ja armah-
misen perän; ettäs arwat kaikkein mailman
tawarain nautinnon mitättömäri, sen pie-
nimmän Jesuxen armon murusen suhten; kai-
ken mailman ystäwyden, ylönkäxyri, Bapab-
tajan wähhimmän armo esimisen suhten; kai-
ken mailman menestyren, waiwari, sen suh-
ten että nautita syndein andery saamista, rau-
haa Jumalan kansa, wisinttä iiankaikkisesta
autudesta; ettes ikänänsä tydy, maan olet niin-
kuin kaikki sinulda puuttuis, siihen asti kuin
Jesuxen armosta wakutetuxi tulet; ettei maal-
lisesti mielodynen halu maallisten perän, ole
ensingän werrattawa sinun haluus Jesuxen
ja taiwallisten perään. Sinun rukouwes pitää
niin yriwäkaisen oleman, ettei sekän kuin nä-
ke ne hirmuisimmat waiwat edesänsä, ja tai-
dais hartan rukouren kautta niistä säästettä,
niin yriwäkaisesti rukoile sitä, kuin sinä, saa-
daxes armon ja osallisuuden siitä autudesta ja
elämästä kuin on Christuxesa Jesuxesa. Si-
nun halus ja rukouwes tule yriwäkäisery, jos
ajat

ajattelet, että se jotas ehit on kaikkein tarpeellisinda, ja se korkein kaikista taimasa ja maan päällä, jonga käsittämisen päälle ijan-kaikkinen elämä kokonansa rippu. Jos sinä yriwaksesssi rukoilet, niins saat, sillä jokainen joka ano, hän saa, ja joka etsii, hän löytä, ja kolkuttawalle awetan, Matth. 7: 8. Tämä yriwaksainen halu, osotta nyt itsensä sinä, että koto sydämessä tulet, ehit, lähestyt ja pakenet JEsuren, syndisten Wapakaupungin ja autuuden kallion tygö.

5) Pakene sentähden JEsuren tygö, ja älä luule itsias niin suurexi syndiseri, ettei Wapastaja tahdois sinun syndias anderi anda; Ei, wan jota suuremmaxi syndiseri sinä ihes tunnet, sitä suuremman armon sinä saat, paetesas Wapastajan tygö; sillä kusa syndi on suurexi tuttu, siinä on armo ylönpaldyxi tuttu, Rom. 5: 20. jos sinä suurin syndinen olet, niin tiedä että JEsus on paljo suuremhi, joka kärsinyt on sinun tähtes, ja ei suingan t. hdo, että sinä hukkuisit, joka hänelle niin kallis olet ollut lunassa. Älä ajattele, ettei JEsus taida sinun syndias anderi anda; sillä yri ainoa sirtama, yri ainoa haawa, kuin hän sinun tähtes saanut on, on tähdellinen maramaan sinun syndis melan, ehkä kuinga suur: se olis, paljo enemmän kaikki ne kiwut ja haawat, kaikki waiwat kuin hän sinun tähtes kärsinyt on.

6) Pakene JEsuren tygö! älä ajattele, että olet niin wanha syndinen, ettei Wapastaja

taja tahdois anderi anda sinun syndiäs; Ei, vanhembí hänen armonsa on, se on ijanikäinen; Eli, ettei hän taida niitä anderi anda; sillä hänen sowingonsa on myös vanhembí ja äärettömästi suurembí.

7) Pakene JESUYEN tygö! ja älä luule olewas niin saastaisen syndisen, ettei JESUS sinua weresäns mielessäns puhdisti tahdois; Ei, wan niin mielessänsä kuin hän annoi werensä wiimmeiseen pisaraan asti wuota sinun puhdistuyes, niin mielessänsä hän vielä tänäpäimänä sinun puhdisti; Eli ettei hän tais sinua puhdisti; sillä y: ainoa hänen werensä pisara, olis täydellinen kyllä, sinun puhdistamaan, ehkä kuinga saastainen sinä olisit, paljo enemmin kailki ne weren wirrat kuin sitä warten wuotanut owat.

8) Pakene JESUYEN tygö! ja älä ajattelle iges olewan niin hawoitettun, ettes paratuyt enä taida tulla, wan tiedä, että koko sinun, tiirestä kandapäähän asti, haawoitettun sielus tähden, on JESUS kokonans haawoitettu ollut. Hänen päänsä orjantappuroilla kruunattu, hänen kaswonsa soljetty ja lyöty, hänen selkäsä ruostettu, hänen kätensä ja jalkansa läwistetyt.

9) Pakene Wapahatajan tygö! ja älä ajattelle, ettes enä taida armoa saada, ettäs olet lukemattomat kerrat taritun armon ylönnäkönut; Ei; se ylönnäköttu armo taritan sinulle vielä, se odotta sinua joka filmänräpäys. Älä ajattelle, ettes armoa taida saada,

Da, kossa ei sinulla monda päivää eli hetkeä enä ole eläyēs; Ei, wan niin kauwan kuins hengitāt, tahto Wapahtaja sinun hengeās ar-
mahta ja sielus pelasta : niin kauwon kuin sydän rinnasas tykyttā, niin palaa myös Jē-
suren sydän-rakkaudesta sinua kohtan : Niin kauwon kuin sinun silmās näkewāt, niin ka-
hele Jēsus sinua lembäydessā ; niin kauwon kuin lämmin weri sinun suonisas juore, niin Jēsuren muodatettu weri puhu hywää sinun pelastuyses.

10) Pakene Jēsuren tygō! ja älä luule hänen olewan sinun wihamiehes, sillä Jēsus ystāwās on paras, jong ei werta löydy wiel, Wirs. k 252: 1. Jjankaiikkisudesta on hän kandanut, ja wielä kanda sanomatoinda ystāwyttā sinua kohtan, eikä mitän mieluisemmasti sois, kuin ettās heittäisit ikes hänen rakkaaseen ja weriiseen, syliinsä. Älä luule, Jēsuren wihawan sinua, waikkas händä wihannut olet; ei, jankaiikkisudesta on hän sinua rakastanut, ja wielä hän äärettömästi sinua rakasta, palaa myös sydämen halusta, saadaxens osotta rakkaudensa sywyden sinun kohtas. Älä ajattele, Wapahujan olewan wihaisen sinun pääles, waikkas sen tyllä ansainnut olet; ei, hänellä on jankaiikkisudesta ollut, ja on wielä tulkitmatoin armo sinua kohtan, ja sitä hän kaittiansa ehi, että sinä sen hywäyēs käyttäisit.

11) Pakene Jēsuren tygō! ja älä anna mahdottomudes estā sinua, eli ettei sinulla an-
sios

siis eikä oikeutta armoon ole; sillä armo on armo sentähden, että saat sen ilman ansiota, ja vastoin sitä kuin ansainut eli mahdollinen olet. Ajattele perän mitäs ansainut eli mi-
hingäs mahdollinen olet, ja tiedä että juuri vastoin sitä, sinulle tapahtu, koska ainoas-
tansa Wapahujan tygö pakenet.

12) Pakene JEsuren tygö! ja älä ajat-
tele, että ainoastans Dawid, Manasse, Peta-
ri, Pawali, eli mutt senkaldaiset, taisit saa-
da armon ja autuixi tulla, mutta ett sinä;
Ei, sillä Wapahaja tahto kaikkia ihmisiä
autuixi, 1 Tim. 2: 4. niin muodon myös si-
nua. Ei hänelle keipa yhdengän jumalatto-
man tuolema Hes. 33: 11. sentähden ei myös
sinun. Niin suuresti rakasta Wapahaja si-
nua, niin mielelläns hän sinua armoon otta
ja autuaxi tehdä tahto, kuin jongun Jumalan
lapsen, joka joskus on ollut, nyt on, eli wa-
sta tule maailmaan.

13) Älä pelkä; paeta JEsuren tygö, sillä
sen liiton jälken kuin hän sinun kansas kaste-
sa on tehnyt, on hän waadittu sinun armoon
ottamaan, koska tulet hänen tygönsä, ehkä
kuinga suuri syndinen sinä olet, ehkä kuinga
usein sinä langennut olisit; sillä sinä hän on
luwannut, ettei hänen rauhansa liitto pidä lan-
geman, Es. 54: 10.

14) Älä pelkä paeta JEsuren tygö, sillä
sitä warten on Wapahaja andanut meille
Ehtollisensa, josa hän igensa kokonansa, kai-
ken ansionsa kansa lahjoitta katuwaissille syn-
dissil.

bisille, että se suurinkin, mutta armoa egimä syndinen, joka hänen tygönsä tule, sais voimallisen waakutuxen syndein anderi saamisesta, armosta ja autudesta.

15) Älä pelkä, paeta JEsuxen tygö; sentähden ettes ole vielä woittanut syndejäs; sillä jos niin kaumon wiimytielet, niin ett sinä ikänäns Wapahstajan tygö tule, ja Wapahstajan tykönä yrin sinä wimman saat synnin ylihe woitta. Pakene senkaldaisna kuins olet, JEsuxen tygö, senkaldaisna hän sinun wastanotta; ja anda sinulle armon tulla senkaldaiseri kuin sinun oleman pitä. JEsuxen weri yrin on se, joka sinun synnin welasta puhdistaja sen wallasta wapahsta taita.

16) Älä pelkä paeta Wapahstajan tygö, sentähden ettes ole kyllä murhettinut syndejäs, sillä tawalla ett sinä ijanikäisesti hänen tygönsä tule; sillä ett sinä taida ikänäns sitä kylläxi tehdä; se wähin syndi waati loppumattoman murhen, jota ett sinä niinkuin loppuma, ikänänsä täyttä taida. Tiedä myös, että Wapahstaja on tämän, niinkuin kaikki muutkin welwoittisudet, sinun edestäs täyttänyt; ja ettäs olet syndejäs kyllä katunut, koska olet Wapahstajan tygö paennut; sillä se katumuxen päätarcoitus onkin, aja sinua JEsuxen tygö lohduitusta egimään.

17) Älä pelkä, paeta JEsuxen tygö, sentähden, ettes ole senkaldainen kuins luulet että sinun pidäis oleman, ett vielä kyllä sovelias siihen; sillä ei tässä ole kysymys, mi-
käs

Käs olet, eli kuinga soweljas sinä olet, wan
 yrinänsä Jesuren armosta; sentähden seis,
 Rom. 3: 24. että me tulemma ilman ansio-
 tamme wanhurstari hänen armostansa, sen lu-
 nasturen kautta kuin on Jesuresa Christure-
 sa. Se on, että hän armahta meitä ilman
 yhtäkän meidän kelvollisuttamme, yrinänsä
 Wapahajan oman armon, rakkauden ja an-
 sion tähden. Mä pelkä paeta Wapahajan
 tygö, ajatellen, että se wiipy pitkälle, ennen
 kuins käätyri taidat tulla; wan jos oikein Ju-
 malan Hengelle, sydämesäs stan annat, niin
 se pian tapahdu, sen osotta lähes kaikkein
 niiden käändyminen, kuin Raamatusa kirjoj-
 tettu on.

12) Sitä vastan älä luule olewas sowe-
 lian tulemaan Jesuren tygö sentähden, että
 yhden eli toisen synnin olet poispannut, että
 enä niin hulluna synneisä juoye kuin ennen;
 sillä jos sinä koeteldawari tulet, niin on yri
 ainoa, ja se pieningin syndi woimallinen si-
 nua ijankaikkisesti Jesuresta eroittamaan. Eli,
 sentähden olewas sowelian Jesuren tygö tu-
 lemaan, että monda katterata kynneldä wuo-
 dattanut olet; kynnelet owat hywät, ja wai-
 ka ei aina, niin kuitengin toisinans todistus
 siihen, että sydämes Jumalan hengeldä liiku-
 tettu on, mutta Wapahajan tygöä ei ne mi-
 tän maya. Karta wisusti ettes weis mitäkän
 omaa myötäs, eli luottais mingän omas päälle,
 mennesäs Jesuren tygö, josta jo edellä, sil-
 loin kuin synnin murhesta puhe oli, muistu-
 tettu

tettu on), wan kaikki mitä sinun edellä mainituisa neljässä askelesta Jesuren työssä, wieden tule, on sinun syvä turmelluses, turmeldu sydämes, lukemotoin syndis welkä, ja hätäs hengellisen ja ijankaikkisen autuden perän; sillä sinun syvästä turmelluksesta tahto hän sinun ylösautta, sinun sydämes on hän puhdistawa, ja asuinpaikansa walmistawa, pyhittäwa ja uudistawa, sinun syndis welan hän anderi anda, sinun hengellisestä ja ijankaikkisesta autudesta on hän armollisen murhen pitäwa. Jesuren pohjattoman rakkauden armahtamisen ja ansion päälle yxinäns tule sinun lahoa, ja kohanansa perusta sinun edesläymises hänen työssä.

19) Älä pelkä paeta Jesuren työssä; sillä tuhannen kertaa halullisemmasti hän sinun vastaanotta tahto, kuin sinä tulla tahdot, sinun syndis anderi anda, kuin sinä anderi andamista tahdot, sinun sydämes sisälle käydä, kuin sinä händä sinne tahdot, armoa sinulle anda, kuin sinä tahdot sitä vastaanotta; mutta tiedä se, että jos sinä hukut, niin ei se juuri kohdastans sinun suurten syndeis tähden tapahdu, wan sentähden ettes Jesuren työssä palaita tahdo, että sitä armoa vastaanotta, kuin hän niin kallisti sinulle ansainut on, laf. Kamattu sinulle tarise, ja niinkuin pääles tunge; muista ettei Cain hukkunut juuri sentähden että hän löi ja tappoi welsensä Abelin, wan sentähden ettei hän palainut Wapastajansa työssä; eikä Judas sentähden, että hän

Wapahajansa petti, wan että hän epäilyesä meni pois. Älä pelkä, paeta Wapahajan tygö; sillä ei yriskän niin suuri eli huono syndinen ole tullut hänen tygönsä, joka ei ole terwetuldua ollut, eli paennut hänen tygönsä, jota nyt kaimatais taimasa.

20 Rukoile Wapahajalda yriwakaisesti apua, niin sinä ensimmäisen yriwakaisen rukouren päälle autetuyri tulet. Jos sinä ihmisen mielen rikkonut olet, niins taidat kaiman kyllä saada pyytä sitä anderi, ja kuka ties ett kossan saa; mutta niin pian kuin sinä sydämeistä Wapahajalda anderi pyydät, niin hän wastaa: ole hywäsä turwasa, sinun syndis annetan anderi sinulle, Matth. 9: 2. Jos köyhä olet, niins taidat kaiman saada hukkan rukoilla rikkalda pienindäkin apua hädäsäs; mutta niin pian kuins sydämellisesti Wapahajalda armoa rukoilet, niin hän sinulle kaikki armonsa tawarat lahjoittaa; kaikkeen siihen, mitäs Wapahajalda todella anot, kuin sinun sielulles hyödyllistä on, niin hän kohta wastaa: Minä olen sinun rukoures kuullut, Es. 49: 2. Muista että se spitalinen sanoi oinoastans: Herra jos sinä tahdot, niin sinä voit minun puhdistu, ja Wapahaja wastais kohta: Minä tahdon, ole puhdas, Matth. 8: 2, 3. Ryhwäri rissin päällä rukoili ainoastansa: Herra, muista minua kossas tulet waldakun. Daas, ja Wapahaja wakutti händä, että hän samana päiwänä piti oleman hänen kanansa Patadiissisa, Luc 23: 42, 43. Järjettömät luon-

luondokappalet, lindu taikka eläin, kossa he kuulewat poikansa parkuwan, häädäsi eli waa-
rasa, niin he riendävät, ja usein hengensöki-
waxi panewat, pelastayensa niitä; järjelliset lu-
ondokappalet, ihmiset, arostawat sangen paljon
lapsiansa ja sikiwitänsä; mitä enemmin siis Wa-
pahrtaja mahta tehdä, joka on ike rakkaus, ja
joka hengensä uhrannut on, wapahtayensa lap-
sensa, sillä sixi hän ne suurimmat syndiset pitä.
niin kauwon, kuin armon aikaa kesta, kossa
hän kuule heidän sielunsa tuskasa huutawan
hänelä apua ja armahamista.

21) Pakene Jesuren tygö yriwakisella
halulla apua saaman; sillä niin pian kuin si-
nun halus on yriwakisexi tullut, ja senkal-
daisexi kuin minä 4:nesä kappalesa mainigin,
niin sinulla on elämä usko, olet uudesta syn-
dynyt, osallinen siitä elämästä kuin on JE-
suresa Christuresa; Jesus asu sinun sydäme-
sä, joka on sinulle armollinen, teke sinun o-
sallisexi ansiohansa, puhdistu sinun werellän-
sä, anda syndis andexi, puetta sinun wanhur-
skaudensa pugulla; sinulla on rauha Jumal-
lan kansa Jesuren kautta, Jumala Jesure-
sa Christuresa on sinun Isäs, joka lunda oi-
tiata Isän sydändä sinua kohtan, sinä olet
hänen lapsensa, joka nautiget hänelä sitä ar-
mollisinda lapsen oikeutta, ja waitutetan Ju-
malan hengeldä, kaikkiin kuin sinulle hyödylli-
stä on, pyhät Engelit sinua holhowat, tai-
was sinua odotta, sinun nimes on elämän kir-
jasa kirjoitettu, sinä kuolet autuasti täälä
E 2 läh.

lähteisäs. Nämät wahwistetan lukemattomilla
 Raamatun todistuksilla, erinomattain Ef. 5: 1.
 Kusa seis: Kaikki janowaiset tulkat werten ty-
 gö, tekin joilla ei ole rahaa, tulkat, ostakat ja
 työkät: tulkat ostakat ilman rahata ja ilman
 hinnata, wiinaa ja riestaa. Se on: joka tule
 Warahatajan tygö sydämen halulla awun perän,
 sillä se on sielun ensimmäinen tulo Warahatajan
 tygö, hän saa sulasta armosta, ilman kaikkea o-
 maan työtä eli tekemistä, kaikki mitä hän hengel-
 liseyi ja tjanikäikkiseyi hywäyensä tarwike. Uusi-
 ämmät Raamatun paikat, jotka vielä selkemmin
 osottawat mitä nyt sanottu on, jätän minä pois,
 ja näytän ainoastansa nyt paikat kusa ne löyty-
 wät, kossa minä, ennen ulos annetuissa kir-
 joisani olen ne edespannut, ja niistä selkiästi
 osottanut, halun Jesuxen perän olewan u-
 sikon. Rako Ps. 91: 14. Matth. 5: 6, 7, 8.
 15: 28. Joh. 6: 35.

22) Että sillä, jolla on yriwälainen ha-
 lu Jesuxen perän, myös on elämä usko, ja
 wilia elämä Christuxesa, se osotetan myös tä-
 hä kuin nyt sanottawaxi tule: Eikö se myös
 ole wilia ystäwä ja wilpittömystä sydämeistä
 rakasta toista, jolla on sisällinen halu lohda-
 ta toisen, niin että se alati on, hänen miele-
 sänsä, kossa hän kaukana on ja se edesinen ei
 lepoa saa, ennen kuin hän sen kohtele; kuin
 se on wilpitoim ystäwä toiselle, joka alati i-
 loise siitä, että hän aina näke sen ystäwänsä
 tykönsä, jonga hän pitää suurimbana on-
 nellisutenansa; samalla tawalla: eikö se sielu
 liene

liene niin wilpitsin Jesuren ystävä, ja yhtä
 wilpittömällä sydämellä rakastane Wapah-
 taja, jolla on sisällinen halu Wapah-
 taja ja hänen armonsa osalliseksi tulla, niin että
 Wapah-taja ja hänen armonsa, on hänen a-
 jatustensa ja tutkintoinsa kalliin ja lähes ai-
 noa aine eli päämaali, jota paiksi ei hän ikä-
 nänsä tyytyväiseksi eli lempiliseksi tulla taida,
 wan pitä sen ainoana ilonansa ja gutudenan-
 sa; kuin sekin sielu, joka iloise, ja on wa-
 lutettu itsellänns olewan Wapah-tajan ja hä-
 nen armonsa, jonga hän ainoana ja korke-
 bana hywydenänsä pitä. Jos Jumala kaiki-
 sa muisa otta halun ja tahdon hywäxi, työn
 edestä, niin mahta Wapah-taja myös arvata
 yriwäksien halun Jesuren ja hänen armon-
 sa perän, ja tahdon siitä osalliseksi tulla, niin
 hywäxi, kuin sen suurimman wiisyyden Je-
 surin ja hänen armonsa osallisuuden. Niin
 muodon ei ole yhtäkän olennollista eroitusta
 sen elämän uskon välillä, koska se osotta i-
 hens sydämen yriwäksiesä halusa Jesuren
 perän, ja sen joka nouse täyteen wiisyyteen
 ja wakutukseen, wan eroitus on ainoastans
 suuremmasa eli wähemmäjä mitasa siitä hy-
 wästä, jota sielu, taikka halusa eli nautinno-
 sa tunde. Että se jolla on yriwäksinen halu
 Jesuren ja hänen armonsa perän, saa mitä
 hän halaja, se nähdän myös seurawaisella ta-
 walla: Kuka Jsa taidais taqella lapsensa sy-
 dämellisesti halajawan sitä kuin hänen ruu-
 milliseksi hywärens hyödyllistä ja wälttämätšin-
 tä olis, ja ei annais lapsellensa sitä, waikka

ei lapsi wisisti sitä tiedä, jos Jsa sen teke? Eikö hän paljo enemmän tee sitä ilolla, ja lapsen halusta juuri hän iloise, koska ei hän muuta tahdo kuin lapsensa parasta. Niin myös tässä: Pidäiskö Wapahajan näkemän jongun sielun sydäimestä halajawan hänen armoansa, syndein anderi andamusta, ja osallisutta hänen ansiosansa, joka warsin wälttämättömbä on, hänen hengellisyyti ja iankaikkisyyti autuudexens, ja ei andaman sitä hänelle, waikka hän usein mielesänsä on epä tiedosa, siitä, jos Wapahaja sen liene tekewä? Ei! Wapahaja anda sen ilolla hänelle, ja iloise hänen halustansa sen perän, sillä hänellä ihettä on aina ollut määrätöin halu, saada jakaa sielulle kaikkia armonsa tawaroita. Mutta ett sinä saa seisatta paljaseen haluun armon perän, wan se on wälttämättömästi tarpellista, ettäs ahkerasti pyrit wisyyti armosta tulla, muutoin sinun halus on petollinen; sillä se on oiklan halun luondo, ettei se tydy, ennen kuin se woittaa mitä se halaja; ja kuinga sinä wisyyti uskosa taidat tulla, ja mihin wisyyteen sinun tarwike pyrkiä, sen minä neljännessä Tutkin-nosa osotta tahdon.

23) Niin pian kuin sinä saat yriwakaisen halun Jesuxen ja hänen armonsa perän, niin sinä rupet myös rakastamaan händä, ja taipumaan mielelläs hänen tahtonsa ale; sillä ett sinä taida olla rakastamata sitä, jongas näet yrin taitawan wapahta sinun, karsinen niin paljon sinun tähtes, rakastawan sinua
niin

niin sunresti, ja niin sydämellisesti armahtawan syndissä; Ett taida muuta kuin taipua hänen tahtonsa ale, jonga hyvästä tahdosta kaikki sinun hengellinen ja iankaikkinen autudes tule, ja joka ei muuta tahdo, kuin sitä joka sinun hyväres tule.

24) Se viides kuin waaditan totiseen kääntymiseen, on Pyhitys, joka päälaadufansa ei ole muuta, kuin yri rakkauden taipumus Jesuren tahdon ale, ja joka, niinkuins edellisestä kappalesta näet, alka, niinpian kuins Waapahajaa rupet sydämeestä halajamaan; ja sen rakkain kuuliaisuuden siinä osotat siinä, ettäs sekä sisällisellä halulla hyvästä noudatat, ja sydämeestä mihaat ja pois perkat pahan. Se hyvä jostas ahkeruuset, Jumalata kohtan, on kiitollisuus, karsivaisuus, kuuliaisuus; ihias waastan se kiindäin awuin harjoitus, ja uskoitin lahjain oikein kättäminen, ja lähimmäistä kohtan, rauhallisuus. Se paha jotas pakenet, ei ole ainoastans törkeitten syndein harjoittaminen, niinkuin ahneus, murha, ylpeys, haureus, juopumus, kirus, wan myös kaikki, mitä ikänäs siinä pahari tunnet ja tiedät ajaturisä, puheisa ja töisä. Pyhitys on sangen tarvelinen, sillä se on todistus siihen, että kääntyminen on oikia; sillä jos joku on Christusessa, niin hän on uusi luondokappale; wanhat owat kadonnet, kato, kaikki owat uudeksi tullet, 2 Cor. 5: 17. ja että sinun halus Jesuren perän on yriwakainen, niinkuin minä jo

osottanut olen. Ilman pyhyttä on niin musta
 don sinun kääntymises petollinen, joko paljas
 vaikutus ennättäväisestä armosta, eli Jumal-
 lisuden warjo ja ige tehty meno. Pyhityksessä
 niin myös kaikessa muussa hyvässä, tule sinun
 jokapäivä kaswa, ja kuinga se pitää tapah-
 tuman, siitä tahdon minä nyt neljännessä Tut-
 kistelemyksessä sinua neuwoda.

4:ias Tutkisteleminen.

Kuinga sinun ihminen, sitte kuin sinä
 Paidalle elämän tielle tullut olet, pitää
 taitaman kaswa hyvässä ja loppuun
 asti pysyä.

1) Paita niin, että jokapäivä hyvässä
 kasvaisit; sillä se on sinun korkein welvoit-
 tudes, sitä warten nimittäin sinä elät, sillä
 sinä Wapahatajaa kunnioitat, igitä hyydytät,
 muita totiseen Jumalifuteen kehoitat, saata-
 nan murhelligisxi saatat; Se on wälttämättö-
 mästi tarpeellista, sillä sinä päivänä kuin ett
 sinä kaswa, niins menet takaperin, ja lähe-
 net langemustas; pysy siis wahwana loppuun
 asti, sillä se yrin kruunun saa, joka kuolemaan
 asti uskollinen on, Ilm k. 2: 10. Sukkaan
 sinä Wapahatajaa seurannut olet, jos hänen
 joffus ylönnannat, turhaa se on, että mon-
 da asfelda elämän tiellä kääntynyt olet, jos jo-
 ffus kääntynyt takaperin, että uskonut olet
 Wapahatajan päälle, jos joffus uskottomaksi
 tulet,

tulet, että sydämes palanut on Wapastajaa kohtan, jos se jostus kylmene; hukkan kaikki mitäs kilmotellut olet, jos jostus synnissä ilon löydät, kaikki mitäs kärsinyt olet maailmalda, jos sinä jostus maailman ystäväxi rupet; kuinga ja misä sinun kaswa tule, ja millä tawalla sä pysymäinen olla taidat, sen minä nyt tahdon osotta.

2) Ahkeroiße siitä, että kaswaissit tiedo-
fa, nimittäini, elävästi tutayes sinun syvän
turmelluyes, ja sitä vastaan Jesuyen pohjat-
toman rakkauden sywyden, sinun paljon pa-
hudes, ja Jesuyen äärettömän rakkauden, si-
nun monet syndis ja wilas, mutta Jesuyen
weren woimallisen puhdistuyes, sinun woimat-
tomudes, ja Jesuyen kaikkivaldiaisuuden, si-
nun mitättömydes, ja Jesuyen kyllöden, Joh.
10: 10. Elävästi tutayes saatanan kawalu-
den, woiman, tiukun, ja kuinga sinä ajattans
taidaisit Jesuyen armon kautta kohdella hä-
nen kawaluttansa, woitta hänen woimansa,
wälttä hänen tiukunsa; tutayes maailman pe-
toyet ja uhlauret, ja kuinga sinä Jesuyen
woimalla wälttäisit sen paulat, nauraisit sen
uhlauxia. Elävästi tutayes elämän tien, sen
estet, johdattajan, lopun ja palkan. Jos
tahdot tulla tundemaan syvän turmelluyes,
niin ota waari sydämes salaisissa liikutuyesta,
taipumuyesta pahuteen, monista ja pilaisista
erhetyxistä; jos tahdot tulla tundemaan Je-
suyen rakkauden niin tutki, kuinga paljon
hän sinun tähtes kärsinyt on, ja että hän sen
kat-

Kaiken kärkei, kossas vielä hänen vihollisensa olit; kuinga mahta hän sinua nyt rakasta, kossas hänen sowingonsa kautta hänen ystävänsä tullut olet!

3) Jos tahdot kaswa tiedosa, niin lue ahkerasti Jumalan sanaa, rukouile sen alla ja taitu Jumalan Hengen vaikutusten alle sanasa, älä ajattele, kutnga se eli se asia taita mahdollinen olla ja tapahtua; sillä se on neuvo-tella lihan ja meren kansa, jota ei sinun sowingi tehdä, wan kohta myöndymän, ja uskoman meidän Herran Jesuren Christuren Ewangeliumin. Kossas asia tapahtajaa kossee, niin tiedä, hänen olewan kaikkivaldian, ja kaikki hänen omaisudensa äärettömät, ja ettei hänelle niin muodon yhrän asiaa ole mahdotoinda, Luc. 1:37. Kossas asia kossee sinua, niin muista, että sinä voit kaikki sen kautta joka sinun wäkerwäri teke, Christuren, Phil, 4:13,

4) Taita niin että aina enemmän kaswaisit halusa Jesuren ja hänen armonsa perän, niin ettei sydämes tiedä mistän muusta päämäärästä, ei egi eikä pyri muun perän, wan se on sinun sydämes ainoa ja koko tavara. Kossas tulet wakatetuyi yhdistyrestä Jesuren kansa, niin laita, että halus hänen peränsä, käännöis paljo suuremmari haluyi aina saada pitä hänen; että kossas wisiyi tulet Jesuren armosta, se muuttuis paljo palawammari haluyi, aina pysyä tallella ja kaswa samasa armosa. Taita, että se hätä ja ahkerus,
jollas

jollas Wapahatajaa ekei, ei wähenis, sitte kuins hänen löytänyt ja pelastettu olet, wan paljo enemmäxi tulis, saada alinoma olla hänen kansansa, ja nautita hänen armah坦amistansa.

5) Laita ettäs aina enemmin kaswaisit uskosta; sillä usko on sinun puolelles ainoa wälikappale koko sinun hengelliseen ja iankalkiseen aututees, se ainoa side yld. stämään sinua Wapahatajan kansa; usko on se kasi, jollas wastanotat Jesuyen ansion, ja sen omayes teet; usko on se ainoa, jollas ihes joka päivä Jesuyen weresä puhdistat, hänen wanhurstaudensa päälles puot; uskon kautta yxin sinä hengelliset wihollises woitat, elämästä Christuyesä nautiget, ja aututeen kätkerän, 1 Pet. 1: 5. Millinen sinun uskos on, senkalainen on enemmen koko sinun sisällinen ihmises, jos sinun uskos wahwa on, niin on sinun sisällinen ihmises wälewä, jos uskos on heiko, niin sisällinen ihminen myös heiko on. Jos tabdot uskosta wahwaxi tulla, niin utkistele Jesuyen karsimista, ja että kaikki on tapahtunut ja tule sinulle hywäxi, että Jesus on kaikki sinulle ansainut, niin ettet mitän sinulda kieltä eli puuttua taida; muutoin Jumala olis wäärä, jos hän sinulda kieltäis, mitä sinulle oikeudella tule. Muista että Jesuyen wiisus näke kaikki, ennättä kaikki, hallise kaikki, Jesuyen kaikkivaldiaisuus woi kaikki, Jesuyen hywys anda sinulle kaikki, Jesuyen laupius on sinun turwas kaikkisa, Jesuyen rakkaus woitta kaikki, Jesuyen armo

armo toimitta kaikki, JESUS on sinulle kaikki; Tutkistele JESUYEN monia ja järkähtämättömiä armo lupauksia, ja mikä oikeus sinulla kassas liitosta on JESUYEN armoon; nauti itse ahkerasti JESUYEN ehtollista, ole palawa rakouksessa, karta syndia: ettei se walligis, ja tekis sinun uskoas heikoksi.

6) Anna Jumalan hengen vaikutta sinussa senkaldaisen uskon, ettäs elät ja kuolet siinä alinon; aifesa wiisyydesä, että Wapahtaja niin totta asu sinun wihehjälisesä sielufas, kuin hän taiwasa isä Jsan oikiassa kädellä; että händä ennen kaimattane taiwasa kuin sinun sydämesäs, sillä hän on kerran taiwaasta astunut alas maan päälle, woittamaan igellensä oikeuden sinun sydämees; ettet sinä enä elä igelles, wan Wapahtajalle, ja että se elämä kuin sinä hänesä elät, ei pidä loppuman, niin kauwan kuin hän elä, joka sinun elämäns on; että sinä wihehjäinen, niin lähes olet hänen kansansa yhdistetty, kuin wabdollisesti taita, ja että tämän yhdistyksen kautta, kaikki mitä Wapahtajalla on, on sinun, ja mitä sinun on, sen hän igellensä omista; että sinulla ksyhällä, jolla ei mitän omaa hywää ole, on koko JESUYEN ansio; sillä ei hän ole mitän itse pitäyensä ansainut, wan kaikki sinulle andayensa; että vaikka sinä suurin syndinen olet, kaikki sinun syndis ijankaikkisest owat maretut ja sowitzetut, andexi annetut ja unhotetut; että vaikka sinä täynä puutoria ja wikoja olet, ja omaa wanhurkkautta mail-

la;

ja, niin on sinulla Christusesa Jesusesa ijan-
 kaikkisesti kelpawa ja ääretöm wanhurkaus
 ja täydellisyys; että Wapahtaja, waikka ett si-
 nää mahdollinen ole, määrättömästi rakasta si-
 nua, ja ettei hänen rakkaudensa ikänänsä wä-
 hene, paljo wähemmin sammu; että hän pai-
 ti sinun ansiotas on sinulle armollinen, ja
 ettei hänen armonsa ikänä wähene, paljo wä-
 hemmin loptu; että sinä huono tomu olet hä-
 nen morsiamensa, joka jo pidät, ja ijankaik-
 kisesti saat pitää häitä hänen kansansa; että
 hän kuule sinun rukouyes kaikki, ehkä kuin-
 ga puuttuwaiset ne owat, ja ettei sanaakaan
 turhan sinun suustas lähde; että Jumalan
 Hengi on sinun perindös panti ja johdatta-
 jas ijankaikkiseen elämään; että Wapahtaja
 aina on andawa sinulle woiton, sinun hen-
 gellisten wihollistes ylige, ylös pitämä sinun u-
 rkosa ja armosa, niin ettes lange, sillä hän on
 sinun kallios, sinun autudes, sinun wajelluses,
 ettet sinä kowin kombastuis, Ps. 62: 5 että
 hän ruumillista hywää sinulle anda, niinkuin
 sinulle hyödyllinen on, ja pitää sydämellisen
 murhen sinusta, niin että kaikki mitä sinulle
 tapahtu piensä eli suurta, on hänen ijankaik-
 kisen neuwonsa jälkeen, kuin sinulle hywärt
 tule; että sinun, millä hetkellä sinä kuolet,
 pitää Christusen haawoin nukkunan, ja herä-
 jämän ijankaikkiseen iloon taiwasa, niin tot-
 ta kuin Jesus sinun tähtes kärsinyt ja kuol-
 lut on, ja hänen sanansa ja lupauyensa to-
 det ja järkähtämättömät owat.

7) Sen oikian uskon laadusa tule sinun seurawaisista waarinotta: Että se, niin kauwan kuin sinä lapsi armosa olet, osotta itsensä yriwäkaifesa halusa Jesuren, hänen armonsa ja syndein andeyi saamisen perän, joka aina enemmin muuttu haluyi uskomaan Jesuren olewan sinulle armollisen, ja synnit andeyi annetut, waikka sinä ajottain ett rohkene, eli taida sitä niin wiisisti uskoa, kuin soisit. Koskas olet nuorukainen armosa, niin on usko yri sydämellinen wiisius siitä, että Jesus nyt ja aina on sinun omas, sinulle armollinen, ja kaikki sinun syndis andeyi annetut. Koskas mieheyi Christusesa tulet, niin on usko yri sangen woimallinen ja luja wiisius siitä, että Jesus sekä nyt että ijankaiklisesti, on sinun syndis kaikki andeyi andanut, on sinulle armollinen, ja sinun omas, on myös ike warjelewa sinun koskan langemasta; ja ehkä senkaldainen eroitus on armoitetuin tilan wälillä, niin on kuitengin tosi, että sinulla kaikesa iässä on Wapahtaja yhtäläisesä kunniasa sydämesäs, yhtä suuri armo hänen tykönsä, sinun syndis yhtä armollisesti andeyi annetut, ja ainoa eroitus on siinä, että sinä viimeisesä iässä olet perustettu wahwana pyymään, ja wiisi ettes lange; ja tämän korkeimman uskon mitan perän tule sinun pyrkiä; sillä niin kauwon kuin sinun uskos on elämä ja oikia, niin on se alinomaisesa kaswamisesa ja ahkeroittemisesa että käsitäit Jesuren, niinkuin sinä häneldä käsitetty olet, Phil. 3: 12.

2) Malta, että niin kauvon kuin sinä e-
 läät, ett sinä ikänä ilman synnittä ole, sillä si-
 nun pyhimvät ja parhaimmatkin työt ovat
 vajawat ja syndiset Jumalan edessä, mutta
 jota usiammaksi sinä erheyles huomaat, jo-
 ta suuremmaksi syndiseyi ises tunnet, ja jota
 enemmin satanas ja oma tundos kanda pääl-
 les syndeis tähden, sitä wiisimmästi ja wah-
 wemmasti pitää sinun uskoman, että sinun syn-
 dis ovat Christuksen tähden anderi annetut;
 jota wihelikäisemmäksi ja köyhemmäksi sinä ises
 tunnet, sitä lujemmasti tule sinun uskoa, Jē-
 suksen olewan sinun wanhurksaudes, ja kaikki
 hänen armonsa rikkaudet sinun omas; sillä
 muutoin sinun uskos on heikko, ja Jumalan
 Hengi ei woita tarkoitustansa, jota warten hän
 sinun syndis ja wiheljäisydes sinulle ilmoitta,
 nimittäin, ajajensa sinua sitä enemmin Jē-
 suksen tygö, kirkastajensa Jēsusun sinulle, ja
 saattajensa sinua sitä kiindämmästi uskolla
 Jēsususta hyleilemään, joka sinun ainoa apus
 on; sillä sen kautta sinä halwennat Jēsusun
 sowingon, ja joku luottaminen omaan wan-
 hurksauteen, maka vielä jäkistä sydämesäs,
 kossas ajattelet, että jos ett sinä olis niin
 warsin paha kuins olet, niin sinulla taidais
 olla armollinen Wapahtaja, ja saisit syndis
 anderi. Kossas erbedyt, niin älä sen kautta
 anderi saamista egi, ettäs ensin päätät ettet
 ikänä enä niin tehdä, itket ja pydät sitä an-
 deri, ja sitte wasta Wapahtajan tygö palenet,
 ja uskot sen anderi saawas, se on takaperoi-
 nen tie, ja ihapäälles luottaminen; Ei, wan
 kossas

Koskas erhettynyt olet, niin käännä kohta Jesuren tykö, ja usko syndis olewan Christuren tähden andexi annetun; ja siinä samasg tee se päätös uskosa, että Jesuren armon kautta edespäin syndiä kättä, anna sen suretta sydändäs, että rakasta Wapahtajaas vastaan rikkonut olet, jota ett siinä enä tehdä tahdo; pyydä Wapahtajalda armosta sitä andexi, ja että hän, joka kaikki woi, annais sinulle woi man wälttä ja paeta syndiä. Koskas olet syndiä tehnyt, niin älä sentähden toivo sitä pi- temmin saamas sitä andexi, että sen heikou- den syndinä pidät; tosin siinä niinkuin usko- mainen ett mahda muutoin kuin heikoudesta syndiä tehdä; kuitengin lue kaikki tehdyt syn- dis suurixi, niin hywin pienimmät kuin suu- rimmat, ja usko lujasti, ne Christuren tähden olewan andexi annetut, muutoin siinä ruyet syndiäs kaunistelemaan, ja ett uskoka Jesu- ren sowindoa vastaanottamaan, niinkuin täy- Dellistä mayoa niiden edestä.

9) Koskas luulet kaikki tehnes kuin pitä, ja olewas senkaldaisen kuins iges tahdot, niin älä ajattele, sentähden kelpawas Wapah- talle, olewas hywästä tilasa, armosa Jumal- lan tykönä, ja osallisen Jesuren ansiosta; Ei! siinä kelpat Wapahtajalle, ett ige tähtes, wan hänen pohjattoman rakkaudensa tähden; ett siinä seisso armosa Jumalan tykönä, jon- gun pienimmängän oman hywydes, wan Wa- pah-tajan sowinnon tähden; ei sinun tilas o- le hywä, sentähden kuin siinä teet, wan sen-
tähden

tähden ettäs uskotta pidät iges Wapahstajan
 tygö, joka myös on ainoa neuwo, hänen an-
 siostansa osalliseksi tulla; ilman kaikkea omaa,
 yrittänsä uskon kautta, pitää sinun oleman Wa-
 pahstajan tyköstä. Pidä se sixi, ettet sinä par-
 hambain töides kansa enembätä wanhursteut-
 ta jeli armoa igelles ansaihe Jumalan tykö-
 nä, kuin törtikä syndinen pahoilla tegoillansa,
 sillä jos toisin olis, niin olis yhdeksi ihmisel-
 lä enemmin korstattawa Jumalan edessä kuin
 töisellä, jos ihmisten välillä ihe puoleidansa
 olis joku eroitus Jumalan edessä, niin heidän
 omansa jotakin vaikuttais Jumalan tykönä,
 joka soti sitä vastaan kuin Jumalan Hengi to-
 dista, Rom. 3: 22, 23, 24.

10) Kartta kaikkea nojamista omaan wan-
 hursteuteen, se tapahtu silloin, kossas ilman
 fakandoa omiin syndiis ja mahdottomutees,
 eli myös silsen hywään kuin sinusa löytyis,
 uskot Wapahstajan olewan sinulle armollisen,
 yrittänsä hänen oman rakkaudensa, armonsa,
 laupiudensa ja ansionsa tähden. Sitten kuin
 sinä armosa mahwistunut olet, koetellut ja
 maistanut sitä ääreitöindä hywää, kuin Jesu-
 zesa löyty, niin älä anna wiheijäisydes yri-
 tänsä aja sinua hänen ainoan tygönsä, war-
 erinomattain sen hywän kuins koetellut ja mai-
 stanut olet, sillä muutoin sinä pidät wiheijäi-
 sydes suurembana kuin Wapahstajan korkeu-
 den, ja niin ett sinä kuuniolta wan halwen-
 nat Wapahstajas.

11) Kartta ettes rakennais uskoas tunde-
 mi.

misten päälle, mitäs ennen tundenut olet, nyt tunnet eli tahdoisit tuta; wan perusta se yri-
näns Jesuren ansion, rakkauden, armon ja
järkehtämättömän lupauksen päälle, sillä ra-
kenda tundenisten päälle, se on heikous usko-
sa, ei ne ole uskon perustus, wan Jesuren
kuolema ainoa perustus on, niinkuin usein
on sanottu; tundeniset tuovat paljon surua
ahdisturen hetkellä, kofkas ett muuta tunne,
kuin Jumalan wihan, oman epäuskos ja sy-
wän turmelluses; ne taitawat pettä sinun,
kagomaan mitäs ennen ollut olet, ja ei mitäs
nyt olet, sillä ne taitawat olla paljaita en-
nättämäisen armon liikuturia; Wapahtaja
ihe sano: Mutuat owat ne, jotka ei näe, ja
kuitengin uskawat, Joh. 20: 29. Ugarh sa-
noo: Waitka wielä minun ruumini ja sieluni
waipuis, niin sinä Jumala kuitengin olet ai-
na minun sydämeni uskallus, ja minun ofani,
Ps. 73: 26. Kago, tässä näet yhden oikian
uskon uskon joka ei ollut perustettu näkemi-
sen eli tundenisen päälle, wan ainoastansa
Wapahujan pohjattoman laupiuuden päälle.
Wapahtaja salaa myös sinulda usein kaikki
hywät tundeniset, sen päälle, että hän, ja ei
mikän mau, mahdais olla ainoa perustus si-
nun uskokes.

12) Ullä usko mitä sinun paha ja turmel-
du sydämes sano, joka igestänkä on Christuren
ristin wihollinen, Phil. 3: 18. eli mitä sata-
nas, joka sinun turmelluses tekiä ja liiksin
liittokumpani on, sanoo sydämesäs, wan usko
mitä

mitä kohdastans sitä vastaan on. Jota enemmän sinun paha sydämes ja satanas sano, että Wapahtaja on vihainen; sitä enemmän usko hänen olewan armollisen; Että sinun syndis kadottawat sinun, sitä enemmän usko, ne Christusen tähden olewan andeksi annetut; Eli että sinun pitää hukkuman, sitä enemmän usko, Wapahujan tähden tulewas autuaxi.

13) Jos tahdot kaswa uskosa, ota waari, niin pian kuins tunnet jotakin sydämesäs, kuin tahto wetä sinua uskomaan Wapahtaja hywään, niin älä seisota sitä vastaan, wan usko kohdastansa; sillä se on Jumalan Hengi, joka sen kautta tahto vaikutta uskon sinusa. Älä ajattele: minulda puuttu vielä jotakin ennen kuin minä saan uskoa; se on vielä warahai-
sta, ei Wapahtaja vielä tahdo minua uskomaan, saawani sitä hywää hänelä; kuka ties minä uskon lijari. Ei! että sinä taida ikänäns yllön warhain uskoa, että lijari; ennen kaikkia ja ylligen kaikkia tahto Wapahtaja, että sinun pitää uskoman.

14) Ota waarin, ja karta wifusti kaikkia epäilystä; niin pian kuin se rupe nousemaan, kohtele, kuoleta ja woita se, Jesusen rakkaudella, armolla ja ansiossa, sillä ei mi-
kän ole waarallisempi kuin epäily, koska se wallan saa, ja tuotta langemusen takaperin syndiin. Mutta tiedä myös se, ettei ystäkän niin suurta uskon sangaria ole, joka ei joskus taistele ja kilwottele uskon heikkouden kansa, sillä se on uskon luondo, että se alinoma
D 2 fotti

totti ja kilwottele; sentähden sano Pawali:
 Kilwottele hywä uskon kilwoitus, 1 Tim. 6:
 12. ja se ensimmäinen ja suurin on epäuskoa
 ja itse päättäen luottamista vastaan. Kilwoi-
 tus epäilystä vastaan, on se kuin uskon har-
 joittoa ja wahwari teke, sillä sotiesansa epäily-
 stä vastaan, oppi se näkemään, kuinga wahan
 syötä hänellä on epäily, ja kuinga wahwa
 perustus hänellä on, saada kaikki Jesuxen
 armosta ja ansioista; sen todista niiden suurim-
 bain Pyhäin esimerkki, niinkuin Abrahamin,
 Saran, Moseyn, Dawidin, Petarin, kabo
 1 Mos. k. 12: 12. 16: 2, 4 Mos. k. 20: 11,
 12. Ps. 6: 3. 42: 8. Matth. 14: 30. Sen-
 tähden opi epäilyren alla, se suuri mutta san-
 gen tarpeellinen taito, uskoa vastoin sitä kuis-
 syy näky olewan uskoa, ja syngiämmän epäi-
 lyren päälle karatesa, säilyttä jongun toiwon
 tallella.

13) Taita niin, ettäs aina enemmän kas-
 waisit Wapahajan rakkaudesa; jos sen tah-
 dot, niin tutkistele Jesuxen ääretöindä rak-
 kautta kohtaas, kuinga mahdotoin sinä siibert
 olet, kuinga paljon hän on kärsinyt, wapa-
 haxensa sinua, kuinga paljon hywää sinä saat
 ja nautiget hänen tykönsä täsä ajasa, mitä
 sanomatoinda hywää sinulla on tallella ijan-
 kaitkisudesa. Jota pidemälä amiopuolisof
 yhdesä eläwät, sitä enemmän he toinen toistan-
 ta rakastawat, jos heidän rakkaudensa oikia
 on; niin tule myös sinun tehdä, joka Jesu-
 xen morsian olet; jota enemmän sinä elät, si-

edä enämmin tule sinun taimallista Ylkäs ras-
 tasta; jota pidemmällä JEsus eli, sitä enem-
 min waiwaa hän sinusta näki, sitä kowem-
 maksi hänen kärsimänsä tuli; jota pidemmil-
 lä sinäkin elät, sitä palawammaksi pitää sinun
 rakkaudes Wapahatajaa kohtan tuleman. Kai-
 kki mitä Wapahataja koko waelluksensa alla tääl-
 lä teki, sen hän teki rakkaudesta sinua kohtan,
 ja sinun hywäyēs; kaikki mitä sinäkin elinai-
 kanas teet, niin tee rakkaudesta Wapahatajaas
 kohtan, hänelle kunniaxi. Wapahataja uhrais
 ihensä kokonansa rakkaudesta sinua kohtan,
 uhra sinä ihēs rakkaudesta kokonans hänelle
 jälleensä. Utkeroiße siihen tulla, ettei mikän
 lumatoin eli katoma asia, wan ainoastansa si-
 nun Wapahatajas, ilahuttais eli huwitais si-
 nua, ja ettei mikän maailinen sinua leuotto-
 maksi tekis, wan ainoastansa se, jos joku
 JEsuksen armoa kaipaisit, eli ettäs soisit ole-
 was wahwembi uskosa, ja palawambi Wa-
 pahatajaas kohtan kuins olet, että koko sydä-
 mes ja rakkaudes olis Wapahatajalle annettu.
 Kartta wisusti, ettes kylmäkissoiferi tulis Wa-
 pahatajaas kohtan, ja niin pian kuins hawait-
 het sydämes wahängin kylmenewän, niin sy-
 tytä sitä rukouren ja Ewangeliumin tutkin-
 non kautta. Kuoleta sydämes ensimmäiset lit-
 tutyret mailman rakkauteen, synnin himoon,
 ja omaan rakkauteen, ehkä kuinga nuhtetto-
 mixi ne näkyis; sillä alusa sydämen erhetyret
 kewiästi woitetan, mutta jos ne pitkälle pää-
 kewät, niin ne tulewat rakkammaksi ja toisi-
 nans mahdottomaksi woitta. Tutki jokapäiwä

wifusti omaa sydäntäs, jos se jotakin niin rakasta, ettei se mielellänsä tahdois sitä kadotta eli jättä Christuksen tähden; jos niin on, niin rukoile ja voitais ihes Jeesuksen rakkauden kautta niin, ettäs kohta mielelläs tahdoisit jättä, mielelläs kärsiä kaikki Christuksen tähden, jos niin tarwitais.

16) Missinen sinun rakkaudes on Wapastajaa kohtan, senkaldainen on myös rakkaudes lähimmäistä kohtan, sillä tämä jälkimmäinen tule kokonansa siitä edellisestä; sentähden jos sinun rakkaudes Wapastajaa kohtan on waka, niin pitää rakkaudes lähimmäistä kohtan senkaldainen oleman, ettäs ajattelet näin: Wapastaja on rakastanut minua, joka syndinen tomu olen, eikös minun pitäis kansaweljiäni rakastaman, jotka niin hyvät owat kuin minäkin, yhdestä lihasta ja werestä minun kansani? Wapastaja on minulle kaikki miuun suuret ja monet syndini anderi andanut, eikös minun pitäis lähimmäiselleni hänen wifojansa anderi andaman, jotka paljo wähemmät owat? Wapastaja lohdutta ja autta minua aina, eikös minun pitäis aina lähimmäistäni lohduttaman ja auttaman? Wapastaja on ihensä minun tähteni ulos andanut, ja holho kaikella tavalla minun parastani ajasa ja ijan-kaikkisudesa, eikös myös minun pitäis isiäni lähimmäiseni tähden andaman, ja kaikella tavalla holhoman hänen hengellistä ja ruumillista parastansa?

17) Ole ahkera rukouksesi, sillä rukouksen kautta sinun uskalluksesi Wapahajaan wahtu, rakkaudes sytty, sinä kaswat hywässä, sinulla on awoi tygötkäyminen Wapahajan tygö, ja kaikki mitä sinä hengellisexi ja ijan-käikkisexi autudexi tarwitset. Jos sinulla joksapääwä on juuri hywä ystäwä seurassas, niin ei mitän niin piendä eli turhää ole, jota ett sinä hänelle ilmoita; samalla tavalla, jos sinä Wapahajan parhana ystäwändäs pidät, ja olet ikkisesä armo-yhdistyksesä hänen kansansa, niin älä pienindäkän salaa häneldä. Rukoilessas, ota waari seurawaisista: ettäs rukoilet niin hartasti, että koko sielus on sytytetty halusta saada sitä kuins anot; ettäs olet niin wakutettu rukouksen kuulemisesta, kuin ei puuttuis sinulda muuta, saadakses sitä, wan ai-noastans ettäs awaisit suus anomaan sitä Wapahajalda. Koska sinulda mielestäs puuttu halu ja woima rukoilla, niin älä sentähden ole rukoilemata, *) wan pydä Wapahajalda ensin halua ja woimaa rukouxeen; älä ole paljon puhuma rukouksesas älä myöös alinomia määrättyitä rukouksen muotoja noudata, sillä se wähendä hartauden; se paras rukous on se kuins teet omilla sanoillas, niin kuin oma sydämes ja tarpes waati. Dieädä myöös, että sinulla on lupa pyytä Wapahajalda pienimbiäkin ruumissisä tarpeita, wakutettu rukouksen kuulemisesta, jos se sinulle

D 4

*) Kaso wiidennesä tutkistelemuksesä, 17, 18, 19 lappale.

tarpeellista on. Älä ruhoile ainoastans itse e-
destäs; wan kaitkein uskomaisten edestä, jotta
sinun kansas jäsenet Christuksessa ovat; ja kait-
kein ihmisten edestä, ettei pyrkän hukkuis, wan
kaiikki pelastetuyi tulisit.

18. Laita niin, ettäs aina enemmän hy-
wästä kasvaisit, ja pahudesta wähenisit, niin
että kaitkesa sinun menosias nähtäisin, kuinga
Christuksen weri puhdisti sinun omantuntoa
tuolewaisista töistä, eläwätä Jumalata pal-
welemaan, Ebr. 9: 14. Koko sinun elämäs
on sinun Wapautajasas, joka on sula hymys;
anna tämän elämän osotta igensä siinä, että
sinä halustisimmasti ahkeroitket siitä hyvästä.
Niinkuin oya, jota wahwemmaksi se tule, sitä
enemmän hedelmätä se kanda; niin myös sinä,
jos sinun Christillishdes on eläwä, ja sinä o-
let oya siinä totisesa wiinapuusa Christuksessa,
jota enemmän sinä wahwistut, sitä enemmän
hywää sinä teet, sentähden sanoo Wapautaja
itse: Joka minusa ppsy, ja minä hänenä, hän
kanda paljon hedelmätä Joh. 15: 5. Älä an-
na mitäkän hywää sinulles niin työläysi nä-
hdä, ettes sitä ilolla tekis, älä wäny sitä teh-
destäs, tee ne pienimmät welwoitfudet, niin
wisusti kuin ne suurimmatkin. Wältä syndiä
sydämen kauhistuksessa; jolla hywä ystäwä on,
ei hän sen miellä pienimmäskän ehdolla ri-
ko; jos sinä Jesuksen parhana ystäwänäsi pi-
dät, niin ett sinä tietes mitän händä vastaan
tehdä tahdo, kaitken mailman edestä; wältä
niin wisusti pienimbiä syndiä, ja syndistä aja-
tuyia,

tyyliä, kuin suurinkin pahoja tekoja; Karta ei
 ainoastansa sitä kuin todella paha on, wan
 myös kaikkiä kuin pahari nähy, 1 Theß. 5:22.
 Kuoleta se paha kohta siiteä, sillä tywen tai-
 ta pian sammutetta, mutta jos se tulee saa
 suttuä, on se tyblämbi, ja usein mahdotoin
 sammutta. Karta wisusti niitä syndiä, joita
 sinä ennen kääntymistäs enimmittain harjoi-
 tit, ja joihin sinä luonnostas parhassa päästä
 taipunut olet, sillä ne tahtowat aina palaita,
 ja woiton otta. Jos tahtot wälttää syndiä,
 niin wälttä sen tiloja, ja Karta mailman wiet-
 tellyxiä; älä pelkää sen uhkauria, mutta älä
 myös anna igiäs sen petoyilda wietellä. Nou-
 data niin ahkerasti hywää ja Karta niin syn-
 diä, ettei sinun omatundos ikänänsä saa soi-
 mata sinua, laimilyönes sitä hywää, kuins o-
 listit tainut tehdä, eli tehnes sitä pahaa, kuins
 olisit tainut wälttää. Anna omatundos olla
 sinun johdattajas, mutta Karta, ettei se tulis
 sinun päässekandajares ja duomariyes. Ja ko-
 skas tämän kaiten tehnyt olet, niin pidä ihes
 keltworttomana palveliana, joka ei tiedä eikä
 tahdo tietä muusta kuin armosta; sillä Kaa-
 mattu on kaikki sulkenut synnin älä, etkä lu-
 paus annetaisin uskon kautta Jesuxen Chri-
 stuxen päälle uskowaisille, Gal. 3:22. Ja au-
 tuus on sen ihmisen, jolle Jumala wanhur-
 skauden luke ilman töitä, Rom. 4:6.

19) Karta pienindäkin turhaa sanaa, sil-
 lä se häiriise sinun, sinä teet syndiä sillä, ja
 pitää lugun siitä tekemän, sinä taidat totutta
 ihes

ihes turhuteen, ja anda muille tilaa, ajatella pahaa itsestä. Joka ei puhese lauge, se on täydellinen mies, joka voi myös koko ruumin sa suista. Jak 3: 2. Koska muut kuluttavat joutolan aikansa jaarituyisa, jotka he nuhtetomina pitävät, niin kuluta sinä se kansapuhese Wapahtajas kansa. Koska muu leikisewät pistopuheilla, niin läheta sinä sydämeellinen huokaus Wapahtajas tygö.

20) Kawahda turhia ajatuyia, niin wisusti kuin syndisä töitäkin ja puheita; pidä ajatuyes Jesuyen tykönä, kaikisa töisäs, niin paljon kuin mahdollinen on, ja älä anna yhdengän päivän ohise mennä, jona ett sinä ottais ihelles wähdä hetkeä ajattellayes vyinän. sä kaiken synayren Jumalata, ja sinun sielus parasta; sillä siitä ettäs Wapahtajaas muistelet, se hengellinen elämä wahwistu, sielu pyhitetän, ja taiwallinen mieli aina enemmin kaswa. Mutta jos ensin annat turhille ja syndisille ajatuyillestian, niin juuri sen kautta sinä wähittäin ja huomamata Wapahtajasta pois luowut.

21) Kaikisa kuin sinun tule tehdä, ole niin wisu, kuin wanhan Testamentin Nilmäinen Pappi oli, koska hän Gowindo päivänä meni kaikkein pyhimbään; sillä sinun sydämes on se kaikkein pyhin, josa Jesus alinoma asuu, näke kaikki sinun työs, ja ne salaisimmatkin sinun sydämesäs.

22) Kuole jokapäiwä aina enemmin ihelles

les, ja kaksya siinä elämästä kuin Christuksessa on, niin että, niinkuin Kristus kokonans elää sinussa, niin laita että sinun elämäsi kokonansa olis hänenä.

23) Walwo juuri wisusti kaisen menos, ja pienimbainkin liikutukses ylise, älä wäsy siinä, wan tule aino tarkemmari kagomaan ike päälles; mutta älä ajattele sen alla, taitawas sen kautta ikes marjella; ei wan siri sinun pitä sen pitämän, että se pyrinänsä tule ja pitä tuleman kaisen hywän andajalda Jesurelda. Ajattele edellä päin, jos se eli se kiusaus päälles tulis, kuingas sen silloin woitta taidaisit, niin ei se sitten niin kowari tule, jos se kottele. Ajattele joka huomen, mitä häirityriä eli wajwoja sinulla toimiturisas tarjona on, ja kuinga siinä Wawahatajas armon kautta, ne hywin woitta taidat; mutta karta kuitengin wisusti, ettes ajattelis, ikes jotakin olewan eli woitan, wan luota kaikisa pyrinänsä ja erinomattain Walimieheen Jesureen, ja ylönnanna kaikki uskosa hänen käsinsä.

24) Älä ole Jumalata pelkääwäinen sentähden, että ihmissildä nähtäisin; mutta siinä siwusa, älä myöskän häpe kaikisa tiloisa osootta, kenen Hengen lapsi siinä olet, waikkas ett sen kautta ystäwytä mailmasa woitta; sillä ei kyttilätä syrytetä, ja panna wakan ole mutta kyttiläjaltaan, walaisemaan kaikkia kuin huonesa owat. Näin walistakon teidän walkeudenne ihmisten edessä että he näkisit teidän hywät työmme, ja kunnioittaist teidän Isäanne,

ne, jota on taiwaise, Matth. 10: 33. Ole kuitengin siinä niin taitawa, ettes ilman syötä igiäs julkisen wainomisen ale heittä, sen kaldaisten asiain tähden, joitas salata taidat, ilman Wapahatajan kunnian loukkaamata.

25) Jos näet että sinun joxikin tuleman pidais, niin laita ettäs kohta sixi tulisit, eli jotakin tekemän, niin toimita se kohta; sillä ei kumbastakaan pida wiinwytettämän. Mitäs muille opetat, se täytä itse, anna Jumalan hengen niin hallita sydämes, ettäs enemmin koettelet, kuins muille sanoa taidat, eli he käsittämät.

26) Kawahda hitautta, sillä se on usein waarallinen ja allu langemiseen; koska se rupe tulemaan, niin rukouile ja anna Jesuyen rakkauden iges halullisext tehdä. Karta hitautta uskosa ja rakkaudesa; sitä vastaan pyri aina tulla, ja itse työsiä tule uskosa wahwemmari ja rakkaudesa palawammari. Karta hitautta rukouyesa, Jumalan sanan tutkimisesa, ja Jesuyen seuramisesa; sitä vastaan pyydä aina enemmin rukouilla, enemmin oppial, ja niin mieluisesti Jesusta seurata, kuin hän edelläs käynyt on.

27) Muistele aina sinun kastes liitto, että Wapahataja puoleldansa siinä on luwanut sinulle järkähtämättömän armon, alinomaisen puhdistuksen hänen weresänsä, osallisuuden hänen anstiosansa, iiankaiikkisen elämän tämän jälken, jos siinä uskosa hänesä pysyt; jota lu-

pausta hän ei tahdo eikä taida muutta; ja loh-
 duta ikinä aina siitä, tietten, että jos se on
 suuri lahja, koska meillä yhdeksä ihmiskäsi on
 lupaus saada kaikkea maallista hyvää, mitä
 me tarvitsemme, paljo enemmän, koska meillä
 Jumalassa järkevämätön liitto on, saada
 kaikki mitä me hengellisiksi ja iankaikkisiksi
 autudeksi tarvitsemme; muista myös että sinä
 puolelta olet kalliisti luvannut kaikesta sydä-
 mästä uskoa, rakasta, olla kuuliainen ja
 uhraa itsesi Wapauttajalles, ja ettäs olet lah-
 denkertaisesti rangaittava, jos tämän lupau-
 sen rikot, sillä sinä olet rikkonut liiton, jon-
 gas Jumalan kansa tehnyt olet, ainoastans si-
 nun omaa hyväks. Koska epäily, kylmä-
 kissoisuus eli syndi tahto sydämesäs ylösno-
 sta, niin tiedä, että se on kapina tätä liittoa
 vastaan, josta sinun kohta läkähyttämän pitää.

28) Muutika usein Herran Ehtoollista, sillä
 sinä sinä saat Wapauttajan kokonansa, ja kaik-
 ki mitä hän ansainut on, kaikki mitä hän wai-
 lutta, sen parhan wiislyden syndeis anderi
 saamisesta, sinetin Jesuksen armon päälle, ta-
 lauren Jesuksen rakkaudesta, wahwuden woit-
 tares kaiken pahan, woiman waelda taiwan
 tiellä, ja autudes pantin; sinä sinun ym-
 märryres enemmin walaistan, sinun uskos
 wahwistetän, rakkaudes enemmin sytytetän,
 toimos kiinnitetän, sinun tahtos paremmin
 taiwutetan, rukoures tule hartammari, läyn-
 dös wiisimmari, ja sinun pöyhmisses lujemma-
 ri. Älä pelkä mennä tälle Ehtoolliselle, sillä
 sinä

sinä menet sinun iankaikkisen ystäväsi tykö; rakkan ystäväsi ja armian Jeesuksen tykö, joka halullisempi on, sinun perääsi, kuin sinä hänen; enemmän sinun aututtas egi, kuin sinä itse; joka ei sisälle käy sinun sydämees, katosomaan kuinga paljon sinulla on, wan andamaan sinulle kaikki mitä sinulta puuttu; ei huwitamaan isänsä sinun täydellisyydestäs, wan iloitemaan siitä, että hän saa anda sinulle kaiken hyödyensä. *)

29) Muista myösi että kaikki hengelliset harjoitukset ovat lihalle ja werelle raskat, jotka aina on vastahakoinen, ja tahto ne wasta sin toisayi; mutta sinun tule ristinnaulita itses, jos sinun sen ristinnalitan Christuksen kansa elämän pitää; kuitengin jota wahwemmari Christusesa sinä tulet, sitä pikemmin tämä elämä sinulle niinkuin ontayi tule.

30) Mikä on yksi lahja, jonga Luoja alin oma anda ja otta jällens; uhra se hänelle joka silmänräpäys takaperin, sen lahjan kansa kuin hän tahtoo, niin kauwon kuin aikaa kestää; muista että mitä sinä joka silmänräpäys kylwät, sitä sinä koko iankaikkisuuden saut niittä; käytä jolainen hetki niin, että sinun tundos todista sinun kansas, ettes sitä pa-

*) Mikä mahta kehoitta uskowaista nautitemaan Jeesuksen Ehtollista, millä rohkeudella hän sinne taita mennä, ja mitä hän siellä saa, se taita nähtää lyhykäisestii minun wäheisessä Kirjasani, kuin kugutan: Lyhy mutta tarpeellinen Newwo, mille joka aikoo käydä Pyhälle Ehtolliselle.

paremmin tehdä tainut; arwa jokinainen silmän-
räpäys niinkuin koko ijankaikkisuus sen pääl-
le nojais, ja laita niin että sielus tila aina
olis sen jälkeen.

31) Kaikisa ahdisturisa, kuusaurisa, wai-
woisa eli tapaurisa, joihins joudut, eli jotka
päässet tulewat, mistä nimestä eli laadusta ne
olla mahtawat, luota lujasti, järkähtämättö-
mästi ja yrinäns sinun Wapahatajas, ja us-
sko, ettei nykyiset eikä tulewaiset, taida sinua
Jumalan rakkaudesta eroittaa, joka on Jesu-
kres Christuresa sinun Herrasas, Rom. 8: 38, 39.

32) Jos tahdot loppuun asti pysyä, niin
noudata mitä tässä lyhykäisessä Tutkistelemuse-
sa sanottu on, ja ota waarin siitä että sinun
pysymises erinomattain, tule siitä, että usko-
sa kokonans jätät sen Wapahatajas käsien, ja
luotat sen päälle, että hän järkähtämättömä-
nä on warjelewa sinun uskosa ja armosa lop-
puun asti langemata; sillä muista näitä sa-
noja: että ne jotka Herran päälle uskaldawat,
ei he lange, wan pysywät ijankaikkisesti niin-
kuin Zionin wuori, Ps. 125: 1. Kaikki owat
uskowaisille mahdolliset, Marc. 9: 23. Ju-
malan wäellä uskon kautta sinä aututeen tär-
ketän, 1 Pet. 1: 5. Anna ties Herran hal-
duun, ja toivo hänen päällensä, kyllä hän
sen teke, Ps. 37: 5. sillä niin totta kuin sinun
Wapahatajas on kaikkiweldias, niin hän taita
sinun warjella, ja niin totta kuin hän on ihe-
rakkaus, niin on hän sen tekewä.

5:des Lutfistelemus.

Lohdutus ja neuvo uskowaisille hengellisiä ahdistuksia ja tuijauria, niin myös erumillisiä murheita.

Seurawaisissa P. Raamatun paikoista me näemme, hengellisiä ahdistuksia todella olewan: Eph. 6: 10: 18. Jac. 1: 2, 3, 4. 1 Pet. 1: 6, 7. Sananl. k. 17: 3. Judit. 8: 22. Tob 12: 13. Sor. 2: 4, 5. Ja koska Wapahtaja itse kiusattin perkelehdä; mikä ihme sitten, jos hänen lapsensa kiusatan? Hengelliset ahdistukset ovat koeturia, joihin Jumala anda sen uskowaisen sielun joutua: Ensin, sitä warten että hänen uskonsa koetellais, kago 1 Pet. 1: 6, 7. Toiseksi, että hän tulis hengellisesti koetelluyi ja wuifari; Kolmannexi, että usko ja ne hengelliset omaisudet wahwistuisit, oma rakkaus, maailman turhuden ja synnin rakkaus aina enemmän pois perätäs; Neljännexi, että saatanas häpiällä ja mielikarwaudella näkis, Jumalan lapset olewan pysyväiset uskollisudefansa ja rakkaudesansa Wapahtajaansa lohtan, kago Job. 1: 8, 11. 2: 3, 4, 5. Hengelliset ahdistukset ovat kolmenlaiset, jotka tulewat Jumalalda, eli saatanalda, eli sisällä a suwaisesta turmelluksesta. Sen ensimmäisen o: jotta Abrahamin esimerkki 1 Mos. k. 22: 1- 12. Sen toisen, Jobin esimerkki; kago ne mainitut paikat Jobin kirjasa. Se kolmas nähdän ihmisen sywästä turmelluksesta joka on ainoas
stans

stars paha joka aika, 1 Mos. l. 6: 5. ja niin muodon syöye hänen moneen kamalaan koetukseen. Nämät ahdisturet taitan siitä eroitetta toinen taisehansa, että ne koeturet ja kiusaukset kuin tulewat Jumalalta, ovat enemmisten sen tunduweisen armon salaminen, eli myös kosewat ne uskoa; sitä edellistä Dawid walitta, Ps. 28: ja se jälkimmäinen tapahdut Abrahamille, kago 1 Mos. l. 22: 1. ja Cananean waimolle Matth. 15: 22-28. Ne kuin tulewat satanalda, tuowat paljon pimeyttä ja tuskaa myötänsä, ja waikka ihminen yriwataisesti niitä vastaan soti, niin ne kuitengin kaumon kestävät, jonga Jobin esimerkki osotta. Ne jotka omasta pahasta sydäimestä tulewat, ovat usein kowat, mutta woitetan pian, koska ihminen uskoa ja hengellisiä sota aseita niitä vastaan oikein käyttää, kuin on nähtävä, Ps. 77: 8. 14. Nyt tahdon minä, Jesuren viimeen, mainita ja selittää ne enimmät ahdisturet, joihin sinä uskowainen, sekä armo tiias alusa, kuin myös sen kuluusa joudut, ja anda sinulle lohduituxia ja neuwoja niitä vastaan, seurawaisella tavalla:

1) Se ensimmäinen ahdistus on tämä: Sinä ajattelet: Kyllä Wapahraja tahto minulle armon anda, mutta ei niin halullisesti kuin minä sitä tahdon, minun täyty sydämeni halulla hänen halullisemmaksi tehdä; Tosin Wapahraja rakasta minua, mutta ei niin koraasti, kuin minä händä, minun täyty palawan rakkaudent kautta, tehdä hänen rakkauden

densa vielä enemmän palawari kohtani. Ni-
 nä uskallan tyllä Wapahrajaani, mutta tulet
 tuitengin tuka ties hukkan. Wastaus: Sinun
 halus armon perän, ja rakkaudes Wapahra-
 jaa kohtan on siunattu, mutta sinun ajatus
 zes hänestä on heiko. Wapahrajalla on ijan-
 kaikkisudesta ollut pohjaton armo sinua kohtan;
 ääretön halu autta sinua, sanomatto-
 massi hän on rakastanut sinua, ja sen ylönpal-
 disesti osottanut, koska hän kärsi ja kuoli
 sinun edestäs, ja niin rakas ja halullinen hän
 vielä tänäkin päivänä on. Wähemmän kuin
 se pienin weden pisara on, koko äärettömän
 mailman meren sühten, niin on sinun halus
 Jesuren armon perän werrattawa, hänen ha-
 luunsa, sitä sinulle andamaan; vähemmin
 kuin se pienin kywen taitan werratta aurin-
 goon, on sinun rakkaudes Wapahrajan tygö,
 werrattawa hänen rakkauteensa sinua kohtan.
 Niin vähän kuin sinä, niinkuin huono ihmis-
 nen, taidat werratta Wapahrajaan, jota on
 Jumala, niin vähän sinun halus ja rakkaus
 des taitan hänen rakkauteensa werratta. *)
 Se on suloista että uskallat Wapahrajaan,
 eikä pelkä, ett suingan sinä hukkan tule, wan-
 olet sangen onnellinen ajasa, ja tulet autuuri
 ijankaikkisudesa, niin totta kuin Jesus on kärsi-
 nyt ja kuollut sinun edestäs. Hänen sanan-
 sa owat niin järkähtämättömät kuin hän itse.
 Hän on: että jokainen kuin usko hänen päät-
 lensä, ei pidä häpiään tuleman, Rom. 9: 33.
 10: 11. Si händä duomita, eikä pidä häpi-
 änsä

*) Käho zinesä Tustistelemyzesa 10 lappala.

Jumalan, mutta ijankaikkisen elämän saaman.
Ja, hänellä on ijankaikkinen elämä, Joh. 3:
18, 16, 36.

2) Koska satanas ei enempi taida tiellä
Jesuksen ansion, armon ja rakkauten suurut-
ta, niin hän pyytää saatta sinua siihen ajatus-
teen, että Wapahtaja on lunastanut muut,
mutta ei sinua; että hänen lupauksensa syndein-
andexi saamisesta, armosta ja autudesta, sopi
muihin, mutta ei sinuun ja ettei niin muodon
sinulla yhtään hyödytystä ole Jesuksen armo-
sta ja ansiosta, ehkä kuinga survi se on. *)
Wastaus: Että Jesus on lunastanut sinun
niin kaikkii kuin kaikki muutkin, että hänen
lupauksensa andexil andamisesta, armosta ja
autudesta sopi sinuunkin, niin wiisisti kuin jo-
hanguun muuhun, kuin nyt on eli ennen on
ollut maailmassa, se nähdän ensisti pyhän Kaa-
matun selkeistä sanoista ja wakutuksesta. Wa-
pahtaja todista, Jumalan niin rakastanen ma-
ilmata, (se on kaikki ihmisiä, että hän an-
noi ainoan Poikansa heidän edestänsä Joh. 3:
16. Jumalan Hengi todista Rom. 8: 32. että
Jumala annoi Poikansa kaikkein meidän edes-
tämme. Että niinkuin Adam joka ainoan ih-
misen päälle tuotti yhteisen langemuksen, tur-
melluksen, synnin ja kadotuksen, niin on Wa-
pahtaja, se toinen Adam, toimittanut joka ai-
noalle ihmiselle parannuksen, andexi saamisen
ja autuden, kaso Rom. 5. Sentähden kusu-
tan Wapahtaja kaikkein ihmisten Wapahta-
jaksi

E 2

*) Kaso 3:sa Tutkisi 12 lappale.

jari, 1 Tim. 4: 10. Kaiken mailman Wapah-
 tajari, Joh. 4: 42. Jumalan Hengi todista,
 Jumalan tahtowan kaikkia ihmisiä autuaxi,
 ja että he totuden tundoon tulisit 1 Tim. 2:
 4. Ettei yhdengän pidäis hukuttaman, 2 Pet.
 3: 9. Ettei hänellä ole yhtäkän iloa iuma-
 lattoman tuolemasta, Hesek. 12: 23. Wapah-
 taja on sentähden ihmiseri tullut, että hän
 kärkeis kaikkein ihmisten edestä, wapah-
 taja, armahtais ja telis kaikki ihmiset au-
 tuiyi. Toiseri nähdän se siitä, että Wapah-
 tajan persona ja omaisudet owat muuttumat-
 tomat, ja että kaikki mitä hän on tehnyt ja
 teke ihmisille, se on armo, ilman eroitusta,
 mutta ei se olis niin, jos Wapah-
 taja ja hänen armonsa olis toisenkaldainen yhtä kuin toista
 tohtan.

3) Yri erinomainen ahdistus on se, että
 waikka ett sinä tiellä, wan tiedät Ewangeliu-
 min lupauzet sopiwan sinuun, niin hywin kuin
 kaikkiin muihingin ihmisiin, niin sinä kuitens-
 gin sowitz itse päälles ainoastansa ne Kaa-
 matun paikat, jotka sisällänsä pitäwät uhkau-
 xia ja rangaistuxia, mutta ett niitä, joisa armo
 ja autuus luwatan. Esimertixi, sinä tutkit
 tätä sanaa: Joka epäille, se on meren allon kal-
 tainen joka tuulelta aietan ja liikutetan; älä
 kån se ihminen luulko jotain Herralda saawan-
 sa, Jak. 1: 6, 7. Mutta ett näitä sanoja: Sui-
 gewaista tyntilän sydänsä ei pidä hänen sam-
 murtaman, Es. 42: 3. Sanojat heikomielis-
 lle; olkat turwasa ja älkät peljätö. Käzo rei-
 dän

hän Jumalanne tule kostamaan, se Jumala joka mara, hän tule ja wapahra teidän, Ef. 35: 4. Sinä ajattelet tätä Raamatun sanaa: Sinun pahudes tähden sinä nuhdellan, ja sinun tottelemattomuudes tähden sinä kuritetan, Jer. 2: 19. Mutta ett tätä: joita minä vastaan, niitä minä myös nuhtelen ja kuritan, Jlm. 3: 19. **Wastaus:** Se on suuri wihollisen kavalus, jota sinun wisusti karittaman piirä, ettäs foritat sinuus ne Raamatun paikat, jotka sisällänsä pitävät uhkauksia ja rangastuksia, mutta ett niitä, jotka lupawat lobdutyksen, laupiuden ja armon. Tiedä, että Paik on ainoastansa kurittaja ja ajaja Ewangeliumin tygö, mutta ei sen pidä millän muotoa Ewangeliumin woimaa eli totuutta tyhjäyri tekemän; ja ett ei sillä, joka Wapahraajan tygö pakene, ja Hänensä kiini rippu, ole vain uhkausten eli rangastusten kansa mitän tekemistä, wan Ewangeliumin rauhan ja armon lupauksen kansa; sillä wanhurstealle ei ole lastia pandu kadotureyri, 1 Tim. 1: 9.

4) Sinä ajattelet, ettei sinun endiset syndis mahda olla anderi annettut, kostas epäilet siitä, että ole uskosa wisi anderi saamisesta. **Wastaus:** Että sinun syndis owat anderi annettut, koska sinulla on yriwäkainen ja pysywäinen halu Jesuxen perän, sen minä olen osottanut kolmannen Tutkistelemuren 22 lappalesa; mutta wisiyttä siitä ett sinä ennen saa, kuins tulet joyentkin wahwuteen Christusesa. Dawidilla eli yriwäkainen halu Wa-

pahaajan perän, koska hän sen 38 Psalmiin
 kirjotti, joka nähdän 10 wärsystä, josta hän
 sanoo: Herrä sinun edessä on kaikki minun ha-
 luni, ja minun huokaukset ei ole sinulda sa-
 lattu. Mutta ei hän tahtonut rohjeta uskoa
 syndinsä olewan andeksi annetut, joka nähdän
 4:stä ja 5:stä wärsyistä, joista hän walitta: ei
 ole terweyttä minun ruumistani, sinun uhkau-
 restas; ja ei ole rauhaa minun luistani, minun
 syndini tähden, sillä minun syndini käywät
 pääni ylitse, niinkuin raskas kuorma owat he
 minulle ylönraskaksi tullet. Ja kuitengin olit
 kaikki hänen syndinsä andeksi annetut. Jos
 Dawidille olit synnit andeksi annetut, niin o-
 wat ne myös sinulle, sillä sinulla on sama Wa-
 pahaaja, sowindo ja armo kuin Dawidilla. Jos
 sinä olet kowin rikkonut yhtä ihmistä vastaan,
 anonut sildä andeksi, ja saanut wakutuksen sii-
 tä, niin se saa käydä kyllä pitkälä, ja hän
 saa tehdä sinulle monda hymää työtä, ennen-
 kuin sinä siitä wisijä tulet; samalla tavalla,
 koska sinä suuri syndinen, yriwalaisella ha-
 lulla olet esiinyt ja saanut syndis andeksi, niin
 taita se wiipyä kauwon, ennenkuin sinä syda-
 messas siitä wakuteturi tulet, ja ettäs epätie-
 dosa siitä olet; mutta tässä, niin hywin kuin
 kaikessa muussa epäilyssä, jonga kansa se hei-
 toukoinen taistele, on merkittäwä se kuin Pa-
 wali todista, ettei meidän epäuskomme pidä
 Jumalan uskoa turhaksi tekemän, Rom. 3; 5.

5) Sinä taidat kyllä uskoa, että ne ennen
 tehdyt synnit, owat andeksi annetut, mutta
 että

että sinä jokapäivä erhetyt ja rikot, niins ru-
pet epäilemän syndeis anderi saamisesta. Was-
taus: Sinun niinkuin uskowaisen tule karitta
kaiikkia syndiä; mutta sen siwusa tietämän,
ettet sinä eli joku muu uskowainen ole eikä
taida warsin synnitöin olla; sillä ei ole yhtä-
kän ihmistä joka ei syndiä tee, 1 Kun. kirj. 8:
46. Kuka sano: minä olen puhdas sydämessä
ni, ja wapa synnistäni? Sananl. k. 20: 9.
Mutta niin hywin ne ennen tehdyt synnit, kuin
myös se mitäs jokapäivä erhetyt, ovat anderi
annetut, niin kauwon kuin sinä uskolla pysyt
Wapahajan tykönä; sillä siitä hetkestä kuin
Wapahaja kärsi, ovat kaiikki ne synnit ma-
retut, kuins tehnyt eli tekemä olet; siitä het-
kestä kuin hänen werensä wuosi, ovat ne kai-
ki poispyhityt. Sentähden ei se taida toisin
olla, kuin että sinulla on alinomainen anderi
saaminen, niin kauwon kuin sinä uskosa, iges
hänen tykönsä pidät; ja se mitäs rikot, on
senkaldaista heikoutta, jota ei luetta sinulle we-
lari eli kadoturexi, niin kauwan kuin sinä u-
skot; sillä Kristus on Lain loppu, jokaiselle
uskowaiselle wanhurstkandexi, Rom. 10: 4. Sen
sinun pitä tietämän, että uskowaiset ovat ja
tulewat wanhurstkairi, ja saawat syndinsä an-
dexi, ei sentähden, että he synnittömät ovat,
wan että he uskowat Wapahajan päälle, jo-
ka kaiikki heidän syndinsä on sormittanut, sillä
ei se joka työtä teke, wan se joka usko sen
päälle joka jumalattoman wanhurstkari teke,
hängen uskonsa luetan hänelle wanhurstkandexi,
Rom. 4: 5. Sinun pitä myös sen tietämän.

että se on yri määrä, ja törkkiä omaan wan-
 hursteuteen luottaminen, koska epäilet syn-
 deis andexi saamisesta, sentähden ettäs joka-
 päivä erhetyt ja syndiä teet, sillä jos sinä itse
 joskus täydellinen olisit, niin ett sinä tarwi-
 kis Uimmäistä Pappia, joka kaikisa täyde-
 linen olis *).

6) Sinä epäilet, jos olet oikein käändy-
 nyt ja Jumalan lapsi, koska jokapäivä er-
 hetyt ja rikot. Vastaus: Ei käändyminen ei
 kää uusi syädyminen niin muuta sinun luon-
 doas ja olendoas, ettäs syndisestä tullisit täy-
 dellisexi Pyhäxi; ei! Pavalii todista, ettei hä-
 nen lihansa mitän hywä asunut, Rom. 7 :
 12 ja että kaiken mailman pitä Jumalan es-
 desä wikapään oleman, 3: 19. Wan sen muu-
 toren armo sinusa teke, että sinun syndis an-
 netan sinulle andexi Christuxen tähden, jonga
 wanhursteudesa sinä uskolla kiini riput, ja et-
 täs tulet toisexi ihmisexi haluisa, aikomisisa
 ja töisä, sillä armosta sinä olet autuaxi tul-
 lut, uskon kautta ja ett itse sinustas, Juma-
 lan lahja se on, Eph. 2: 8. Sinä olet Ju-
 malan lapsi, ei sentähden ettäs synnitöin olet,
 wan sentähden ettäs uskon kautta olet liki sin-
 mäsä yhdistyresä Wapastajas kansa, joka itse
 wanhursteaus on, ja on sinun wanhursteuden-
 sa pugulla puettanut; sillä te oletta kaikki
 Jumalan lapses uskon kautta Jesuxen Chri-
 stuxen päälle. Sillä niin monda kuin te Chri-
 stuxehen kastetut oletta, niin te oletta Chri-
 stuxen

*) Sako 4 Tutkistelem. 8, ja 10 kappale.

suuren päällemme putkenet, Gal. 3: 26, 27.
 Myös sinäkin osotta Jumala oikein isällisen
 sydämensä Christusesa Jesusesa sinua kohtan,
 että hän alinoma anderi anda ja unhotta si-
 nun wiskas ja rikotes, sillä niinkuin isä ar-
 mahda lapsiansa, niin Herrä armahda pelkä-
 wäissänsä. Niin kaukana kuin itä on lännel-
 stä, siirtä hän meistä pahat tekomme, Psal.
 103: 12, 13.

7) Sinä luulet langennes armosta, sent-
 tähdhen että toisinans tunnet wäkewiä synnin
 himoja, ja yllityksiä, suurempiin syndiin, eli
 että erhetyt ja rikot, ja toisinans weitetan
 synnildä. Waslaus: Ei yhtäkään ihmistä ole,
 jolla ei ole syndisiä haluja; sillä ihmisen syda-
 men aiwoitus ja ajatus, on ainoastans paha
 joka aika, 1 Mos. 6: 5. Et sinä ole lan-
 gennut, waitkas syndisildä himoilta waiwa-
 tan, niin kauwon kuin tunnet sodan niitä
 waslan, lähetät rukouksia ja huokauksia ylös
 niiden tähden, ehkä ne toisinans kyllä heikot
 olisit; wan sitte wasla sinä langennut olet, ko-
 ffas suostut himois, huwitat isias niissä, ja
 ehit tilaa harjoitta syndiä. Euskin niin suur-
 ta pyhää löyty, jota ei satanas rohkene kii-
 sata suurimbiinkin syndiin; sillä hän rohkeni
 kasseta Jumalan omaa Poikaa langemaan
 maahan, ja häändänsä rukoilemaan, Matth. 4:
 9. Että sinä ole langennut, sentähden että
 heikoudesta rikot ja erhetyt; sillä ei ole yhtään
 kadotusta, niissä jotka Jesusesa Christusesa o-
 wat, Rom. 8: 1. ei että he synnittömät o-
 wat,

mat, wan sentähden, että heidän syndinsä
 Christuksen tähden, ei lueta heille. Jumalan
 ystävä, ovat merkellisesti erheitonnet, ilman
 että langeta pois armo tilasta, niinkuin Apo-
 stolit kosta he riitelit kuka heistä suurin olis,
 Luc. 22: 24. Pawalin ja Barnaban välillä
 oli myös k'wa riitä, Ap. Tek. 15: 39. Pie-
 tari wiefasteli, Gal. 2: 11-14. Että sinä ole
 langennut, sillä ettäs toisinans kiusatan syn-
 diin; wan silloin sinä langennut olet, kosta
 sallit synnin wallita sinun kuolewaisesa ruumi-
 ses, niin ettäs händä kuulet hänen himoisin-
 sa, Rom. 6: 12.

2) Sinä walitat: Minä olen niin wai-
 wattu pahoilta unilda; minä näen uuda, te-
 kewani suuria syndiä, kuka ties ne minulle lue-
 tan synnisi; ja olewani langennut, kuka ties
 minä myös niin olen. **Wastaus:** Monella
 Jumalan pyhäällä taita syndisiä unia olla, sil-
 lä niin totta kuin yri ihminen uuda näke, ja
 niin totta kuin syndi hänesä asu, niin totta
 se myös tapahtu, että hän pahoja unia nä-
 ke; mutta ehkä kuinga syndisiä unia sinä
 näet, niin ei ne kuitengan sinulle, niinkuin
 uskowaiselle lueta; sillä unias että sinä hallise
 igiäs, että myös taida niitä hengellisiä aseita,
 kuin Wapahtaja sinulle on' andanut, k'äyttä,
 wostanseisoayes syndiä, ja Jesuren Christu-
 sen Jumalan Pojan weri puhdisti sinun kai-
 lista sinun synneistäs, 1 Joh. 1: 7. mistä ni-
 mestä eli laadusta ne owat. Waikkas unias
 kuulet olewas langennen, niin että sinä sin-
 gan

gan niin ole; sillä niin wähdän kuin sinulla herätessä on sitä maallista hyvää jostas uudantait, niin wähdän sinun hengellinen tilas on sentkaldainen, kuins sen unias näit; sillä ta-walla Wapahojan woima sinua warjella, olis heiko, ja hänen wäkewyden, uskoa sinu-sa säilyttämään olis ylönn huono, jos unet sinua armosta langetais, ja sinun uskos sammutais.

9) Sinä olet sangen lewotoin sen ylitse, ettäs luulet tulla ties tehnes syndiä Pyhäää Hengeä wastan, jota ett sinä itänä saa andari, wan olet hukasa tässä ja tulewaisessa elämässä. Wastaus: Syndi Pyhäää Hengeä wastan on se, kussa joku paadutta sydämensä, wastanseiso, ylönnkako ja wihan siijusa hyljää kaikki autuden wälilappalet, ja niin muodon sen Ewangeliumin totuden, jonga hän ennen uskonut on, niin myös kaikki armo lupauget; mutta sitä syndiä ett sinä ole tehnyt, niin kauwan kuins armon ajasa täällä tunnet halun ja kiiruun Jesuxen armon perän; sillä syndi Pyhäää Hengeä wastan, on se että alinomaa ylönnkako ja hyljätä sen. Ett sinä myös ole waarasa sitä syndiä tekemään, joka et wastan seiso, wan sydämeestä halajat, ett ylönnkako, wan kalliiri arwat, ett hyljää, wan ekit Jesuxen armoa.

10) Xri satanan tiusaus, erinomattain armo tilan alusa, on myös se, että hän toke soatta sinua pitämään sitä syndinä, joka ei syndi olekan. Tätä wastan tule sinun otta waa-

waarin, että niin tarpeellista kuin se on, että tartat kaikkia kuin todella syndi on, niin tarpeellista se myös on, ettes sitä syndinä pidä, joka ei niin ole; sillä muutoin satanas teke kaikki synnisi, ja uskotta sinua, waringin hymin tekemäs, jos sinä jätät sengin tekemätä, mitä nuhtetoinda, luvallista eli hyödyllistä olis, saatta sinua sen kautta epäilyheen, epäuskuun eli omaan wanhursteuteen luottamaan, kauwas pois Jesuresta. Sentähden, uskallusesta Wapahtajas päälle älä kuule eli tottele senkaltaisia wietelhyjiä.

11) Sinä walitat uskoas aiwan heikoyi, ja pelkät sen wahingoittawan sinun hengellistä ja ijanrakkista aututtas, eli sen kautta pian langewas. Waslaus: Ensin tule sinun tietä, että sinulla jolla heikoin usko on, on niin suuri armo ajasa, saat myös niin suuren autuden ijanrakkisudesa, kuin sekini jolla se wahmin usko on; sillä kaikki armo luwauret, jotka uskowaisia warten Jumalan sanasa kirjoitetut omat, ei sano, että se joka wahvasti ja jalosti usko, sen pitää saaman, wan ne julistawat, että se joka wan usko, olisso hänen uskonsa sitten heikombi eli wahwembi, hänelä on, hänen pitää saaman sen kuin puhuttu ja luwattu on. Ihmisten seasa on se niin, että yri heiko ja kiuwuloinen lapsi on niin hywin Isän oma, ja nautige lapsen oikeutta, kuin wäkewä ja terwekin; paljo enemmin on taiwallisen Isän tykönä, joka on ihe rakkauz, se heikoukoinen sielu niin hymin hänen lapsena

fensä, ja nautiße lapsen oikeutta, kuin sekin,
 joka uskosa wäkewä on. Toiseri, tule sinun
 tietä, että Wapahtaja on heikoiſa wäkewä, ja
 osotta kaikkein enemmän woimansa heikä, sen-
 tähdhen sano Pawali itseänsä, että hän mie-
 tellänsä kerstais isänsä heikoudestansa, että
 Christuren woima hänestä asuis, 2 Cor. 12:9.
 ja taas sano hän: Koska minä heiko olen,
 niin minä wäkewäkin olen, w. 10. Sillä niink-
 kuin yri Isä enimmittain armahda ja holho-
 sitä heikoa ja sairasta lasta, niin armahda ja
 holho myös Wapahtaja enimmästi niitä heiko-
 uskoiſia sieluja; hän on luwannut ettei raa-
 dollisten toiwota pidä hukuttaman ijankaikkisesti,
 Ps. 9: 19. ja se kuin kaikkein lohdullisin on,
 että hän itse tahto kaita hänen laumansa toi-
 mellisesti Hes. 34: 16. Se heikousskoinen tar-
 wiße kaikkein enemmän armahdamista, holhou-
 sta, wahwistusta, apua ja armoa, sitä pitää
 hänen myös saaman Häneldä, joka pitää uskon
 ijankaikkisesti. Wapahtaja on kandanut mei-
 dän sairaudemme, Ef. 53: 4. myöskkin uskosa,
 se on, hän on sowingannut ja marannut meidän
 uskomme heikouden, ja uskollisuuden kautta
 kuolemassa sen edestä täyden tehnyt. Muista
 ettei sinun uskos heikous taida turmella Je-
 suren rakkautta ja suuria armolupauria; sillä
 hän on wakuttanut, ettei sinun epäuskos pi-
 dä hänen uskoansa turhaksi tekemän, Rom.
 3: 3. Muista, että Wapahtaja otta hywäyt-
 tähdön, woiman edestä, sentähden niin suu-
 ren kuin sinä tahdoisit sinun uskos olemaan,
 niin suurexi se on arwattu Wapahtajas ede-
 stä.

sä, ja mitäs enemätä sinä soisit igelles, kuin
 sen suurimman uskon, ja sixi myös Wapah-
 ta sen otta ja arma. Älä ajattele lange-
 was, sentähden ettäs heiko uskosa olet, pysy
 ainoastansa heikoudefas Wapahatajan tykönä,
 ja, ilman sitä kuin jo sanottu on, muista, et-
 tä kossa Petari, joka senkalbainen uskon san-
 gari mielestänsä oli; Matth. 26: 33. Jesu-
 xen kärsimisen alla, langeis pois hänestä, niin
 Joseph Arimathiasa, joka heiko uskosa oli,
 pysyi wahwana. Muista, että Wapahataja on
 lumannut, koota karizat syliinsä, ja kanda
 helmasansa, Es. 40: 11. Ja kuin Wapahata-
 ja kanda sinua helmasansa laidalla tiellä ijan-
 kaikkiseen elämään, niin ett sinä taida lange-
 ta, eikä mikän sinua wahingoitta. Muista;
 että sinun uskos heikous tule sinulle hywäri,
 sillä ei Wapahataja taida muuta sinulle tehdä,
 kuin sitä joka sinulle hyödyllistä on, ja että
 uskon heikous usein käy wahvemman uskon
 edellä. (Que myös 14 lappale 4:nesä Tutki-
 stelemusefa.)

12) Toisinans sinä rupet ajattelemaan,
 että se usko kuin sinulla on olewanans, ei tai-
 dakkon olla eläwä usko, wan pal as kuollut
 rieto Wapahatajasta, johon sinä paliaastans suo-
 siut. Wastaus: Kägo omaan sydämees, ja tut-
 ki wisusti, jos sinulla on yriwäkainen halu,
 sen hywän perään, kuins tiedät Jesusefa
 Christusefa olewan, ja jos sinä panet uskallu-
 ses siihen. Jos niin on, niin ei sinun uskos
 ole paljas tiedon usko wan eläwä usko; Esti-
 mer

merkixi: sinä tiedät JEsuxen Päräinen ja kuol-
 len sinun tähtes, mayänen sinun syndis wes-
 lan, hänellä olewan kärettömän armon ja
 rakkauden sinua kohtan, ja tahtowan sinun
 autuaxi tehdä; jos sinä usein sitä ajattelet, ja
 sen alla tunnet sydämessisen halun siitä hyö-
 tyä ja osallisexi tulla, ja uskalluxen siihen, et-
 tä se sinulle hywäxi tule, ehkä se uskallus o-
 lis heiko, niin on sinun uskos kuitengin elävä.

13) Sinä pelkät, ettei sinun uskos, tai-
 da olla muuta kuin itse tehty luulo ja satanan
 petos. Wastaus: Jos sinun sydämes halaja
 pelastetuxi tulla jongun muun kautta kuin
 Wapahajan, jos sinun uskos on rakettu jon-
 gun muun kuin JEsuxen ja hänen ansionsa
 päälle, niin sinä systä pelkätkin; mutta jos si-
 nun yriwäkainen halus pala yriänäs JEsu-
 xen ja hänen armonsa, perän, ja sinun uskal-
 luxes sen ainoan päälle perustettu on, niin
 sinun uskos on oikea, ja ei itse tehty luulo,
 eikä satanan petos; sillä ett sinä taida itsestäs
 edes oikein ajatella Wapahajaa, paljo wä-
 hemmin uskoa hänen päällensä, sillä en me
 ole itse meistämmä soweljat, jotakin ajattele-
 maan niinkuin itse meistämmä, wan jos me
 olemme johongun soweljat niin se on Jumala-
 lalda, 2 Cor. 3: 5. Jumala se on joka wai-
 tuttaa sekä tahdon että toimituxen, Phil. 2:
 13. Jgestäs sinä myöds olet warsin Wapah-
 ajan wihollinen, niin ettes tahdokan ajatella
 häändä, wan mielelläs hänen unhotat, niin
 muodon owat sinun ajatuxes Wapahajasta,
 paljo

paljo enemmin sinun halus ja uskalluses häneen, ei sinun oma. wan yriäns Jumalan työ; sillä se on Jumalan työ, että te uskotte sen päälle jonga hän lähetti, Joh. 6: 29. Sillä kuin sanottu on, sinä näet, että kaikki kuin taimutta sinua Wapahatajan ja ussoon hänen päällensä, on yriäns Jumalan, ja ei kenenkään muun työ. Satanas taita tosin muutta itsensä walkeuden Engeliri, 2|Cor. 11: 14. mutta ei Jumalari, eikä Jumalan töitä tehdä; sillä jos hän sen taidais, niin hän ottais pois kunnian Jumalalta, ja olis niin woimallinen kuin Jumala; niin muodon ei hän myös. Hän taida yhtäkän halua eli uskallusta JEsukseen sinusa waiikutta, joka on Jumalan oma työ. Ilman sitä, jos satanas asetais itsensä satanata wastan, niin ei hänen waldakundansa kauron seisois, Matth. 12: 26. Mutta siitä hän tekis, jos hän kolis saatta ihmisiä JEsuksen tykö, sentähden ei ole myös sinun uskos joku satanan petos.

14) Sinä walitat, että olet sangen murhellinen ja leworoin siitä, ettes toisians tunne ensingän uskoa sydämesäs, wan se näky niinkuin usko olis warsin sammunut, mahtaneko se niin ollakin? Wastaus: Malta että senkaldaisesa tilasa se oli, joka kirjoitti sen 88 Psalmin, kossa hän sano, w. 15: Misis Herara heitat pois minun sieluni, ja peität kaswos minulda? Ja Job kossa hän sanoi: Ohkä minä wielä händä auruundaisin, ja hän kuulis minua; niin en minä uskois, että hän kuulis

Kuuldellis minun kändäni Job. 9: 16. Mut-
ta juuri niin wisisti kuin näillä miehillä, ni-
sä tiloisa oli elämä usko, vaikka ei he itse sitä
huomainet, niin on se sinullakin, ehkä ett si-
nä itse sitä tunne. Sillä sinun suuri lemot-
tomudes siitä, ettes luule igelläs uskoa ole-
wan, se todista wisisti, että sinä, ehkä hei-
koudesa, kuitengin kaikkein kalliimbana pidät
JEsuksen armon, ja tahdoisit mielelläs uskoa.
Jopa sinä olet kuullut (5:nen Lutkist. 21, 22.
kappaleisa) että oikian ja elämän uskon luon-
do ja laatu on yriwakainen ja kiindia sydä-
men halu armon perän JEsuxesa, ja että
Wapahtaja lotta tahdon hywäri toimen edestä.
Kago edespäin 26 kappale.

15) Sinä walitat: Minä olen sangen le-
wotoin sen ylige että minun rakkaudenti Wap-
pohrajani kohtan on niin wähä, minun pi-
däis ja tahdoisin rakasta händä paljo enem-
min; minä olen ennen rakastanut händä enem-
min kuin nyt; kuka ties etten minä ole Ju-
malan lapsi, wan olen armosta langennut,
kosta minun rakkaudenti Wapahtajain tygö on
niin heiko. Waslaus: Ett sinä ikändäs taida
rakasta Wapahtajaa niin paljon kuin pidäis,
mutta lohduita iges sillä, että Wapahtaja on
tämän niinkuin kaikki muutkin welwollisudet
sinun edestäs täyttänyt; ja että lewotoin o-
let sinun huonon rakkaudes ylige Wapahtajaa
kohtan, se osotta, sydämes, oleman oikian hä-
nen edesänsä, niin myös se että tahdot ja
pyrit sen perän, että taidaisit osotta hänelle
pal-

paljo suuremman rakkauden. Tiedä myös että
 isä Wapahtaja, rakkaudessa niinkuin uskofakin,
 josta rakkaus wuota, että tahdon itse toimen
 edestä. Muista myös, että niin kauwan kuin
 sinä Wapahtajaa rakastat, ehkä sinun rakkaus-
 des mielestä on heiko, niin sinä Jesuxen o-
 ma olet, hän rakasta sinua, ja ilmoittaa itsen-
 sä armosa sinun sielulles, sillä hän sano itse:
 Joka minua rakastaa, hän rakastetaan minun
 Isäni, ja minä tahdon häntä rakasta, ja
 ilmoitan itzeni hänelle, Joh. 14: 21. Ota
 waari! Ei hän sano, että hän ja hänen Isä-
 nsä rakasta, ja hän itsensä ilmoittaa sille y-
 rin, jolla suuri rakkaus on, wan sille joka
 häntä rakasta; se on, olisiko hänen rakkauden-
 sa suurempi eli wähempi, ainoastans se on y-
 riwäkainen. Kaitengin on se tarpeellista, ko-
 ssa sinun rakkaudes Wapahujan tygö on mie-
 lestä heiko, ettes sitä itsensä jätä, wan kai-
 tessa tawalla pyydät sytyttä sydänsä ja rak-
 kauttas häntä kohtan; hymäres käytät wäli-
 kappaleita ja noudatat sitä kuin minä jo 4:nen
 Tutkist. 15 kappalesta opettanut olen.

16) Sinä walitat: minä olen aiwan le-
 wotoin sen ylige, ettän olen niin hidas Je-
 suxen tahtoa noudattamaan, minä olen ennen
 ollut paljo halullisempi; minun sieluni taita
 sentähden tuka ties olla walitettawasa tilasa,
 ja minä kokonans langennut pois Jesuxen
 armosta. Wastaus: Ettäs olet lewotoin hi-
 laudes ylige, se on tässä, niinkuin kaikissa,
 muissa, kuin sielus autuutta kose, yri hymä-
 merä.

merkki siihen ettäs sodit hitautta vastaan, ja ett niin muodon ole langennut; sillä se joka langennut on, ei se enä sodi; ja se on merkki, että Jumalan Hengi vaikutta ja teke työtä sydämesäs pahaa vastaan, ja että niin muodoin Pyhä Hengi on sydämesäs. Muista, ettei pyrkän Jumalan lapsista ole niin pitkälle tullut armo tilasa; ettei hän hitaubelda rasiteta; jongatahden myös Pawali neuwo, niitakin, jotka niin pitkälle olit joutunet kuin hängin, poispanemaan synnin, joka aina meihin tarttu ja hitari teke, Ebr. 12: 1. Ja että ne parhat Jumalan pyhät, toisinaan ovat rasitetut ollet suurella hitaudella hywään, sen osotta Mosexen, Jeremian ja Jesuren opeustulasten esimerkki, kuin nähdän 2 Mos. 1. 4: 15. Jer. 20: 9. Matth. 26: 40, 41. mutta nämät ovat kuitengin ollet oikeita uskowaisia, josta niin muodon seura, että armo tila taita pysyä ainen olla, ehkä armon lapsisa hawaitais joku kangeus ja hitaus hywään. Ja niin on se myös sinun kansas; mutta se on painawa asia, kartta, ettes ajattelis, kossas jossus heikko olet, Wapahatajan siitä muuttunen; ei, aina hän pysy samana ja muuttumattomana sinua kohtan. Kuitengin pitää sinun kaikella tavalla ehimän woitta tämän hitaudes, ja kaswa hywäsä, ja sitä warten noudata sitä kuin minä 4:nesä Tutkiselemysesä osottannt olen.

17(Sinä walitat: minä olen airwan leiwotoin sen ylitse, että minun sydämeni on niin murhellinen, niin ahdistettu ja niin ras-

Kantettii, etten minä taida rukoilla, se on
 niinkuin minun huuleni olisit sidotut, ja mi-
 nun kieleni tarttuis minun lakeeni. **Wastaus:**
 Sinun sydämes lewottomus sen ylige, kuin
 paina sitä, sinun sydämes salainen tuffa, ne
 owat ne wäkewimmät huudot, ja se woimal-
 lisiin rukous Jesuyen kormisa, joka tutki sy-
 dämet ja munastuut, ja jolla niin armah-
 wainen sydän sinua kohtan on, ettei hän le-
 poa saa, ennenkuin hän autta sinua. Sen-
 kaldaisesa tilasa mahdoi Moses olla silloin kuin
 Pharao ajoi Israelin lapsia takaa, sillä en-
 me löydyä, Moseren ollenگان suosanalla rukoil-
 len Herraa, mutta hänen sydämensä ahhdis-
 tus oli huuto Herran kormisa, niin että hän
 fanoi Moserelle: Mitäs huudat minun tygö-
 ni? 2 Mos. k. 14: 15. ja sillä oli senkaldai-
 nen vaikutus, että Israelin lapset pelastet-
 tin, mutta Pharao ja kaikki hänen sotajouk-
 kons uppoisi punaiseen mereen.

18) Sinä walitat: Minulla on toisinans
 niin wähä halua rukoilla, minun ajatuxeni
 owat rukoilesani hajoitetut kaikkeen maailmaan;
 ja wälistä minua rukoureni alla waiwawat
 syndiset ajatuxet, epäilyt ja pilkat, sitä suu-
 ta ja hywää Jumalata wastan, jota minä
 rukoilen; kuka ties etten minä sentähden tule
 kuuluxi, wan minun rukoureni tule minulle
 enemmin wahingoxi kuin hywäxi. **Wastaus:**
 Jos sinä pienimmäsäkin perustaist rukoures
 oman mahdollisudes päälle, oman kiwaudes
 eli tekos päälle, eli jongun muun, kuin ai-
 noa

noastansa Jesuren ansion ja esirukouyen pääle, niin sinä syistä pelkäisit; mutta nyt tule sinun uskoa ja lohdutta ihids sillä, että ehkä kuinga huonosti sinä rukoilet, niin se tule kuitengin kuultuyi Christuren ansion ja esirukouyen tähden; ja koska kaikkein palawimmasti rukoillut olet, niin sinun pitää tietämän, että se ainoastans saman syn tähden kuultuyi tule; sillä muotoin sinä teet rukouyes epäjumalan palvelukseysi, perustat sen oman wanhurssaudes ja kelvollisudes päälle, mutta ett pida sitä sivi kuin se on, awoimena tygököymisenä Jumalan tygö Jesuren Christuren kautta; lohduta ihes sillä, että jos sinulla wädhä halu on rukoila, niin on Wapahatajalla aina suuri halu autta, jos sinä heikosti rukoilet, niin Wapahataja rukoile wäkewästi, jos sinä huonosti rukoilet, niin Wapahataja rukoile hywästi, ja koska ett sinä tiedä, mitä sinun rukoileman pitää, niin tietä ja rukoile Wapahataja sitä kuin sinulle hyödyllistä on, sillä hän elä aina, ja rukoile alati sinun edestäs Ebr. 7: 25. Jos se on mahdotoin Jumalan tiellä, mitä hänen oma Poikansa anoo, niin ei hän myös taida tiellä sinulda, mitäs häneldä anot, koska hänen oma Poikansa sukke ja landa sinun rukouyes omisa esirukouyisans hänen eteensä.

19) Sinä walitae: Minä maan yötä ja päiwää rukouyisani Wapahatajani edessä, mutta ei minun rukouyeni tule kuultuyi, wan se on niinkuin Wapahataja ei tottelis minun ru-

Fourestani, eli tahdois curta minus. **W**a-
 staus: Jota pidemäldä rukouyen kuuleminen
 wiipy, sitä kiwammin tule sinun rukoilla, se
 on Jesuyen oma neuwo, Luc. 18: 1. Mutta
 tiedä se, ettei mitän ole, piendä eli suurta,
 hengellistä eli ruumillista, jota sinä Wapah-
 tajalda anot, ja joka sinulle hyödyllistä on,
 jota ett sinä jaa, sinä silmän rapayresä, kuin
 Wapastaja näke hywäxi ja sinulle hyödyllise-
 xi, ja että sinun rukouyes aina, ehtäs taita-
 mattomassikin rukoilet, sitä kuin sinulle wa-
 hingollista on, kuitengin kuultuxi tule pää a-
 siasa, kuin on sinun hengellinen ja ilankail-
 linen autudes. Usko myös se, että Jumala
 kuule sinun rukouyes usein, niin ettes sitä
 ige huomaige, wan se ilmoitetan sinulle wa-
 sta ilolla ijanikkisudesa; ja usein, jota pi-
 demäldä, rukouyen kuuleminen wiipy, sitä
 enemmin sinä saat, ja sitä kunniallisemmari
 se tule. Syy mixi Wapastaja wiipy kuule-
 misen kansa, on se, ettet hetki ole tullut, jon-
 ga Wapastaja näke hyödyllisimmäxi, sinun
 saada mitäs pydät; eli se, että hän tahto
 Poetella sinun uskoas, jos sinä wiipymisen al-
 la epäilet, hänen andawan sinulle mitäs a-
 not, koska hän on ige hywys ja rakkous, jo-
 ta sinulle niin monda lupausa andanut on
 rukouyen kuulemisesta; niin myös se, että
 oppisit sitä ahkerammasti rukoilemaan; sillä
 jota pidemäldä se wiipy, sitä kiwammin sä
 rukoilet, jos sinä muutoin oikein halullinen
 olet sitä saamaan kuins pydät; ja wihdoin
 että sitä kiitollisemmari tulisit, ja saadun lah-
 jan

jan sitä korkeammaksi arvaisit; sillä jota kauemmin yhtä asiaa esitän, sitä kallimbana se pidetään, koska se vähemmän löydetään.

20) Sinä valitat: minä olen ennen paljon armoa tunnennut, mutta nyt en paljon mitään, ja kuka ties ei minulla olekaan enembätä armoa kuin minä tunnen. **Wastaus:** Ne parhatkin pyhät ovat toisinaan kairannet Jesuren tunduwaista armoa, se nähdään Jobin ja Dawidin esimerkeistä, mutta yhtä armollinen on Herra heille sentähden ollut, sillä hänen armonsa on puuttumaton ja sen todista Dawld monesa paikasa hänen psalmeisians. Tiedä, että Wapastaja toisinaan salaa sinulda armonsa sitä warten, ettäs oppisit tundemaan kuinga huono sinä ilman hänen armoans olet; arwamaan hänen armonsa sitä kallimmaksi; ei perustamaan uskoas sen päälle kuins tunnet ja maistat, wan yriäns hänen äärettämän rakkaudensa, woiwollisen sowindonsa ja uskollisten lupaustensa päälle; mutta Wapastaja on kaiketikin yhtä armollinen sinulle, sillä hänen armonsa ei pidä sinusta poikteman, Es. 54: 10. ja hänen laupiu-densa pysy iankaikkisesti, Ps. 136. Sillä niinkuin Wapastaja oli Jumalalda ylönnannettu, juuri silloin kuin hän kunniallisemmassi meidän lunasturemme, toimitti, niin kays se myös usein sinulle, että silloin kuin Wapastaja woiwattisimmassi waukutta sinusa, sowindonsa kansa, niin luulet sinä iges häneldä ylönnannesturi; niinkuin se ei ole lapselle hyödyllistä.

että äiti laffamata sitä hyväile, ja näyttä, kuinga korlasi hän sitä rakasta, niin ei se myöskän Jumalan lapselle ole hyvä, että Wapastaja aina anda sen maista hywydensä ja armonsa suloisutta, ja osotais, kuinga palawasti, hän sitä rakasta. Sinä hetkenä kuinsä Paipaat Jesuren armoa, niin muista, että jota edembänä sinä luulet iges Jesuresta olewan, sitä lähembänä sinua hän on; jota wä hemmin armoa sinä luulet igelläs olewan, sitä suurempi armo sinulla on.

21) Sinä pelkät, nautinnes sen pyhän Ehtollisen kelwottomasti, taikka sentähden, ettes luule ikänäns taitawas tyllä kelwollinen siihen olla, eli ettes mielestäs tyllä igiäs siihen walmistanut, eli että wähenen tulit lewottomaxi ja suuttunexi, eli sentähden, että sinulla Ehtollisen alla oli syndisiä ajaturia, eli että nautigit sen hämmästyrellä, pelwolla ja heikolla uskolla, eli myäs sentähden ettei sinulla Ehtollisen jälkeen ole yhtäkän suloisia ja ilahuttawaisia liikuturia. Waslaus: Että sinä ikänäns igestäs ensingän, paljo wähemmin tylläxi mahdollisxi tule, wan sinä olet ja tulet mahdollisxi yrinäns Jesuren armon ja ansion tähden, sentähden sinä niinkuin uskowainen, olet aina mahdollinen, koskas sen uskolla aina igelles wastanotat; sinä olet aina walmis, koska sinulla on usko, sillä uskota Paikki malmistus tule; sentähden sano Lutherus juuri hywin wähästä Catechismuxesa: Se on oikein mahdollinen ja kelwollinen, joka usko

Ko nämät sanat: teidän edestänne annettu ja
 muodotettu. Ei sinun olis pitänyt andaman
 mielsäs liikutta eli suuttutta, koska sinulla niin
 pyhä toimitus käsillä oli, ei kuitengan se si-
 nua kelvottomaksi tee, sillä Christusen tähden,
 jonga veri kaikki synnit pois pyhki, se on an-
 dexi annettu, ja ei taida sinua wahingoitta;
 sinun syndiset ajatukset Ehtollisen nautikemi-
 sen alla, ovat myös Christusen tähden ande-
 xi annetut. Tämän tähden Jesuren läsnä
 oleminen on tullutkin sinulle sitä tarpeellisem-
 maksi, että hän itse tulis ja autais sinua so-
 timaan, ja voittamaan sen wihollisen, kuin
 sillä tavalla karkais pääles. Ettäs pelwolla
 ja heikolla uskolla Wapahatajaa nautigit, ei
 sekään sinua wahingoittanut; sillä jos Wapah-
 taja ainakin on heikoukkoiselle armollinen, ja
 armahda händä, niin mahda hän sen semmin-
 gin tehdä tässä ariassa, josa hän kaiken rak-
 kaudensa sywyden ilmoitta. Ettei sinulla su-
 loisia liikutuksia ole ollut, se ei suingan ole
 todistus sinun mahdottomutees, sillä pyhäin ja
 sinulle hyödyllisten syiden tähden anda Wa-
 pahataja sen niin olla; *) ja niinkuin se lää-
 kitys usein on paras ja hyödyllisin, joka kar-
 walle tule, niin Jesuren ruumis ja veri u-
 sein tuotta suurimman hyödytyksen, elämän ja
 terweyden, koska sinulla suurin murhe ja su-
 ru sen nautinnon alla on. Sanokan satanas
 mitä hymäns, sinä mahdat myös ajatella ja
 luulla mitäs tahdot, ole wakutettu wan siitä,
 F 5 ettäs

*) Koko minun wäpäisen Ehtollisen kirjani 23
 sivu.

ettäs olit soweljas Ehtolliselle, koska sinulla usko on; sillä uskon kautta asu Wapahtaja sinun sydämesäs, ei hän sentähden taida muuta, kuin lähemmin yhdistyä siihen sydämeen, josta hän jo ennen on. Karta aina sitä, ettes annais igiäs uskotta, olles mahdottomana Ehtollisella; sillä sen kautta wihostinen pytä estä Wapahtajaa vaikuttamasta sitä uskoa ja rohkeutta, kuin hän muutoin taidais tehdä, uudistetun läsnäolemisensa kautta, wan wainon kaikkia vastansanomista, elä sinä ja kuole siinä wihiydesä, ettäs Christusen tähden mahdollinen olit.

22) Sinä walitat olewas sangen lewottoman siitä, että aiwan julmat ja pilkalliset ajatukset Jumalasta, waiwawät sinua, jottas luulet kokonans itse sinustas tulewan, ja ettei kelläkän ole ollut, eikä wasta taida tulla sentaldaisia ajaturia Jumalata wastaan, kuin sinulla on; että ne owat niin ilkiät ja kauhiat, ettes niitä taida anderi saada, ja ettäs sentähden olet kauhistus Jumalan ja Wapahtajan edessä, ja n. e. Wastaus: Nämät ajatukset tulewat satanalda, ja owat ne tuliset nuolet joista Pawali puhu Eph. 6: 16. joilla wihostinen toisinans karra päälle ja hirmuisesti waiwaa Jumalan lapsia, saattarens heitä epäilyreen. Tämä ahdistus on aiwan tavallinen, ja moni Jumalan lapsi sildä waiwatan; muutamat luulewat myös tämän ollen sen ahdistusen, kuin Pawalilla oli silloin kuin hän walitti, että satanan engeli ruskoizi häntä.

Si, 1 Cor. 12: 7. Tätä ahdistusta vastaan, jota waarin seurawaisista; Ensin, ettei sinun sydämes julmat pilkat ole muuttanet Jesuxen sydämdä sinua kohtan, wan jota enemmin satanas sinua ahdisti, sitä ahkerommasti ja yriwakkaisemmasti tule sinun paeta Wapahatajan tygö, ja syleillä händä, joka tahto, taita ja pitä auttaman sinua. Toiseri, ehkä kuinga syndiset sinun ajatures omat, luota kuitengin tiindiäsi siihen, että ne, niin hywin kuin kaikki muutkin sinun syndis, omat anderi annetut Christuxen tähden, joka ylönpaldifesti on waxanut kaikki synnit, mistä nimestä ja laadusta ne olla mahtawat. Kolmanneri, malta, että koska satanas waiwa sinua, niin se on todistus, ettes ole satanan wan Christuxen oma; sillä ei hän sitä ilänäns omille lapsillensa tee, sillä jos hän heitä waiwais, niin ei hänen waldakundansa kauwan seisoi. Ei tämä ahdistus wähenä, paljo wähemmin woi-teta, wan pahene jokapäiwä, niin kauwan kuins pelkät Wapahatajaa, pakenet händä, eli uskot ettei kaikki sinun syndiset ajatures ole Christuxen tähden anderi annetut.

23) Sinä pelkät Wapahatajas suuttuwan sinuun ju hyljään sinun, sentähden ettäs toisnans hengellisten ahdistusten, eli ruumillisten murhettes alla napiset ja walitat. Wastaus: Ehkä mitä sinulle tapahdu, niin tule sinun olla kärsiwäisen, sillä kärsiwällisys saata koettelemuren, koettelemus toiwon mutta toiwu ei anna häpiään tulla. Rom. 5: 4, 5.
niin.

Miinkuin sinun Wapahattaja kannoit kaikki kärke-
siwäisesti sinun tähtes, niin tule sinun kärke-
wäisesti kanda, kaikki mitä hän sinun päälles
pane, sitä enemmän koska se sinun hywäyes
tule. Miinkuin Jsa ei hyljä lastansa sentäh-
den, ettei lapsi taitamattomudesansa aina ole
tytywäinen hänen tahdollensa, wan surkuttele
sitä, ettei se paremmin ymmärrä; niin teke
myös Wapahattaja, ei hän sinua hyljä tämän
lapsellisen heikkoudes ja taitamattomudes täh-
den, wan yhtä hywää kanda armahattawaisa
ja isällistä sydäntä sinua kohtan. Sillä ei
hän meidän syndeimme jälkeen tee meille; eikä
kosta meille pahain tekoimme jälkeen, Psalm.
103: 10.

24) Sinä olet lewotoin siitä ettäs ajati
telet, koska olet ennen Jesuksen armosa seis-
sonut, ja siitä pois langennut, niin taita se
sama nytkin sinulle tapahtua; eli myös, wait-
ka ett sinä ole armosa seisonut ennenkuin nyt,
niin taidat sinä jossus langeta. Waslaus:
Sinun pelkos on oikia, sillä niin pian kuin
sinä palainut olet ja armon Christusesa wa-
stanottanut, niin tule sinun suurinda murhet-
ta pitä siitä, kuingas loppuun asti pysyisit;
sillä muutoin ei ole Wapahattaja, armo eikä
autuus sinulle oikein kalliit, wan sinä taidat
pian langeta. Ettäs ennen langennut olet,
ei se sinua estä nyt pysymästä; Dawid ja Pe-
tari langeisit, mutta sitten kuin he jälle
palaisit, niin he pysyit armosa. Kuka ties
sinä luotit yllön paljon itse päälles ja se oli
syv

fyh sinun langemisees. Kuinga sinun nyt pi-
tä pysymän, jos olet ennen langennut eli
ei: lue ja noudata sitä kuin 4:nen Tutkistel.
32 lappalesta sanottu on.

25) Moni Jumalan lapsi on murhellinen,
ja kärsi paljon lewottomuutta siitä, että hän
luule langennensa; sitä hän pelkä, sitä että
hän taikka on tehnyt jongun wian, eli että
hän on heiko uskosa rakkaudesa, ja n. e. eli
että hän on josakin ahdistuxesa, eikä tunne i-
hiansä, ja n. e. Ehtä minä jo sinä lohdu-
tuxesa ja neuwosa kuin minä olen andanut,
niitä ahdistuxia vastaan, joista minä kirjoitta-
nut olen, olen osottanut, koska yri uskowai-
nen ei ole langennut, wan armosa tallella,
niin minä tahdon sen vielä nyt lawiamalda
osotta, että jokainen Jumalan lapsi, yhtä
haawa mahdais nähdä ne tundomerkit kuin
hänellä on siihen, että hän seis armosa, ja ei
ole langennut siitä. Että sinä ole langennut,
silloin kossas olet suuresti lewotoin siitä, et-
tes tiedä, jos olet langennut eli ei, taikka si-
tä, että luulet jo langennes; sillä se joka lan-
gennut on, se on hengellisesti kuollut, ei sillä
ole yhtäkän tundemista eikä lewottomutta sie-
lunsa tilasta, wan on paljo enemmän iloinen,
että hän nyt saa elä niissä synneissä, joihin
hänellä ennen wäkewä halu ja kiusaus oli.
Että sinä ole langennut, kossas Jesuxen ar-
mon ylise kaitkein kallixi arwat, niin että
tahdoisit kaikki luodut lappalet, jos ne sinun
omas olisit, anda, tullaxes wafutetuxi siitä
ettes

ettes langennut ole; sillä sinä olet jo kuullut sen olewan elävän uskon, koska joku ylhäisen kaikkia halaja JEsusta; kaso 3:nen Antikriste- lem. 21 ja 22 lappale, ja epäusko on haluttomuus, kylmäkissoisuus, irstaisuus ja viha JEsusta vastaan. Että sinä ole langennut, koska toisinaan tunnet vähäisen uskon tyynen sydämesäs; ja ettes sitä aina tunne, ei se siitä tule, että usko on sammunut, wan siitä ettes tunne igias; sillä kusa usko sammunut on, ei se niin pian sytytetä taita, jonga me Davidin esimerkistä näemme, joka langemurensa jälkeen eli lähes neljäkymmendä wuikoa suru- toina synneisänsä, ja mahdotoinda se oli, että hän wälittäin olis yhden hetken elävä; toisen kuollut ollut, Että sinä olet langennut, niin kauwan kuin tunnet jongun sodan epäilystä ja epäuskoa vastaan, jotakin sydämesäs; joka wastoin syvän turmellures soimausta; tahto wakutta sinua, syndis olewan Christuksen tähden anderi annetut, Wapahujan olewan sinulle armollisen, hänen rakkaudensa sinua kohtan olewan sammuttamattoman; sillä se on usko, joka vielä elä, soti ja JEsuren woimasa koke woitta. Että sinä ole langennut, niin kauwan kuin sinusa on joku rakkaus Wapahujan tygö, sillä se on vaikutus ja hedelmä hengellisestä elämästä Christuresa. Että sinä ole langennut, niin kauwan kuin sinä vielä rakkaudesta Wapahujan tygö, ja halusta hänen tykönsä pysyä, tunnet jongun sodan syndiä vastaan, ehkä se heikokin olis; sillä silloin vielä Jumalan Hengi asu sinun sydä-

sydämesäs, joka uskon ja rakkauden kautta so-
 ti syndiä vastaan. Että sinä ole langennut,
 niin kauvan kuin sinä kaikkesta sydäimestä tah-
 dot uskoa Wapahatajan päälle, tahdot rakasta
 händä, tahdot olla toisenkaldainen kuins olet,
 tahdot maata sydämes kansa Wapahatajan ty-
 könä, waikkas mielestäs ett taida sitä, wan
 kaikki näky kuollutta olewan; sillä niinkuin
 yri ihmisen elä vielä, niinkauvan kuin sy-
 dän hänesä tylyttä, ehkä hän kuollen muotoi-
 sery näky, niin on sinusakin vielä hengelli-
 nen elämä, niin kauvan kuin tahto, joka sie-
 lun sydän on, työtä teke, waikutta ja liikkeli
 on, waikka sinä muutoin näkyisit olewan
 hengellisesti kuollut. Mutta silloin sinä olet
 langennut, koska ei sinun Wapahatajas enä o-
 le sinulle kallis eikä tarpeellinen, wan sinä ko-
 konans luowut hänestä, ja ne wanhat syn-
 nit, hitaus, kylmäkissoisuus, ylönkage ja wi-
 ha Wapahatajaa kohtan rupewat wallan otta-
 maan ja halligemaan. Jos satanas kokee u-
 skotta sinua, olewas langennen, niin älä mil-
 län muotoa mene pois wanhoiin syndiis, aja-
 tellen, se on yhtä kaikki, mitä pahaa minä
 teen, eli kuinga paljon minä igiäni synneistä
 huwitan, sillä langennut minä kummingin o-
 len, ja tarwigen wastauudesta palaita, ennen-
 kuin minä armon saada taidan. Älä myösk-
 kän ota etees yhtään uutta parannusen jär-
 jestystä, sen kautta tullayes jällens armoon,
 sillä siitä tule paljas oma teko, joka estä Ju-
 malan Dengen työn, taita saatta sinun val-
 joon murheseen, ja itse työsä langemaan. Sen-
 siaan

fiaan usko toisin olewan kuin pelkät, seiso-
 was vielä Jesuren armosa, odota Jesuren
 awun hetkeä, rukoile ahlerasti Wapahatajaa
 vielä osottamaan ja wakuttamaan sinua ole-
 was hänen omansa, tutkistele ahlerasti Jesu-
 ren armoa, rakkautta ja niitä armolupauksia
 kuin hän andanut on, warjellarensa omiansa
 langemuksesta. Rako sywäldä sydämmees ja
 tutki wisusti, jos löydät jonkun merkin sii-
 hen, ettes ole langennut; jos löydät jotakin,
 niin seisata yrwakaisesti siihen, ja anna Ju-
 malan Hengen johdatta sinua yhdestä toiseen,
 siihen asti, ettäs täydellisesti näet, kaikki hy-
 win sinun kansas olewan.

25) Yri niistä hienuisimmista tiusauksista
 on se kosta sinun yliges, rakas sielu, yhtä
 haawa seurawaiset tuskat tulewat: Sinä ru-
 pet kokonans epäilemään Jesuren armosta,
 ajatellen, Wapahatajan olewan wihaisten sinun
 päälles, ja hyljännien sinun; epäilemään myös
 jos Jumalan sana liene tosi, eli armolupau-
 ket sinun sopine; sinun päälles tarkawat
 syndiset himot, ja halu endistin syndiin, pal-
 jo kowemmin kuin itse epäuskon ajalla, niit
 ettäs joka silmän räpäs mielestäs näyt ole-
 wan mildä warsin voitettu; sinä tunnet syn-
 nin wiettelewäisemmäksi ja maittawammaksi
 kuin koston ennen; Että sinä taida huogata eli
 rukoilla ja wakkas vielä kuinga paljon ru-
 koilist ja itkist, niin näky Wapahataja war-
 sin päättänen, ettei kulla eikä autta sinua;
 sinun sielus tunduus näändywan woimattomu-
 desta

desta kaikkeen hyvään: ja kaiken tämän alla,
 nousewat nämät ajaturet sydämesäs; heitä
 kaikki toivo sirenäs, sinä olet kuitenkin huka-
 sa ja langennut, sen sinun tilas näyttää, hu-
 wita itziäs niissä synneissä, jotka sinua niin
 maittawat, sinä makat kummingin himoissa
 niiden wallan alla. **Wastaus:** Tämä ahdistus
 on niin kowa, ettei Wapahtaja salli sen tul-
 la muiden päälle, kuin niiden, jotka ovat
 pitkälle armosa tulleet, ja joilla suuri hengelli-
 nen woima on vastanseisoo; sillä ei hän pane
 yhtän suurembaa kuormaa päälle, kuin he
 kanda woiwat; niin kowa se on, ettei armoi-
 tetutkän ja paljon koetellut sielut sitä oikein
 ymmärtä ja käsittä taida, ellei he itse sinä o-
 le ollet; ja, että se on työläs ja lähes mah-
 dotoin sanoilla oikein selittä; sillä mikä taita
 rassambi olla sille, jolla se wahwin usko on
 ollut, kuin mielestänsä näkyä waipunen sy-
 wimbään epäilyreen? sille, joka rakasta Wa-
 pahtajaa ja wibaa syndiä sydämeistänsä, kuin
 nähdiä itsensä synnildä lähes woiteturi? sille,
 joka Jesuren armon kaikkein kalliimbana pi-
 tä, ja nyt kokonans kaipaa sitä? sille, joka
 pitää sen helwettinä, että Wapahtajasta eroi-
 tettu olla, ja pitää sen jo mielestän lähes niin
 olewan. Tätä ahdistusta vastaan ei ole muu-
 ta neuwoa, kuin että wereen asti kiltwoitella,
 ja waikkas vielä kuolifit eli näännyifit, ettes
 tahdolla mitän perän annais, eli epäilyren
 päälle heittäis, ehkä kuinga pahasti se filmi-
 sä näkyis olewan. Maatesas syngiammän
 epäilyren alla, Jesuren armosta, usko kuiten-
 gin

gin wastoin uskoa, ja toivo wastoin toivoa,
 pidä wähdänkin toivoa tällä. Ehkä kuinga
 wihaiseri ja hirmuiseri Wapahtaja sinulle nä-
 ky, niin pysy sinä kuitengin sinä, että hän
 on sinun paras ystäwas, ja hänen rakas sy-
 dämensä on muuttumaton sinua kohtan. Kä-
 sitä se päätös Jesuren nimeen, siihen nimeen
 johon uskaldanut olet, siihen nimeen johon
 ainoaan sinä luotta tahdot, ettäs ennen huk-
 kua tahdot Jesuren lupausien päälle, kuin
 pitä ne pienimmäskän asiasa walhena ja pe-
 tollisena. Waikkas luulet iges lähes peräti
 moitetuxi syndisildä himoilta, luota kuitengin
 siihen, että ne owat anderi annetut Christu-
 yen tähden, joka kaikki sowitzanut ja mara-
 nut on; ja että waikka ett sinä taida rukoi-
 la, että kuitengin sinun sielus surkia tila, on
 kyllä woimallinen rukous, sinun armastawai-
 sen Wapahtajas edessä. Sinun suuren wo-
 maitomudes alla, muista, että Jesus on hei-
 koisa wäkewä, ja että hän kaiken woimansa
 sinusa osotta, koska sittä sywimmästä woimat-
 tomudesas määat. Ehkä mitä ajatuxia sinun
 sydämesäs nouse: olewas armosta langennut,
 niin älä usko niitä, ja älä millän miutoa tie-
 tes mone tekemään endisiä syndiä. Wihdoin
 sinun sywimmästä wihelijäisydesäs, ajattele
 näin: Jesu minun Wapahtajani! jos nyt niin
 onnettomasti olis, ettäs minun hyljännyt oli-
 sit, niin en minä ikänäns kuitengan sinua
 hyljä; jos niin olis, ettet sinä minusta huo-
 lis, niin minä kuitengin yhtä kiwasti egin
 sinua; jos niingin olis, ettäs pitäisit minun
 wihol.

wihollisenas; niin minä kuitengin tahdon sinun parhana ystäväni pitää, ja niin kauwan waiwata sinua minun rukouksillani, wailitta sinun edessä hädäni, huuta sinulda apua, että sinun täyty minua autta; jos niin-
gin olis, että minä länngennut olisin, niin minä hengellisessä kuolemasani kuitengin ma-
kaan niin kauwan sinun arms owella, että herätät minun, ja wirwotat minun elämään, mutta en minä sinusta pois luowu endisiin syndiini. Taita sinun sydämes tämän abdi-
sturen alla myös usein ruweta naurisemaan ja walittamaan, niinkuin Job ja Dawid teit; mutta se sama Wopastaja, kuin anderi an-
doi heille, eikä lükenut heille sitä, teke sen myös sinulle, (kako sinä 24 kappalesa. Tä-
män abdisturen alla ota tutkistellakses woimal-
lisa Ewangeliumin todistuksia, esimerkiksi: Job.
19: 30. Se on täytetty, eli, Eph. 3: 19. JEsu-
suren rakkaus käy yligen kaiken tundemisen,
eli jota kuta muuta. Ota waari ja noudata
niitä hyviä liikutuksia kuins sen alla tunnet,
niin se sinun wahwista ja wirwotta, autta
myös usein woittamaan. Jos sinä tämän ab-
disturen woitat, niinkuins todella woitatkin,
jos sinä sitä noudatat, kuin nyt lyhykäisesti
sanottu on, min sinulla on suuri hyödytys
sitä; sinä wahwistut epäilemättä sen kautta
uskosa, kossas sen syngiämman epäilyren pääl-
lekaratesa, olet oppinut rippumaan kiini JEsu-
suren armsa ja ijankaikkisessa sowinnosa; sil-
loin sinä oikein opit tundemaan, ja wahwa-
sti luottamaan JEsuren armahtawaisen sydä-
men

men päälle, kossas olet pitänyt hänen parhaana ystävänsä, silloingin kuin hän on näkynyt sinulle muuttunen hirmuiseri; silloin sinä oikein makuteturi tulet sinun syndeis anderi saamisesta, kossas niiden hirmuisimbain päällekarkauksen alla, olet uskonut, ne olewan Christuren tähden anderi annetut; silloin synnit mahtawat sinulle oikein vihattawixi tulla, ja sinä oikein wisuri walwomaan, niiden ensimmäisiä päällekarkauksia vastaan, joka olet nähnyt kuinga ilkiät ne owat, ja millä hirmuisella woimalla ne sinun sieluas waltan otta tahtowat; silloin rukous oikein kalliixi tule, sinulle, joka olet koetellut, mikä hyödytys sinulla siitä on; ja kossas mielestäs ett taida rukoilla, niin ett sinä siitä hämmästy, joka olet hawainut, että sydämes lewottomuus on waihattanut Wapahujan tykönä kaikki, silloingin kuin huules owat suljetut ollet; ett sinä myöskän ikänäns enä epäile, Wapahujan taitawan warjella sinun langemasta, kossas olet nähnyt hänen tehnen sen silloin, kuins lähimbänä langemusta olit. Paljon sinä opit, paljon sinä wahwistut, tulet myös puhdisteturi mailman ja omasta rakkaudesta.

27) Wielä nyt on usiambia ahdistuxia; mutta ettei ne ole niin tavallisia kuin nämät mainitut, niin minä tahdon ne pois jättä ja lopuri, ainoastansa mainita: Että se oikia usko, karsiwällisyys, rukous, Jumalan sanan tutkiminen, igensä ylönnandaminen Jesuyen kasiin, ja Jesuyen pyhä Ehtollinen, owat kai-

lisa

Tisa ahdistusisa wälttämättömät, , woimalliset ja sinatut wälkappalet, joiden kautta se uskownainen epäilemätä aina pitää woittaman.

22) Nyt minä tahdon anda sinulle neuwon ja lohduksen niitä hengellisiä kiusauksia vastaan, jotka ei ole muuta kuin yllytyksiä syndiin, saatanalda, mailmalda, ja omalda tumelluxelda, kato Jak. 1: 14. ja tahdon sen harwoilla sanoilla tehdä. Kaikkia näitä vastaan, ja kaikisa tiloisa, muista ja noudata seuraawaisia neuwoja: Ensin, luota wahvasti siihen, että Wapahtaja on sinun warjeluwa, niin ettes pahalda voiteta, sillä meidän uskomme on se woitto, joka mailman woittri, 1 Joh. 5: 4. Toiseri, Käytä urhollisesti hymäres ne hengelliset woimat, kuin Wapahtaja yhdisty. zesä ige kansansa, ja hänen hengensä sisällä asunnon kautta on andanut sinulle, että kiusauksen ensimmäisesä päällekarkeyesa vastaan seisoisit ja luoletaisit sen. Kolmanneri, malta, että jos sinä Jumalan Isänäs pidät, kuinga se mahdollista olis, että ehdollas hänen mielensä rikkoisit; jos Jesuren ylkänäs pidät, kuingas mielistyisit siihen, kuin hänelle kaubistus olis? Muista, kuinga kalliisti Jesus kaikki sinun syndis maxanut on, ja jos se on oikein, että sinä enä huwitat igiäs yhdesälän synnisa, joka hänelle niin kallis oli sowitta; niin myös että syndi on se, kuin taita Jesuren sinun sydämeštäs pois aja, ja sinun onnettomaxi tehdä; ja ongo se sowelja-ka yhden silmänräpäyksen ilon tähden, pois myydy

myydä ijankaikkisen ilon, ja että nykyisen hy-
vän tähden, jättä taiman ja kaiken sen autu-
den kuin tulevaisesa sinua odotta? Muista
myös, että syndi on perkelen työ, tahdotkos
sits anda perkelen sinusa vaikutta, ja olla
hänen onnetoin orjansa? ja että synnin pi-
däis sydremän sinun ijankaikkiseen ja paran-
damattomaan onnettomuteen. Neljännexi ru-
koile Wapahatajaa hartosti, että hän auttais
sinua woittamaan ja kuolettamaan kaikki syn-
diset himot; jota enemmin ne sinun pääsles
karkawat, sitä kiuemmin rukoile sinä Wa-
pahatajalda apua. Wiidennexi, jos pikaisen
ja kunniallisen woiton tahdot, niin nautige
hartaudella Jesuxen Ehtollista, sillä se syn-
dein tähden haawoitettu Wapahataja, teke syn-
nin himosta pian lopun, ja se wäkewin wir-
ta ei taida niin pian walkiata sammutta, kuin
Jesuxen weri sinun syndiset himos tukahutta.

29) Nyt tahdon minä tämän Turkisteles-
muren lopulla anda sinulle lohduitusta ja neu-
woa ruumillisissa murheissa; jonga minä lyhy-
käisesti tehdä tahdon. Köyhydesä lohduitta i-
ges sillä, että niin totta kuin Jumala Chri-
stuxesa Jesuxesa on sinun Isäs, niin hän an-
da sinulle, mitä sinun ruumilliseen elämääs
tarpekkista on; sillä jos luonnollinen Isä pitä
murhen lapsistansa, paljo enemmin sinä sitä
sildä suurelda ja taiwastiseldä Isäldä odotta
taidat; ja ennen pitä taiman kaste mannari
muuttuman, ja Rowan kassion wettä anda-
man, kuin sinun näljästä hukkuman. Edes-
pän

päin muista, että jos sinä maallissa puutosta kärsit, niin on sinulla hengellistä sunausta siitä runsammin, ja että ne tavarat joita sinun sielus nautiße, ovat suuremmat, kuin rikasten äwerjät tavarat, ja että se turmelema-
 toin perindö, kuin sinulle on källelle pandu, woitta kaikki luodut kappalet, ja mitä kuole-
 waiset kielet mainita taitawat. Ylönkähesä, loh-
 duta igiäs sillä, että se ylönkähe kuin sinä
 Christusen tähden kärsit, ei ole mitän sen pil-
 kan suhten, kuin Jumalan Poika sinun tähtes on kärsinyt; että se kunnia, jota sinä
 nautiße, on tuhatta kerta suurempi, kuin se,
 jonga kruunut ja waldikkat tuottawat mail-
 man suurimmille ruhtinoille; ja että sinä, eh-
 kä kuinga halpa ja ylönkä ottu sinä olet, so-
 kialda ja jumalattomalda mailmalda, kuiten-
 gin kerran tulet halligemaan Jumalan ja ka-
 rigan kansa. Wainomisen ja wihan alla, loh-
 duta igiäs sillä, että se on todistus siihen, et-
 täs olet Wapahujan oma, koska mailma kau-
 naa ja wainoo sinua totuden ja jumalisuden
 tähden. Rohduta iges sillä, että kaikkimal-
 dias Jumala suojele sinua woimatoinda mail-
 maa vastaan, ja mitä woimattomus voi kaik-
 kimaldaisutta vastaan? Ettei sinun kauwon
 tarwiße muukalaisen olla pahasa mailmasa,
 wan pian pääset taiwällisen Jerusalemin i-
 jankaiikkiseri asujammeyi, kusa ei mailma enä
 sinua wainota, eikä kiukku wahingoitta saa.
 Sairauden alla lohduta igiäs sillä, että jos
 ruumis sairastaa, niin nautiße sielus alino-
 maista terweyttä kaiken terweyden Jumalal-

da, sinun kalliida Wapahajaldas, joka ei i-
känäns sinua ylönnanna, wan alinomiaa hol-
hoo ja wahwista sinua; ja että tämä raadol-
linen elämä pian loppu, ja sinä Wapahajata
ka'raiseri tulet, 1 Joh 3: 2. Käikisa maal-
lisisa murheisa lohdata iges sittä, että kaikki
mitä sinulle tapahtu, se tule sinulle hywäxi;
sittä Wapahajata joka on sula rakkaus, ei tai-
da mitän muuta sinulle tehdä, kuin mitä si-
nulle hyödyllistä on; ja että kaikki mitä sinä
kärsit, on wäähä ja kestä ainoastans silmän-
räpähynen, mutta se autuus kuin sinulle on wal-
mistettu, on ääretöin ja ijankaikkinen.

6:des Tutkistelemus.

**Kuinga Jumalan lapsen tule igensä
käyttä sairaudesa ja kuoleman
vuotella.**

Miin kauwan kuin sinä elät, tule sinun
ikäwöitä pelastusta täällä, ei kärsimättömyde-
stä siitä kuin sinun täyty täällä kärsiä, wan
halusta päästä fangiuden majosta, sinun Wa-
pahajatas tygö. Jos yxi awio puoliso ikäwöi-
he, lohdata toista, kossa he kauwan erinäns
ollet owat, paljo enemmin sinä Jesuxen mor-
flan, mahdat ikäwöitä, saada kohdella sinun
taiwällisen ylkäs, kotona hänen tykönnänsä,
saadares ijankaikkisesti nähda hänen Ininkuin
hän on, kunnioitta hänen haawojansa, ylistä
händä kaiken kärsimisensä edestä, maista hä-
nen

nen hyödyntä ja rakkaudensa suloisutta, ja nautita osaa kaikesta siitä autudesta, kuin hänen yhdistyksensä täydellinen tunneminen myöskin tuo. Pidä jokainen silmän räpäys elämästä, niinkuin se viimeinen olisi, pidä aina senkaldainen uskallus tapahtajaas, ja waella niin hänen edesänsä, että joka hetki ilolla taidat ja tahdoisit iankaikkisuteen sisälle mennä, millä kuolemalla hywänsä Jumalaa sen tahdois tapahtumaan. Ajattele usiammat Herrat päivästä, jos sinun pitäis lähtemään täällä, jos olisit kohta walmis siihen; eli jos on jotakin mielestä, kuins tahdoisit ensin toisiin olemaan, niin harjoita iges niin uskosta ja totisesta Jumalisuudesta ja hywydestä, että aina walmis olet. Ohden uskosta ja armonsa wahvistetun Christityn, tule aina siinä järjestyksessä olla, että hän ilolla tahto kuolla. Mutta jos sinun tule pitää jokaisen hetken viimeisenä, paljo enemmin jokaisen taudin; ja kuinga sinun sen alla, sekä ruumillisissa että hengellisissä tule iges käyttöä, sen mindä nyt tahdon näyttää; ja ensin ruumillisissa asioissa.

1) Niin pian kuins sairaxi tulet, niin muista kohta, että lähtemisessä taidais tarjona olla; ja jos tauti kowaxi näky, niin egi neuwoa taitawalda lääkäriä, eli jos ei sitä ole, niin muilda ymmärtäwilda ihmisiä; sillä siinä olet welwollinen Jumalalle sen, että muidengin neuwon jälkeen, egit säilyttää sitä luonnollista elämää kuin hän sinulle andanut on, niin pitkälle kuin mahdollista on, ja joka

toisia teke, se on igensä murhaja. Eikä ajattele niinkuin muutamat warsin yrinkertaiset ihmiset, että se on turhaa esia Raakkaria; sillä jos Jumala on minun määrännyt kuolemaan, niin minä kuolen, mutta jos Jumala on määrännyt minun elämään, niin minä jään elämään, joko minulla on Raakkaria eli ei. Sillä ota waarin, ensiyi, että enimmäst Jumalan päätöret, ihmisten sekä hengellisestä että ruumillisesta menestyksestä owat wisittä ehdolla tehdyt, nimittäin, jos ihminen käyttää hywärens määrättyt wälitappalet, niin hänelle käy hywin, mutta jos hän laiminlyö ja ylönläkö wälitappalet, niin hänelle käy pahoin. Toiseyi, olis Jumala turhaan andanut parannuksen wälitappaleita kaswa, jos ei niistä hywää olis, ja se sodeis warsin hänen wiisauttansa wastan. Kolmannexi, me näemme Jumalan sanasta, että parandajita tule käyttä hywärensä: Kunniota Parandajata kohtullisesti, että saisit hänen hädän aikana, sillä Herra on luonut hänen, ja parannus tulee sildä korkeimmalda, ja kuningat kunnioittawat häudä. Herra anda parannuksen kaswamaasta, ja toimellinen ei käkö sitä ylö, Syr. 38: 1, 2, 4. Jumala itse on toisinansa luonnollisista wälitappaleita käyttänyt; koska Esaias Jumalan puolesta oli lähetetty Kunin gan Hiiskian tygö, niin hän pani sikunarypälän Hiiskian paisuman päälle, 2 Kun. 1. 20: 7. Neljänneri, osotta joka aikainen koettelemus, että monda owat säilynet ja harwat kuollet, jotka lääkityxiä nautinnet owat, koska sitä wastan

vastaan samassa taudissa monda kuolevat ja
 harvat paranevat, niistä jotka laimilyönet
 ovat wälkappalet. Mutta siinä sinusa kar-
 ta, ettes tekis lääkäriä ja lääkityxiä ihelles
 epäjumalixi, ajattellen, että sinun elämäs ja
 terweydes tule yriänsä niistä; wan rukoile
 sinun terweydes Jumalata, jonga wallasa se-
 kä ruumin että sielun elämä ja terweys on,
 jos hänelle kelpa että sinun vielä pidäis elä-
 män, andamaan lääkityxisse woimaa wai-
 kutta sinun parannuxyses; eli myös, jos hänen ar-
 mollinen tahtonsa on, että sinun kuoleman
 pitä, että hän sinun kipus liewitäis; usko
 myös hänen tekewän sen, sillä usko on niin
 runmiällisä kuin hengellisissäkin, wisi tie löy-
 tä awun Jesurelda.

2) Jos tahdot tehdä jongun testamentin
 eli asetuxen tawarastas, ennen kuins kuolet,
 niin tee se kohta, ja älä wiimytä siihen asti,
 kuins yriänsä ja yriwäksimmasti tarwiket
 ajatella, sinun edessä seisowaisista kallista mat-
 kaas. Jos sairaus on siitä laadusta, että si-
 nussa näky junri wäähä aikaa jälillä olewan
 elää, eli maalliset asiat ylönpaljon rasitais ja
 häirigis sinua, niin jätä kaikki Herran käsiin,
 ja ajattele ainoastans sinun ijanlakkisista pa-
 rastas; niinkuin Christityn, tule sinun aina,
 niin paljon kuin mahdollinen on, pitä asias
 siinä järjestyksessä, ettei kuolemas jälken, pe-
 rillisilläs olis riidan ja eripuraisuden sias.

3) Niin paljon, kuins taidat, niin estä
 sen-

senkaldaisia ihmisiä tygös tulemasta, joiden seurasta ei sinulla ole sielullis rakennusta, senkaldaisia jotka juttelevat edesäs ainoastans turhia ja maallisia, sillä ne häirigewät sinun ajatukses, jotka pidäis kokonans kootut oleman sinun Wapahtajas tyhönä, ja sekoittawat ne niin, ettes isoon aikaan saa niitä oikein kootuyi jätens kalliisiin aineisiin; ne rakkawat ja wäsyttäwät sinun.

4) Älä päästä ketaän tygös maallisia tapauksia ja uusia sanomia juttelemaan, sillä ei ne paranna, wan pahendawat sinun. Älä myöskään anna pauhawaisien ihmisten tulla sinua lewottomaksi tekemään, wan laita niin, että kaikki olis hiljaisesti, ettäs saisit kootulla ja hiljaisella mielellä lewätä Wapahtajas tyhönä.

5) Älä rasita mielsäs asioilla ja affareilla kuin huonen pitoa eli maallista kugumistas kosewat, wan egi koko sielus kansa Jumalan waldaknuda ja hänen wanhurisauttansa, Matth. 6: 33.

6) Jos sinun holhoukses on huonompi, ettäs taikka olet köyhä, eli ettei kukan tahdo oikein korjata sinua, niin älä sitä epäilewäiseksi eli karsimattomaksi tule; man uskosa Wapahtajajan päälle, ja odotuyesa sitä paljoa hywää, kuin edesäs on, karsi kaikki katkerudet Christillisellä hiljaisuudella, ja egi palkita ruumilliset puutoyses, sillä, ettäs omistat iselles kaikki

Kaiikki pönpaldifesti, uskon kautta Jesuren
päälle, mitäs sielulles tarwihet.

7) Älä sitä sure, jos jätät lapses ja o-
maisies köyhyteen, holhomattomaan ja huo-
noon tilaan, sillä Jumala joka ruokki taiwan
linnut, ehkä ei he kylwä eikä niitä, joka
waatetta pekön ruohon, hän on myös ruok-
kiva ja waatettava heitä; anna ne halullise-
sti Jesuren käsiin, pyydä händä hartasti pi-
tämään heitä armollista murhetta ja autta-
maan heitä; niin sinä jätät heille runsaiman
ja rikkamman perinnön, kuin jos jättäisit
heille tuhansia. Mitä sinä olet ollut muuta,
kuin yri wälikappale Jumalan kädessä, heitä
holhomaan? Jos hän sinun pois otta, niin
hänellä on vielä lukemattomia neuwoja ja
wälikappaleita siihen jälillä. Kenelläs luulet
armahtawaisemman sydämen olewan sinun o-
maisias kohtan, sinulla eli Jumalalla? eikö
Jumalalla? Eikö siis hänen pidäis sitä teke-
män, sitä enemmin, koska hän on luvannut
olla meille sitä jalombi auttaja ja turwa, ko-
ska hän kuhu sen pois, joka ennen hänen
puolestansa on holhoja ollut. Jos sinä uskot,
kaiken maallisen hywän, sinun! omaisildas loppu-
puwan, koska sinä kuolet, niin sinä teet iges
Jumalaxi, jolda ainoalda se kaiikki tule; mut-
ta jos sinä uskot, että Jumala Jsaäisesti ja
armollisesti on sinun omaises holhowa, koska
ei sinua enä ole, niin hän myös sen teke, niin
että mailman pitä ihmettelemän sitä, sekä si-
nä että he saawat Ferran ijanlakkisesti sen

edestä ylistä händä. Niin paljon kuins voit, waaroita ja kehoita omias ja ystäwitäs, ja muitakin, sydämellisesti, totiseen Jumalisuteen, sillä ei kenengän waaroituyet paremmin wai- kuta eläwisä, kuin nüden, joita ei he ennen kohtele, kuin iiankaikkisuus on heidän sanan- sa totuden wahwistanut. Kanna myös uskol- la ja rukouyella sinun omaistes hengellinen ja ijankaiKKinen menestys Jesuxen eteen, niin sinun pitä kerran sinä suurena kokous päi- wänä ilolla näkemän, ettei se ole ilman siu- nattua hedelmätä ja hyödytystä ollut.

2) Jos Jumala sinulle on katowaista rik- kautta andanut, niin jaga siitä köyhille, eri- nomattain niille jotka Jumalata pelkäävät, ja niille jotka sinä tilasa owat, ettei he taida tarwettansa muulle walitta, sillä ne aina suu- rembaa puutosta kärsiwät, kuin ne, jotka wi- heljäisyydensä ilmoitta taitawat. Jos mahdol- lista on, niin anna niin, ettei muuta kuin kolme sinun andimestas tiedä, sinä joka an- nat, se joka lahjan saa ja tule autetuyi, ja Jumala kuin kaikki näke ja kosta. Koska si- nä menet pois, armosta ijankaiKKisesti wasta- ottamaan, niitä suuria autuden tawaroita, kuin: Jesus sinulle walmistanut on, kuinga se olis mahdollista, ettet sinä Christillisestä rakkaudesta jakais köyhälle, niistä katowajsi- sta tawaroista, kuin sinun jättämän pitä, ett enä tarwige, eikä enämbi sinua hyödytä?

Uyt minä Toisxi rahdon osotta, kuinga
sinun

sinun Bengellisissä asioissa tule itzes täyttä sairaudesa ja kuoleman vuoteella.

1) Se on jō sanottu, että sinun pitää arwaman jokaisen filmääräpäyren, paljo enemmin jokaisen taudin, niinkuin se wiimmeinen olis. Jos sinulla on elämä usko niin jokainen lipu on sinun mielestäs, niinkuin se sana kuin Propheta Esaias toi Kuningas Hissian tygō. Toimita talos, sillä sinun pitää kuoleman, ja ei elämän, Es. 38: 1. Nimitätän, sinä odotat ilolla, että sinun pelastures surkeudesta, ja sinun menos taiwaseen olis käsillä, ja sinun sydämes on kokonans ylös nostettu kaikista maallisista sen tygō joka sinun edestäs kuollut on, ja sen kautta sinun kuolemas kuolettanut, ja jonga tygō sinä ijäisesti muutta mielit.

2) Se on sinulle tarpeellista ja hyödyllistä että ehit ja annat noutaa tygōs yhden totuden todistajan, käsikäisen Christuxen puolesta, nimittäin toimellisen opettajan. Ilmoi ta sille wiispittömästi ja ilman ehdota sinun sielus tila, ja mikä toivo sinulla on sinun Wapahatajas tygō; ota vastaan jokainen sana kuin hän sano, niinkuin Jesuxen omasta suusta; anna hänen enemmin wirwotta sinun uskos, sytyttää sinun sydämes, ja rohwaista sinua ijanlaikkisuden matkalla; laita niin, että hän sitä usiammin kertoo oppimisensa, jota pidemälä sinun tautias kesiää.

3) Laita

3) Laita niin että sinulla olis Jumalata rakastawaisia ihmisiä seuranas, ja holhojina, sillä niissä sinä paljon hyödyt. Niinkuin mailman lapset wiettelewät ja wietellän, niin Jumalan lapset kehoittawat ja kehoitetan toinen toiseldansa hyvään; pyydä heitä, niinkuin heidän omakin halunsa on, Ewangeliumin woimallisella totudella aina enemmän wahvistamaan ja wirwottamaan sinua, että niinkuin se ulkonainen ihminen aina enemmän heitoksi tule, se sisällinen mahdais wahvistua; ettei he kauwan eräsänsä puhuis, wan usiasti ja lyhykäisesti, ja että he silloin egeisit ne woimallisimmat ja wirwottawaisimmat totudet; anna heidän myös lukea edesäs muutamia kalliimia P. Raamatun paikkoja, walituita wirsiä. j. n. e. lukemisen alla ja wälillä, tutki sinä pyhitetyllä hartaudella, mitä he edesäs lukewat.

4) Kartta kaikki turhia ajatuyia; kiinnitä kaikki ajatuyes Wapahtajaas, ja siihen kuin edesäs seisoo; tutki ainoastans Jesuyen kowaa karsimistä ja katkeraa-kuolemata, joka sinulle nyt on tulewa ijankaikkisexi hyödytysxi, kuinga kalliissi hän sinun on ostanut, ettei hän sinun sentähden taida anda hukkuas; tutki hänen ääretöindä rakkauttansa, josta sinä jo paljon nautinnut olet, ja nyt kaikesa amarudessa sinun päälles ilmanduman pitää; ajattele hänen sanomatoinda armoansa, josta hän sinun jo on osallisexi tehnyt, ja jonga ainoan päälle sinä nyt ijankaikkisuteen tulet mene-

menemään; muista että sinun pelastukses kaikkesta wihelijäisydestäs, ja alku ijankaikkiseen auttutes on käsiillä. Karta turhia puheita, ja kaikki sinun puhes olkon yriänsä sinun riisinnaulitusta ystäwästä, ja sinun toiwostas hänen tygönsä, ynnä ahkerain ja palawain rukousten kansa hänen tygönsä; sillä niinkuin sinulla ei taida olla monda hetkeä rukoulla, niin olkon sinun rukoukes sitä palawambi; muista että Wapaltaja iämän ainoan rukouksen päälle: Serra muista minua, koskas tulet waldakundaas, Wastais: Tänäpäniä pitä sinun oleman minun kansani Paradiisissa. Mah-ta siis kaikki sinun uskolliset rukoukes olla woimallisia wahwisturia sinun ijankaikkisen autudes päälle. Karta kaikkia turhia murheita, ja pidä siitä yriänsä murhetta, että wahwistuisit armosa, Jesuxen rakkaudesa, ja ijankaikkisen elämän wiisidydesä.

5) Kaikkein sinun waiwais ja karsimises alla ole karsiwäinen, ylönnandain iges kokonans Christuxelle Jesuxelle, ja lewäten hänesä; anna Jesuxen karsiwällisys jolla hän waiwansa ja kuoleman kannoi, tehdä sinun karsiwäisexi wiimmeiseen asti; muista myös sinulles wahwisturexi, että kaikki mitä sinä karsit, se tule rakkaalda Isälda, joka ei tee sinulle muuta kuin mitä sinulle hyödyllistä on, ettei tämän nykyisen ajan waiwat, ole sen kunnian werta kuin meille ilmoitetan, Rom. 8: 18. Jos kipus on kowa, niin muista, että pääset sinne, kusa ei kipus sillen ole, Jlm.

f. 21: 4. Jos kuivama poltto sinua wai-
 waa, niin tiedä ettei sinun siellä enä pidä ja-
 noman, sillä kariga joka istuimen keskellä on,
 on johdattawa sinun eläwäin wesilähdetten
 tygö, 7 luku. 16, 17. Jos unettomuus ja
 woiwattomuus sinua waiwaa, niin wakutta
 Sengi, että sinun pitää lewämän sinun tõi-
 stäs, 14: 13. ja mikä hywäns sinua rasitta-
 ne, niin muista, että tämä katowa pitää pu-
 keman päällensä katomattomuden, ja kuolewa
 puke päällensä kuolemattomuden, 1 Cor. 15:
 53. kessäs autudella rawitan, herättyäs Ju-
 malan kuwan jälkeen, Ps. 17: 15.

6) Anna Jumalan Hengen hywin wah-
 wista sinua uskosa, sytyttä sinua rakkauteen,
 kaswatta sinua hywästä, siinä se silmänräpäys
 riendä, jona sinun uskollisudes pitää kruunat-
 taman sinun rakkaudes palkittaman, ja sinun
 pitää saaman ijankaikkisen ja turmelemattoman
 tawaran; anna Jumalan Hengen niin wah-
 wista sinua uskosa, että tulet niin wiisiyi
 Jesuren asuwan sinun sielusas ja olewan li-
 kisimmästi armosa sinun kansas yhdistetyn,
 niinkuins tiedät sielus vielä ruumisas asuwan;
 sinun sielus niin wiisisti olewan Jesuren kal-
 lilla wanhurssauden pugulla puetetun, kuin
 sinun ruumis katowaisilla watteilla on wer-
 hoitettu; sinun sielus niin totta saawan ijan-
 kaikkisen elämän. kuin sinun ruumis ajallisen
 kuoleman läpige käymän pitää; että tiedät
 sielus niin totta Jesuren kansa kunnian istui-
 melle tulewan, kuin sinä nyt tauti wuotella
 ma-

mafaat; niin totta saamas ijankaikkisudesa wanhurssauden auringea kagella, kuins aja-
sa olet luonnollisen auringon waloa kagellut
ja nautinnut; ja, pian pääsewäs sen pyhän
kolmeyhteyden ja kaikkein autuitten seuraan,
niinkuins nyt ihmisten seurasa olet. Syytä
igiäs niin rakkaud- sa, ja wahwista igiäs hy-
wäsä, ettäs ajasa alkaisit olemaan se, kuin
sinun ijankaikkisudesa oleman pitä.

7) Nautige Jesuren pyhäk Ehtollista,
sillä se joka lähte pikälle matkalle, tarwige
hywän ewään, ja siyi tämä Ehtollinen telpa
sielulle, joka pitä ijankaikkisuteen matkusta-
man; sen kautta sinä uskosa wahwistetän, ar-
mosa kiinnitetän, tulet wäkewäri sotimaan si-
tä wiimmeistä wihollista wastan, ja walwiri
kuolemaan; siinä anda Jesus sinulle, sen si-
nun tähtes weristetyn ja lämissetyn kätensä
sen päälle, että sinun autuari tuleman pitä,
wahwistus kirjan täiwan päälle, kirjoitetun
hänen omalla werellänsä, wahwistetun hänen
haamoillansa, todissetun hänen Hengellänsä,
ja, ei wähebää pantia ijankaikkisen elämän
päälle, kuin igensä kokonans; usko wigisti ja
järkähtämättömästi, että niin totta kuin sinä
syöt ja juot Wapahtajas ruumin ja weren,
joka sinun edestäs kuollut on, niin totta saa-
was elä ijankaikkisesti hänen tähtensä; että
niin totta kuin sinä syöt ja juot Wapahtajas
ruumin ja weren maan päällä, niin pitä si-
nun syömän ja juoman hänen kansansa hänen
kunniansa waldakunnasa; että niin totta kuin

se ruumis ja wert, kuins syöt ja juot, on
 tawasa, niin tulet sinä myös siellä rawitta-
 wari heikumalla niin kuin wirralla; että niin
 totta kuin sinä suullas JEsusta nautiket tässä
 elämässä, niin sinä ijankaikkisudessa samalla
 suulla saat ylistystä hänelle weisata; että niin
 totta kuin sinä nyt heikoudesta kumarrat hä-
 nen armo pöydällänsä, niin sinä saat kumar-
 ta hänen kunnians istuimen edessä korkeimma-
 sa täydellisyydestä. Jos kaudon sairastamaan
 tulet, niin nautike JEsuxen Ehtollista usiam-
 min, sinun hengellisen elämäs wahwistamise-
 ri, sillä armon pöyttä on aina rakettu, JE-
 sus aina walmis, ja se hywä ei koskan lija-
 ri; jos tahdot saada kaikki mitä sydämes ha-
 laja, mitä JEsus täitä anda, ja sinun tilas
 tarwike, ollesas vielä maan päällä, niin älä
 tämän Utrian nautindoa laimilyö. Se joka
 kaudon sairasta, ja harwoin tätä Ehtollista
 nautike, ei se oikein tätä asiaa ymmärrä,
 taikka hän on huono Christitty.

8) Älä pelkä kuolemata, sentähden ettes
 ole mielestäs kyllä walmis, sillä niinkuin us-
 skowainen, olet sinä aina walmis kuolemaan;
 usko se ainoa on, joka sinun JEsuxen kansa
 yhdistä, sinulle hänen ansionsa omari saatta,
 ja sinun siihen walmiiri teke; niinkuin usko-
 wainen olet sinä se morsian, jolla on aina öljy
 jyä lampusa, usko sielusa, ja olet walmis me-
 nemään Ulkää wastan, ehkä hän yölläkin tu-
 lis, eli sillä hetkellä kuins wähimmin ajatte-
 list; ja niinkuin uskowainen sinä kuolet au-
 tua.

tuasti, millä hetkellä hywäns sinä poisnuikut, sillä Raamattu todista, että joka usko, se tulee autuaksi, Mark. 16: 16. ja autuas on se joka usko, Luk. 1: 45.

9) Älä pelkä kuolemata sentähden, ettäs jo olet, eli wasta taidaisit joutua epäilewäisiin ajatuxiin, ja sinä kuolla, sillä se on jo osotettu, että heikolla uskolla on sama oikeus Jesuxen armoon ja ijankaiikkiseen elämään kuin wahwimmallakin, ja että koska sinulla on yriwäkainen halu Jesuxen armon perän, niin sinulla on armo, ja kuolet autuasti, (Luk. 3: mas Tutkisteleminen 21 ja 22 lappale.) Sen ainoan tahdon siihen lisätä, että se on suuri eroitus olla epäätiedosa; ja epäilyreen waipua; se joka epäilyreen waipu, hän päättää hukkuwansa, ei enä ano, ei egi, eikä tahdo kuulla puhuttawangan armosta; mutta se joka epäätiedosa eli epäilewäisissä ajatuxissa on, hän anoo ja egi Jesuxen armoa ja aututta halullisesti, mutta ei ole wan wakatettu saawansa sitä, ja ne estet kuin epäätieto siihen tielle pane, tekewät hänen halunsa suuremaksi, pyrkimään sitä kiwammasti, saawuttayensa sen kalliin päämäärän. Se edellinen hukku epäilyresänsä, mutta ett suingan sinä, jolla se wiimmexi mainittu mieli on; sillä se on mahdotwinda, Wapahatajan, jolla on tuhatta kerta suurempi halu pelasta ja autuaxi tehdä sinua, kuin sinulla igellä onkan, ettei hän sitä tekis, koska hän näke sinulla niin palawan halun sen perän olewan. Mahdo-

toin Barabtajan, joka on lumannut, että jokainen joka ano, hän saa, joka ehi, hän löytä, ja kolkuttawalle awaran, Matth. 7: 8. ettei hän annais ijankaikkista elämätä sinulle, joka yriwafaisimmalla halulla sit ehit käsittä-
 jee, ettei hän awais taiwan owee sinulle, joka sydämellisellä ikäwödigemisellä sen päälle kol-
 kutat; että Barabtaja, joka ihe ehi sitä ka-
 donnutta lammasta, ja kaiken taiwan joukon
 kansa iloise, koska se löytyy on, ottais sinua
 ijankaikkisesti vastaan, sitä lammasta joka niin
 halullisesti händä ehit, eli annais sinun kaik-
 kein autuitten kansa ijankaikkisesti iloita; et-
 tei hän, joka ihe waikutta sinusa totisen ha-
 lun autuden perän, myös sitä täyittäis. Pa-
 wali waikutta, ettei nykyiset eikä tulewaiset
 taida meitä Jumalan rakkaudesta eroitta, jo-
 ka on Jesuxesa Christuxesa meidän Herrasam-
 me, Rom. 8: 32. niin ei myös epäileminen si-
 tä tehdä taida, pidä wan päälle, yriwafai-
 sen halun ja ehimisen kansa Jesuxen, hänen
 armonsa ja autuden perän, waikkas siitä e-
 päilisit, niins saat nähdä iges kuolemasa iha-
 nasti petetyri, ja kossas luulet iges nukk-
 wan kadotukseen, niins heräjät Abrahamin
 helmasa; sillä sinuun sopi Jesuxen lupaus
 kokonans: Älä pelkä piskuinen lauma, sillä tei-
 dän Isällänne on hywä tahto, anda teille wal-
 dakunnan, Luc. 12: 32.

10) Älä pelkä kuolemata sentähden, et-
 täs taidaisit kuolla houraillemisesa, ja sen alla
 ajatella, puhua eli tehdä sitä kuin sopimatoin-
 da

da olis, niinkuin usein näet muiden teke-
 wän, ja että se taidais wahingoitta sinun u-
 sfoas. ja estä sinua autudesta; sillä niin wä-
 hän kuin se hulluin unennäkö taita wahin-
 goitta sinun usfoas, autuuttas eli sielus hy-
 wää, niinkuin minä jo 5:nen Lutfist. 9:stä
 kappalesta esottanut olen, niin wähdän myö-
 se hulluin houraus sitä tehdä taita, sillä mo-
 lembain alla ett sinä ihias hillitä taida; Se
 olis wäärys, jos Jumala annais hourauren
 wahingoitta sinun sieluas, jota ett sinä woi
 estä, wan hän ike anda sinun päälles tulla;
 ja jos hän ike pane sen päälles, niin ei hän
 taida sallia sen wahingoitta sinun usfoas ja
 autuuttas; sillä se södeis Jumalan laupiut-
 ta wastan, ja sitä pää tarkoittusta wastan, jo-
 ta warten JESUS ulosannettu, kärsinyt ja
 kuollut on, kuin on sinun autudes; ja jos en
 me huhu, ehkä kuinga me alaspainetan, 2
 Cor. 4: 9 niin ei taida myöskän houraus si-
 nua huhutta, Koko 1 Cor. 10: 11.

11) Älä pelkä kuolemata sentähden, et-
 tä koska sinulda viimeiseldä taito kato,

niin ett sinä enä taida rukoulla eli Wapah-
 tajaas ajatella; sillä tiedä se ja malta, että sil-
 loin kuin ett sinä enä rukoulla taida, niin
 JESUS kertoo esirukourensa sinun edestäs,
 Pyhä Hengi huokourensa sinun puolestas;
 silloin JESUSEN meri kerrotulla woimalla pu-
 hu sinun puolestas hywää. Koska ett sinä e-
 nä woi ajatella Wapah-tajaas, niin hän lau-
 piasti, rakkasti ja armollisesti muista sinua,

ja silloin hän suurimman murhen pitää sinun ijanikkisesta parhastas. Se sama Wapah-taja, joka taita säilyttää uskon sinusa kovan heikouden ja pyörtymisen alla, kossas maallisten toimitusten alla huomamaton olet, kossas usein siihen niin waipunut olet, ettes wähindäkään tawallisia malta ajatella, hän taita myös säilyttää uskon sinusa, kossas wiimmeiselläs taidoton olet. Uskon säilyttäminen sinusa on kokonans Jesuren oma työ sinusa, sinä uskoinen sielu; ja turhaan hän joskus olis uskoa sinusa waikuttanut, kuollut ja kärsinyt sinun tähtes, jos ei hän uskoa sinusa säilyttäis sillä hetkellä kuins parhain sitä tarwiket. Paljo enemmin on sinulla syy toiwoa, että kossas wiimmeiselles tulet, niin Wapah-taja sinun uskos wahwimmaksi teke; sillä kossas ett enä taida igiäs hallita, niins olet kokonans jätetty Jumalan hengelle, ja sinä wähemmin händä wastan seisot, eikä ulkonaiset enä estä händä, sisällisissä waikuttamasa; ja kossas se hetki käsillä on, että sinun uskos pitää nautigemiseksi muuttuman, eikä se silloin nosne korkeimpaan wiisyyteen? Suuri niinkuin Äiti kiirummasi autta lastansa, kossas se parhain apua tarwike, niin myös Wapah-taja teke sinulle, kuolemasa kossas sinä hänen apuansa, hywyttänsä ja armahtamistansa parhain tarwiket.

12) Älä pelkää kuolemata sentähden, ettäs taida sit kuka ties kärsiä kovan kuoleman kilwoituksen; sillä, Ensi, taidais tapahtua ettet

ettet sinä ensingän sitä tunne; jos sinä ko-
 wan hourayen alla ett tiedä mitä sinulle ta-
 pahtu, sentähden että sinulda ymmärrys puut-
 tu, niin ett sinä myöskän taida tuta sitä
 kuin viimeisellä sinulle tapahtu, koska ei si-
 nulla enä tundemista ole. Toiseri, niin on
 Wapahtaja kuolemansa hetkellä kärsinyt ne
 hirmuisimmat waiwat, ja kaikki mitä hänelle
 tapahtui, enensit ainoastans hänen kipujan-
 sa, sen väkälle, ettet sinä viimeiselläs yhtä-
 kän tustaa tundis, eikä kaikki mitä sinulle ta-
 pahtu, mitän kipua sinulle saattais. Wa-
 pahtaja on kuolemansa katkki pahat woit-
 tanut, että sinä viimeiselläs, hänen woito-
 stansa ijankaikkisia hedelmiä nautisikit. Wa-
 pahtaja on sentähden kuollut sen katterimman
 kuoleman, että sinä kuolisit sen suloisimman.
 Kuka kelpo ihminen vois kagella toisen kuole-
 man kansa kilwottelewan, ja ei sois taita-
 wansa liewittä kuoleman tustaa, kujungä pal-
 jo enemmin mahta ihe rakkaus ei ainoastans
 liewittä, wan warsin poisotta sinulda kai-
 ken kuoleman tustan? Ja, sinulla on syy toi-
 woa, viimeisessä kuoleman kilwoituresa saa-
 da woimallisen esimaun autudesta; sillä niin-
 kuin yhdellä ihmisellä on se paikka, johon hän
 aikoo, jo silmissä, ennenkuin hän siihen pää-
 se, niin taidaisit sinäkin viimeiselläs saada
 selkiästi nähä taiwan, ennenkuins ihe sinne
 wiety olet sisälle; sillä asian laadun ja järje-
 styksen jälkeen ei taida kengän kiellä sitä, että
 jotakin kallista ja korkiata mahta tapahtua
 sielusa, ennenkuin se autuuteen sisälle mene,

juuri siinä kuin se parhollansa pois riisui puuttuvaisuden, ja päällensä pukee täydellisyden.

13) Älä pelkää kuolemata, sentähden että se näky hirmuiseri, sillä se on peljättävä ainoastansa uskottomille, mutta sinulle, siinä uskoinen, on se voitto, Phil. 1: 21. yri suloinen lepo, ja makia äni, Joh. 11: 11. yri lähetys sinun taivassielde Isäldäs, noustamaan sinua kotta isäs maahan; se on sinun ystävä, joka wie sinun kaikesta tuskasta, loppumattomaan riemuun, kaikesta viheliäisyydestä, ijankaikkiseen aututeen; sinulle sairalle, on se parandaja, joka lopetta kaikki sinun kipus, ja johdatta sinun sinne, kusa sotiaim filmät awetan, ja kuuroin korwat aukenevat; kusa rambat hyppäwät niinkuin peurat, ja myttäin kieli pakahdu kiitukseen, Es. 35: 5, 6. Sinulle siinä fangittu, on se pelastaja, joka sinun kahleista päästä, ja saatta sinun wa-pauteen; sinulle siinä köyhä, on se hywä sanansaattaja, joka tule sillä sanomalla, että sinun köyhydes on loppunut, ja sinun pitää saaman sen turmelemattoman tawaran, kuin Wapahtaja sinulle ansainut on. Jos joku sanansaattaja tule sinun tygös joka näkyis jotakin peljättäväxi, mutta tois sulosta sanomata mydtänsä, niin ett siinä händä mah-da peljästyä, wan paremmin iloita siitä; niin myös, ehkä kuolema ensimmäldä näkyis jotakin peljättäväxi, niin ei sinun ensingän pidä händä pelkämän, wan sydämeestä iloiseman hänen

hänen tulostansa, sillä hänellä on se kaikkein paras sanoma sinulle. Älä pelkä kuolemata sentähden, että se eroitta sielun ja ruumin toinen toisestansa, ei se ero raskasti tule, wan kewiäri, sillä sinun sielus huokakin ja ikäwiige pelastusia ruumin fangiudesta, ja saada pois panna turmellusen kählet; ja sinun ruumiis tarwige kootta äitinsä helmaan, lewämään, siihen asti että sinun Wapahajas on sen turmelematoina ja kirkastettua edestuo- pa; sillä sinun ruumiis ja sielus yhdistywät toisesa paremmasä elämäsä kuin tämä on, kusa ei he enä tarwige peljätä eroa kuolemasä, ei loppua ilolle eli autudelle; kusa ei he enä yhdesä elä lewottomudesä, wan ijan- kaisesa lewosä, ei sodasä, wan ijäisesä woitosä, ei wiheijäisydesä, wan ijan- kaisesa kunniasä. Älä pelkä kuolemata sentähden, että se eroitta sinun isästäs, puolisoftas, sugustas ja ystäwistäs, sillä se eroitta sinun kuolewaisesta isästäs, ja wie sinun kuolemattoman tygö; maallisesta puolisoftas, ja wie sinun taiwalli- sen tygö; täällä olewaisista heimolaisista ja ystäwistä, ja wie sinun autuitten tygö. Ku- hunga sinun jumaliset heimolaises ja ystäwäs wähiittäin kokoonduman pitä, ja sinä ilolla saat heitä syleillä siellä, ja nähä heidän o- lewan terwetulset maistamaan sitä aututta kuin sinä kauwon nautinnut olet, kruunatta sillä kruunulla, jota sinä kauwan kandanut olet, ja halligemaan sinä walda-kunnasä, jo- sa sinä kauwon hallinnut olet.

14) Älä pelkä kuolemata, sentähden että sinun siinä turmelluxen ale käymän pitä, sillä se turmellus jonga ale sinun ruumiis tule, on wäähä sen kunnian suhten, kuin sinun sielus päällensä puhe, sinun ruumiis käy muutoyen ale, ainoastans sentähden, että Jesuxen hymyys ja woima ylösnousemisessa, sitä enemmin ja jalommasti siinä ilmoitetais ja näkyis; siinä tulet waljuri ainoastans sentähden, että saisit takaperin sen ihanan muodon, jongas langemuxesa kadotit. Sinun sielmäs suljetan, ainoastans sitä warten, että ne awetais Jesusta ijanikaisesti kagelemaan. Sinun sieles kangistu, ainoastans sen päälle, että se awetais Wapahhtajan ijanikaiseen ylistyreen. Sinun ruumiis rauhee sitä warten, että se sitä kunniallisembana jällens raketais. Älä pelkä kuolemata sentähden, että hauta näky ah-tari ja julmari; sillä ei sinulla ikänän rauhallisembaa lepoa ollut ole, kuin se, jongas siellä saat, siellä on sinun unes lewollinen ja lepos katkematon olewa; siitä ett siinä heräjä, alkamaan uutta lewottomuutta, wan ijanikaisista lepoa; ei wastaudesta osaa otta-
 maan tämän ajaan waiwoisa, wan ijanikaisuden äärettömisä huwituxisa. Älä pelkä kuolemata sentähden että hauta pimiäxi ja il-tiäxi näky, sillä siellä siinä kaiketi kätetty o-
 let, pilkkajan nauruuda, häwäsiän sielestä, wäärin tekiän uhkaurista, köyhyden murhei-
 sta, onnettomista sanomista, koska sinun sie-
 lus kiildä niinkuin auringo hänen Isänsä wal-

waldakunnasa. Matth. 13: 43. Kirkkoudella joka kaiken katowaisen hämmendä, ja jota ei yriäkän, wan Jumalan oma ääretsin kunnia woita. Ja siitä haudasta sinä wiedzän sinne, kusa Wapahtaja on sinun ijankaittinen walteudes olewa, Es. 60: 20. ja ei ainoastans walaise sinulle, wan teke sinunkin walaisiugi ja kirkkari.

15) Älä pelkä kuolemata sentähden, että syndis kuka ties silloin taidais etees tulla; Ei; se kuin on andexi annetu, ei sitä enä ilmoiteta, se kuin on unhotettu, ei sitä enä muistella, ja autuus on olewa ijankaittinen sinetti sen päälle, että sinun syndis owat ijan kaittisesti andexi annetut. Eli että laki taidais jotakin sinulda waatia; Ei; se on jumalallisen mayon saanut, eikä taida sinulda mitän waatia, wan täyty anda sinulle siunourensa. Eli sentähden, että tundos taidais sinun lewottomaxi tehdä; Ei, se jolla on lepo Jesuren haawoisa, ei sitä mikän lewottomaxi tehdä taida. Taitka sentähden, että saatanas taidais karata päälles; ei voitettu wihollinen wahingoitta taida, ja se joka krunatan woiton krunulla, ei tarwize sodan waaroja peljätä. Ei myöskän sentähden, että waiwatan joidakulda epä tiedolda autudestas, sillä Wapahtaja on wakuttanut: kusa minä olen, siellä pitä myös minun palweljani oleman. Ja, kusa minä olen, siellä pitä myös seidän oleman, Joh. 12: 26. 14: 3. Ennen
enge

engelitkin tulisit taiwasta pois' olemaan, kuin sinä, sillä ne ovat palvelijat, mutta sinä morsian, ja pikemmin yri Herra palveliansa ulos sulke, kuin morsiammensä; ennen engelit Jumalalle kelvottomixi tulisit, kuin sinä, sillä ne ovat omalla wanhursskaudellansa; kaunistetut, mutta sinä puettettu Jesuren wanhursskaudella, joka jumalallinen on; ennen engelit oikeudensa aututeen kadotaifit, kuin sinä, sillä he nautikewat sitä osittain niinkuin luomisen lahjaa, osittain niinkuin kuuliaisudensa palkkaa, mutta sinulla on oikeus aututeen, Jesuren ansion tähden, ja, perindö oikeus kaikkiin Christusesa Jesuresa, joka on niin vastan sanomatoim, wahwa ja järkähtämätöin, kuin Jesuren oma, sillä sinä olet hänen kansaperillisensä. Mahdotoin on se edellinen, mutta vielä mahdottomambi se jälkimmäinen.

16) Älä pelkä kuolemata sentähden, etkäs asetetan duomion eteen, ja saat sinä yhden ijanikäikkisest muuttumattoman päätöyden; sillä armosa sinä duomion eteen kugutan. armosta sinä taidat Duomarin edesä olla pysyväinen, armon jälkeen sinä duomitan, armo sen duomion tele, armoa se sisällänsä pitää, armo sen julista, armon jälkeen se täytetään, yxinäns armo ja ei mikän muu sinä kelpaa, eikä noudateta, sillä se on sinun Isäs, Ylkäs, Ystäväs ja Wapastajas, joka sinun pitää duomikeman, ja ei Isä lastansa kado.

Kadotukseen duomita taida, ei Mlkä morsian-
dansa, ei ystävä ystävänsä, eikä Wapahtaja
sitä sielua, jonga hän niin kalliisti lunas-
tanut on. Ei Wapahtaja sinua syndeis täh-
den kadotta taida, sillä sen kautta hän oman
sowindonsa turhaxi tekis, jonga hän niiden
edestä tehnyt on; ei sentähden ettäs saastai-
nen olet ollut, sillä sinä olet hänen oma
weresänsä puhdistettu; eli ettäs alastoin olit,
sillä sinä olet hänen omaan kauniseen weri-
pukuunsa puetettu; ei myöös jongun puuto-
ren tähden, sillä hän on se, joka ihe kaikki
sinun edestäs täyttännyt on. Ei se suu sinua
kadotukseen duomita taida, joka puhu hywää
puolestas, joka on wakuttanut, että se on
täytetty, ja että hän on tullut, ei duomige-
maan sinua, wan autuaxi tekemään, Joh. 3:
17. Päätös sinusta on jo tehty ja walmii
kirjoitettu Jesuxen werellä Jumalan muut-
tumattomasa totudesa, näillä sinatuilla sa-
noilla: Tule sinä minun Isäni sinattu, omi-
sta se waldakunda, joka sinulle on walmistet-
tu mailman alusta, Matth. 25: 34,

17) Mlkä pelkä kuolemata, sillä sinä pois-
nukut Jesuxen armosa; sinä kuolet hänen
ansionsa päälle; sinä wedät ne wimmeiset
hengen wetämiset Jesuxen werisesä sylisä;
sinun wiimmeinen wirwoitus on Jesuxen
weri; sinun wiimmeinen turwas on Jesuxen
awettu sydän; ett sinä kuole sen päälle kuins
ihe ansainut olet, wan se päälle kuin Je-
sus

sus kuolemallaansa sinulle ansainnut on. Jē-
 suxen kuolema on sinun elämä, Jēsuxen ri-
 sti sinun kunnias istuin, Jēsuxen lupauret
 sinun autudes takaus. Se taiwallinen Jeru-
 salem on Golgatan wuorella rakettu, ja
 Gethsemanen kautta sinne sisälle mennän
 kuolema on sinulle se Ebedmelek, Jer. 38:
 joka sinun surkeuden luolasta pelasta; se Jo-
 sua, joka sinun taiwalliseen Kaanan maa-
 han sisälle johdatta; ne Elian tuliset wau-
 nut, joilla sinä taiwaseen wiedän. Älä pel-
 kää kuolemata, sinä pääset silloin päähän yh-
 dellä askelella, voitat kruunun yhdellä kil-
 voiturella; sinä seisatat kohta kuolemattomit-
 ten autuaan satamaahan, siihen määrään jon-
 gas perän kauwan pyrkinyt olet, jotas kaik-
 kein enemmän igelles toiwottanut olet, saa-
 wutat sen kruunun, jonga tähden sinä kau-
 won sotinut olet, ja on koottu kunniaasta ja
 turmelemattomuudesta, sen satamaan jota koh-
 den moni on purjehtinut, mutta waliteltawa-
 sti ennen haayirikoon tullet, mailman waa-
 rallisella merellä, epäuskon, himoen ja surut-
 tomuden karilla. Älä pelkää kuolemata; jota
 pidembi jokaisen hengen wetämisen wali on,
 sitä kuruemmin sinun sielus riendä taiwalli-
 siin häihin; jota enemmän ruumiillisissa filmi-
 säks rupe pimenemään, sitä enemmän rupe
 autuden päiwä sielusas walkenemaan; ja ko-
 ssa ei filmäs enä näe, niin sinun sielus ka-
 yele wanhurssauden uringoa täydesä kirkkau-
 desansa; jota enemmän ruumiis kowat kuu-
 lemat.

Lemattomiksi tulevat, sen enemmän kuule si-
 nun sielus Hengen todistusta Njån äärettö-
 mässä rakkaudessa; jota vähemmin sinä tun-
 net sitä läsnäolevaista, sen enemmän sinä
 maistat sitä tulevaista, jota heikommati ruu-
 miis tulle, sitä enemmän sielu wahwistu; ja
 koska sinun ruumiis peräti riutuu, niin si-
 nun sielus mene niinkuin woiton sangari
 Jumalan ja karigan tygö; sillä sinä mitasa
 kuin tämä elämä riutuu, niin se autuas al-
 laa, ja sinä päätät sen edessisen, ainoastans
 alkayes sen jälkimmäisen; sinun wiimmäiset
 henges wetämiset sekaunduwat ijankaikkisen
 elämän kansa, ja sinun wiimmeinen puhallu-
 yes yhdistä sinun taiwan kansa; sinä tulet
 tundemattomaksi, ainoastans sentäbden, ettäs
 unhotaisit kaikki kuin surettawaista on, ja
 muistelisit yrinäns, kuinga usein JESUS on
 sinua auttanut hädässä, wahwistanut heikou-
 desa, lohduttanut murhesa, mikä JESUS on,
 mitä hän on tehnyt ja mitä andanut; ainoa-
 stans ettes enä taidais ajatella mitän syn-
 distä, wan yrinäns JESUYEN rakkauden sy-
 wyttä, sinun autudes korkeutta, ja niitä siu-
 natuita awuja, joilla sinun ijankaikkisesti tu-
 le kunnioittaa ja palwella sinun Wapahatajaas;
 sinä unhotat kaikki maailiset ijankaikkisesti,
 ainoastans että taimas ja kaikki sen autuus
 sitä sywemmälä ja täydellisemmästi sielus
 kosis, Ula, pelkä kuolemata, sillä koska ih-
 miset ei taida lohdutta sinua, niin on JE-
 sus sinun lohdutuyes, ja hänen, jahdisuyens

sinun wirwoituyes. Koska ihmiset ei taida
 sinua autta, niin on Wapahaja sinun apu-
 nas, kailen woimansa kansa, kuin hänen
 kaittiwaldiaisufesansa löyty, sen neuwon kan-
 sa, kuin hänen wiisaudefansa löyty, sen hy-
 wän kansa, kuin hänen armahtamisesansa löy-
 ty; koska ihmiset ei taida sinulle hywää teh-
 dä, silloin Wapahaja teke ja anda sinulle
 kailen sen hywän kuin hän lunastuyensa kaut-
 ta sinulle ansainut on, sanasansa! luwannut,
 ja mitä hänestä on waldakunnasansa. Sinä
 kuolet, ja sinä samasa kuole kaitki sinun
 raadossifudes, sinun karsimises, sinun köyhy-
 des, ylöntages ja waiwas; silloin sinä oikein
 elämään rupeet; ja silloin sinä rikas saat suu-
 remman perinnön, kuins jättänyt olet omi-
 naisilles; sinä köyhä, saat kaittimbaa hywyt-
 tä, kuin se jotas ajasa kaitwannut olet; sinä
 woimallinen, täydellisemmään kunnian. kuin
 kuolewaiset sinulle täsä kuolewaisufesasa osot-
 tanet owat; sinä ylöntagottu, saat kerkem-
 man arwon, kuin krunnut ja purpurat tuot-
 tawat; sinä saat sen autuden, jota selittä-
 mään ne kaittimmat sanat ja toimellisimmat
 kiellet, owat ylönt huonot ja lapselliset, ja jo-
 sta kaitki mitä minä sanonut olen eli sanon,
 on aivan puuttuwaista. O! autuas sielu!
 Taiwan owi on jo awattu, tie on räiwät-
 y, spöytä walmiysi rakettu, häät walmise-
 ut, perindö odotta perillistä, ja kuolema
 äy itä kaitki. Sinä kuolet, ja eläwät hu-
 tawat

tawat sinusta: se on nyt tehty; ja, Jesuren nimeen! silloin se on tehty, silloin sinä matkamies olet siihen autuaan paikkaan tullut, jobons riensit, silloin on morsian ylkänsä sylissä, lapset kotona Isänsä tykönsä, se Jumalata rakastawa ystävä on kohdannut taimallisen ystävänsä, jota hän kauwan on ekinnyt, ja nyt ijanikaikkisesti löynnyt.

18) Jos sinä nyt tässä tavalla menetät ihes tauti vuotesas, ja kuolematas ajattelet, niin sinulla on suuri hyödytys siitä, joko sinä elät eli kuolet. Sillä jos sinä elämään jätät, ja jälleens nouset, niin sinä hyödydestä paljon siitä mahwistut; jos taas kuolet, niin sinä menet ijanikaikkisuteen suurella hengellisellä rohkeudella ja mişiydellä autudesta.

19) Ja nyt on sinulle osotettu, rakas lukia, tie elämään. Suolon Jesus sen, ettet sinä siitä paitiä jätis, wan ettäs niin totta saisit ijanikaikkisesti taimaasa elä Jesuren kansa, kuin hän sinun tähtes Golgathasa kuollut on! Ja, HERRA Jesu anna, että kaikki ne, kuin lukewat mitä minä kirjoittanut olen, sen niin tekisit, että jos ei heidän
nimen.

nimensä ole elämän kirjasa kirjoitetut, he
pian sen sivi saisit, että he kaikki mahdaisit
käydä sitä tietä, kuin sinä valmistanut olet,
elä sitä elämää kuin sinä on, ja perä sen
autuden kuin sinä ansainut olet. Amen!
Kuule, Herra Jesu!

Exemplari maksaa Kahdeksan Shillingia.

Päivän Eivian
Kv. Hartauskirjat
Eivian omistajia on
Maria Johansdotter
Wihlaxen aytos

Jämsä on sla
lahden pä
räl

Jinäsna

1802

Ewa matkate
amen

